

KATEKIZMI I KRISHTERË ORTHODHOKS

KISHA RRITET

Vëllimi I * Mësimi 1-18

* * *

Tiranë, 2008

Copyright © Kisha Orthodhokse Autoqefale e Shqipërisë
Shtypur në shtypshkronjën “Ngjallja”

Ky libër botohet me bekimin e Fortlumturisë së Tij,
Kryepiskopit të Tiranës, Durrësit dhe
të gjithë Shqipërisë, Anastasit

Të dashur fëmijë!

Mirë se erdhët në botën e bukur dhe tepër interesante të serisë së librave të katekizmit dhe veçanërisht në këtë libër, me titull “Kisha rritet”.

Fokusi i librit do të jetë komuniteti i hershëm i krishterë dhe njëkohësisht rritja e Kishës në kohën e sotme.

Bazuar te libri i Veprave të Apostujve, ju do të prezantoheni me punën e Shpirtit të Shenjtë në kohën kur Kisha filloi jetën e saj, pas Ngjitjes në qiell të Zotit Jisu Krisht dhe më pas me rritjen e përhapjen e saj në çdo skaj të tokës.

Gjithashtu, ju do të njiheni dhe do të mësoni më tepër rreth disa festave të rëndësishme të Kishës sonë, siç janë Lindja e Jisu Krishtit, Ngjitja në qiell, Pendikostia, etj.

*Libri që këni në dorë është vëllimi i parë dhe përbëhet nga 18 mësim, nga 1-18.
Ato janë të ndara në 5 kapituj.*

Çdo mësim është i përbërë nga disa rubrika, të cilat janë:

- 1. Vargu Përmendsh - ky ndodhet pas titullit të çdo mësimi dhe është një varg i marrë nga Bibla dhe në lidhje me historinë që ju do të mësoni në atë mësim.*
- 2. Zbuloni - kjo rubrikë bën hapjen e mësimi dhe aktivitetet që përfshihen në të janë të shumëllojshme. Ato ndryshojnë në çdo mësim dhe do t'ju ndihmojnë të mendoni për përjetimet tuaja.*
- 3. Tregimi nga Shkrimi i Shenjtë (Bibla) - në këtë rubrikë ju do të mësoni tregime të marra nga Bibla, të cilat do të jenë të ilustruara edhe me figura.*
- 4. Mendime rreth tregimit - këtu këni mundësi të jepni mendimet tuaja për pyetjet që do të ngrihen rreth tregimit nga Shkrimi i Shenjtë.*
- 5. Jeta në Kishë - lidh tregimin e sapo mësuar me traditën e Kishës sonë, si dhe me shumë gjëra praktike që ne ftohemi të mësojmë.*
- 6. Fjalë besimi - përfshin fjalë të cilat përdoren në tregim ose në rubrikën Jeta në Kishë dhe ju shërben për të krijuar fjalorin e besimit.*
- 7. Këndi familjar - ju do të gjeni sugjerime për aktivitete të ndryshme në lidhje me temën e mësimi, të cilat mund t'i zhvilloni në shtëpi me anëtarët e familjes suaj.*

Urojmë dhe lutemi që me anë të këtij libri të njihni më tepër Zotin tonë Jisu Krisht e të rriteni edhe ju në Kishën e Tij!

PËRMBAJTJA

Kapitulli 1	KISHA ËSHTË PRANIA E JISU KRISHTIT.....	7
1.	NGJITJA NË QIELL.....	9
2.	PENDIKOSTIA.....	15
3.	TË MBLEDHUR NË EMRIN TIM.....	21
4.	KISHA SHPALL LAJMIN E MIRË TË JISUIT.....	27
Kapitulli 2	TË THIRRUR PËR TË DËSHMUAR.....	33
5.	TË DËRGUAR PËR TË DËSHMUAR.....	35
6.	STEFANI, DHJAKONI I PARË.....	41
7.	SHËN STEFANI, MARTIRI I PARË.....	47
8.	UDHËHEQJA NËPËRMJET SHËRBIMIT.....	53
Kapitulli 3	JETA NË KOMUNITETIN E KRISHTERË.....	59
9.	KISHA E RE LUTET SË BASHKU.....	61
10.	ANËTARËT E KISHËS KUJDESEN PËR NJËRI-TJETRIN.....	67
11.	ATA ADHURONIN SË BASHKU.....	73
12.	TË NDRYSHËM, SIDOQOFTË NJË NË ZOTIN.....	79
Kapitulli 4	DËSHMI TË GJITHËVE.....	85
13.	KTHIMI I SAMARITANËVE DHE I NËPUNËSIT ETIOPIAN.....	87
14.	KTHIMI I SHËN PAVLIT.....	93
15.	KORNELI, I KTHYERI I PARË NGA PAGANËT.....	99
16.	SHPJEGIME PËR PAGËZIMIN E PAGANËVE.....	105
Kapitulli 5	KISHA FESTON.....	111
17.	ENGJËJT DHE KRYEENGJËJT.....	113
18.	LINDJA E JISU KRISHTIT.....	119
	LUTJE TË NDRYSHME.....	125

Kapitulli 1

KISHA ËSHTË PRANIA E JISU KRISHTIT

Jisui u kthye te Perëndia Atë dyzet ditë pas ngjalljes së Tij.
Ai dërgoi Shpirtin e Shenjtë për të qenë me pasuesit e Tij, me Kishën.
Sa herë që Kisha mbledhet për të kremtuar Falënderimin Hyjnor, Jisui
është i pranishëm. Shpirti i Shenjtë e ndihmon Kishën t'i tregojë
botës për Mbretërinë e Perëndisë.

Për prindërit

Zoti ynë i ngjallur Jisu Krisht qëndroi në tokë për dyzet ditë dhe iu shfaq pasuesve të Tij në shumë raste. Ai u ngjit në qiell në prani të dymbëdhjetë apostujve dhe dishepujve të Tij. Ashtu si kishte premtuar, Ai dërgoi Shpirtin e Shenjtë për të fuqizuar dhe drejtuar Kishën, trupin e pasuesve të Tij. Duke i qëndruar besnik fjalëve të Tij, Kisha mblidhet për të kremtuar Falënderimin Hyjnor, nëpërmjet të cilit përjetohet prania e Krishtit. Kisha, si prania e Krishtit në tokë vazhdon veprën e Tij për shpalljen e Lajmit të Mirë të Mbretërisë së Perëndisë.

Mësimi 1

NGJITJA NË QIELL

“Ndërsa ata po shihnin një re e mori lart dhe ata nuk e panë më.”

Veprat e Apostujve 1: 9

Zbuloni

Disa herë ne duam që gjërat të bëhen shpejt. Dëshirojmë të mësojmë gjëra të reja, por nuk dëshirojmë të harxhojmë shumë kohë me to.

Një ditë po mendoja si mësova të shkruaj. Kujtoja që dikush harxhoi kohë për të më mësuar. Një mësues i mirë harxhon kohë gjithmonë për të mësuar të tjerët.

Kur isha i vogël kisha zakon të shkarravitja në fletë. Pastaj një ditë mami më dha një laps të ri dhe me mirësi më drejtonte dorën për të bërë disa shkronja të thjeshta të alfabetit. Ajo e bënte ngadalë dhe më mësonte me dashuri.

Më vonë, në shkollë mësuesit na mësuan si të shkruanim të gjitha shkronjat. Pas disa vitesh, kisha mundësi të shprehja idetë dhe mendimet e mia në fjalë të shkruara në letër.

Gjithashtu, mami më lexonte. Më vonë mësuesit na mësuan në klasë si të lexojmë më shumë gjëra. Ne kishim një botë të re librash, tregimesh dhe poezish për t’u kënaqur. Dhe tani mundemi të lexojmë vetë, sepse njerëzit që na mësuan harxhuan kohë me ne. Edhe pse më vonë ata nuk ndodheshin pranë nesh për të na mësuar, ne mund të përdornim gjërat që mësuam prej tyre.

Përdorni aftësitë tuaja për të lexuar dhe shkruar. Në këto vija, shkruani titullin e një libri ose tregimi që ju ka pëlqyer kur e keni lexuar.

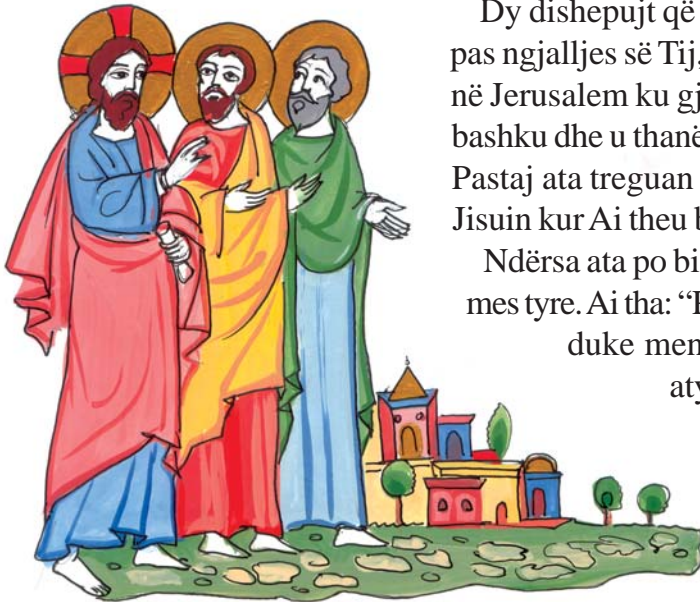

Ndërsa lexoni tregimin nga **Shkrimi i Shenjtë**, gjeni personin që është si mësuesit për të cilët sapo lexuat, ose personin që ju mësoi të lexoni dhe shkruani.

Shkrimi i Shenjtë

Jisui shkon tek Ati i Tij

Bazuar te Llukai 24: 33-53; Veprat e Apostujve 1: 1-11

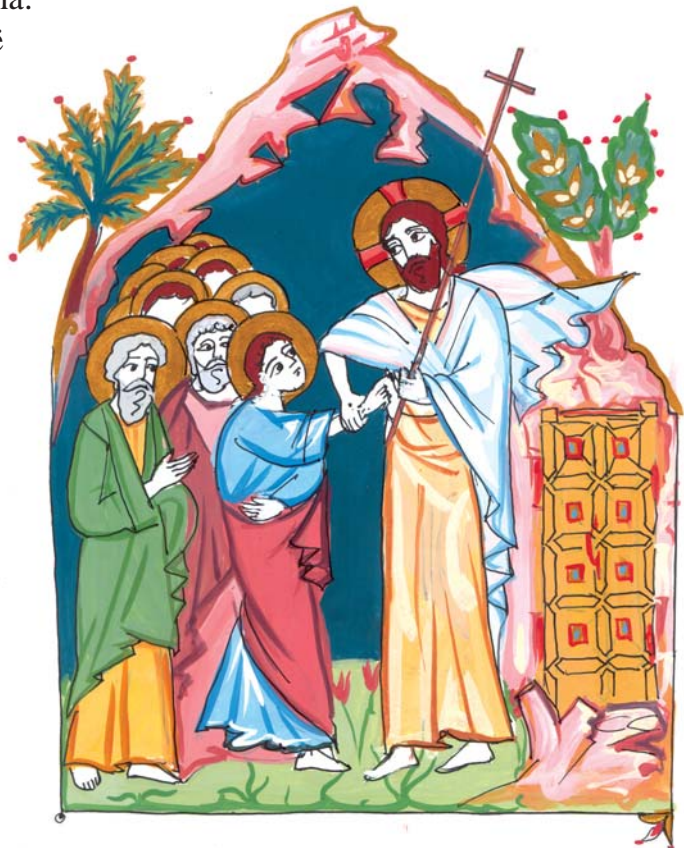
Dy dishepujt që kishin parë Jisuin në rrugën për në Emaus, pas ngjalljes së Tij, ishin shumë të entuziazmuar. Ata u kthyen në Jerusalem ku gjetën njëmbëdhjetë apostujt të mbledhur së bashku dhe u thanë atyre: “Zoti u ngjall! Ai iu shfaq Simonit!” Pastaj ata treguan se çfarë u ndodhi në rrugë, dhe si e njohën Jisuin kur Ai theu bukën që ata të hanin.

Ndërsa ata po bisedonin për këtë, Jisui erdhi dhe qëndroi në mes tyre. Ai tha: “Paqja mbi ju!” Ata u shtangën dhe u frikësuan, duke menduar se po shihnin një fantazmë. Ai u tha atyre: “Pse frikësoheni dhe pse keni dyshime në zemrën tuaj? Vështroni duart dhe këmbët e mia; shikoni që jam unë vet. Më prekni, sepse një fantazmë nuk ka mish dhe kocka siç ju e shikoni që unë kam”. Dhe pasi Ai kishte thënë këtë, u tregoi duart dhe këmbët.

Apostujt u mbushën me gëzim, por ende nuk ishin gati të besonin dhe ishin të habitur. Jisui iu tha: “A keni diçka për të ngrënë?” Ata i dhanë një copë peshk të pjekur. Ai e mori dhe e hëngri para tyre. Pastaj Jisui tha: “Këto janë fjalët që ua thashë ndërsa isha me ju, se duhet të plotësohet çdo gjë që është shkruar për mua në Shkrimet”.

Ai u shpjegoi Shkrimet dhe u tha: “Është shkruar në Shkrimet që Shpëtimtari, Mesia do të vuajë dhe do të ngjallet nga të vdekurit në të tretën ditë. Është shkruar që largimi nga mëkatet dhe falja e tyre do t’i predikohet çdo kombi, duke filluar nga Jerusalemi”.

“Ju jeni dëshmitarët e mi për këto gjëra. Tani unë po ju dërgoj juve atë që premtoi Ati im. Pra, qëndroni këtu në qytet, sepse do të merrni Shpirtin e Shenjtë, jo pas shumë ditësh. Ju do të merrni fuqi kur Shpirti i Shenjtë të vijë mbi ju. Atëherë do të jeni dëshmitarët e mi në Jerusalem, në gjithë Judenë, në Samari dhe deri në fund të dheut”.

Pastaj Jisui eci me ta deri në Betani dhe ngriti duart për t'i bekuar. Pasi bëri këtë, u largua dhe u mor në qiell. Ata e adhuruan dhe u kthyen në Jerusalem, të mbushur me gëzim të madh. Dhe çdo ditë ishin në tempull duke bekuar Perëndinë.

Fjalë Besimi

SHKRIMI I SHENJTË

Shkrimi i Shenjtë është Bibla, e cila përbëhet nga Dhiata e Vjetër dhe Dhiata e Re. Ato na tregojnë planin e Perëndisë për botën dhe për Jisu Krishtin Shpëtimtar.

DËSHMITAR

Ai që është i pranishëm në një ngjarje dhe u tregon të tjerëve për të. Apostujt ishin "dëshmitarë" për Jisu Krishtin, sepse ata u treguan të tjerëve për Të.

Mendime rreth tregimit

Përfundoi këto fjali me fjalët e tua:

Kur Jisui u premtoi apostujve të Tij se ata do të merrnin Shpirtin e Shenjtë, ata u ndjenë

Apostujt u mbushëm plot gëzim kur u kthyen në Jerusalem, sepse

---

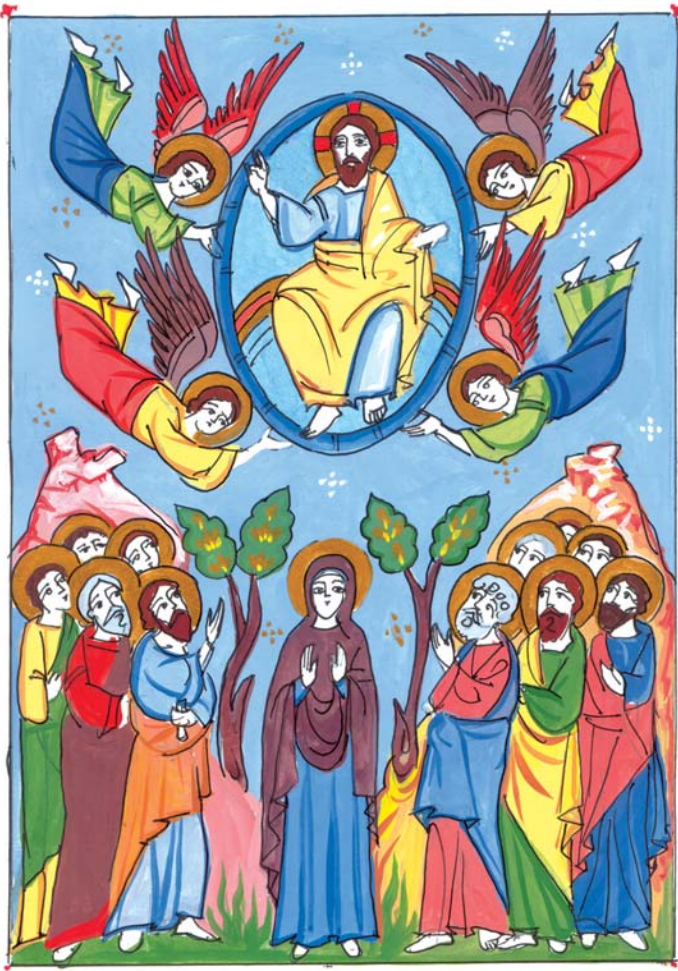

Reflektoni dhe tregoni

1. Në këtë tregim cili është si mësuesit për të cilët ju lexuat më parë? Kujt i ngjajnë ata?
2. Përshkruaj një moment ose një ngjarje kur ju keni ndjerë ndihmën dhe këshillën e Jisuit në jetën tuaj.

Jeta në Kishë

Ne kremtojmë festën

Ngjitja në qiell e Zotit tonë është një nga dymbëdhjetë festat kryesore të Kishës. Këtë ditë kujtojmë që pasi Jisui kishte mësuar apostujt e Tij për tre vjet, u kthye tek Ati i Tij në qiell. Ne themi që Ai “u ngjit” ose shkoi tek Ati i Tij.

Para se të largohej nga sytë e apostujve, Jisui u kujtoi atyre premtimin që u kishte bërë Perëndia Atë. Ai premtoi se apostujt do të merrnin fuqi nga Shpirti i Shenjtë.

Pastaj ata mund të shkonin në shumë vende për t’u treguar njerëzve për jetën e përhershme bashkë me Të, në Mbretërinë e Tij.

Në këtë ikonë të Ngjitjes në qiell, kërkoni këto gjëra:

1. Malin e Ullinjve, në të cilin ndodhi Ngjitja në qiell.
2. Gjени Shën Marinë, Nënë e Zotit tonë që qëndron duke u lutur në qendër të ikonës.
3. Vini re rreth Shën Marisë të gjithë apostujt që janë dëshmitarë të Ngjitjes në qiell. Cili nga apostujt mungon dhe pse?

HIMNI I NGJITJES NË QIELL

Ja fjalët e troparit (himni i festës së ditës) për festën e Ngjitjes në qiell. Disa fjalë mungojnë. Plotësoni vendet bosh me fjalët nga lista e mëposhtme.

Fluturove në qiell me _____, o Krisht Perëndi dhe Zot, dhe i gëzove _____ duke u _____ Shpirtin e Shenjtë që lartazi.

Dhe me _____ që morën u siguruan, se Ti je i _____ i Perëndisë, dhe _____ i botës.

bekimin, Biri, dishepujt, lavdi, Shpëtimtari, premtuar

Shën Gjinoëefa i beson premtimit të Jisuit

Shën Gjinoëefa jetoi në Paris në shekullin e pestë. Ishte koha kur luftëtari Atila po pushtonte shumë vende të Evropës.

Atila e kishte bërë shumë të qartë se kishte planifikuar të marshonte në Paris dhe ta pushtonte atë. Shumë banorë donin të largoheshin, por Gjinoëefa i nxiti të qëndronin duke patur besim te Perëndia. Disa donin ta vrisnin atë me gurë, sepse ishin të sigurt se ata që do të qëndronin do të vriteshin nga njerëzit e etur për gjak të Atilës. Por ajo dhe disa klerikë të guximshëm u lutën në muret e qytetit që Parisi të shpëtonte.

Atila ndryshoi mendje. Në vend që të sulmonte Parisin, ai u kthye në jug, drejt Orleansit dhe shumë shpejt u mund në Kalonset fqinje nga ushtritë e bashkuara të romakëve dhe gotëve.

Gjinoëefa u bë e njohur si “Mbrotësja e Parisit”. Ajo fitoi respektin e të gjithë atyre që e njihnin dhe u bë e njohur për mrekullitë e saj shëruese. Gjithashtu ajo u mësoi njerëzve për Jisu Krishtin dhe Mbretërinë e Perëndisë.

Kur ajo ishte rreth të pesëdhjetave, e shpëtoi sërish Parisin. Qyteti u rrethua nga armiqtë, por Gjinoëefa bëri të mundur që anijet të sillnin drithëra nga anë të tjera të Francës, për të shmangur urinë. Në disa nga ikonat e saj ajo tregohet duke mbajtur një fetë bukë në dorë.

Më vonë, Gjinoëefa u bë drejtuesja e një grupi murgeshash. Një natë të errët që frynte erë, murgeshat po shkonin në kishë në dritën e një qiriu, kur një erë e fortë fryu me furi dhe e fiku qiririn. Papritmas u gjendën në errësirë të plotë në mes të stuhisë dhe rrugës plot baltë. Gjinoëefa i siguroi ato që ishte thjesht një kurth i djallit. Ajo bëri shenjën e kryqit mbi qiri dhe ai shpërtheu menjëherë një flakë të ndritshme që ndriçoi rrugën e tyre për në kishë. Kjo “mrekulli e vogël” është arsyeja pse Shën Gjinoëefa tregohet në ikonë duke mbajtur në dorë një qiri të ndezur.

Ajo nuk mund të mundej nga Atila, as nga zemërimi i njerëzve që dëshironin ta vrisnin me gurë dhe as nga era! Ajo i besoi realisht këtyre fjalëve: “Unë jam me ju dhe askush tjetër nuk ka fuqi mbi ju”.

1. Çfarë ngjashmërie ka Shën Gjinoëefa me apostujt që dëgjuan premtimin e Jisuit para ngjitjes së Tij në qiell?

---

2. A mund të gjeni shembuj në këtë tregim të cilët mbështetin idetë tuaja për Shën Gjinoëefën? I shkruani ato.

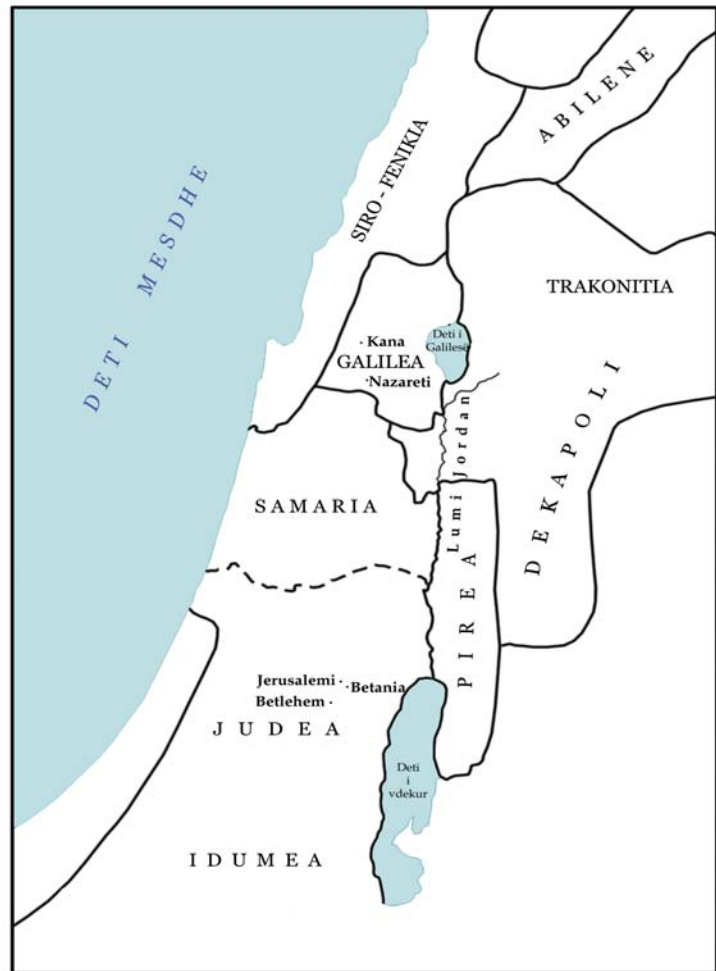

Puna me hartë

Këto janë disa nga vendet në të cilat Jisui tha se apostujt e Tij do të ishin dëshmitarë.

Ngjyros **Jerusalem** dhe **Betanië** me **të kuqe**.

Ngjyros me **të gjelbër** **Samarinë** dhe me **blu** **Judenë**.

**Harta e Tokës së Shenjtë
në kohën e Jisu Krishtit**

KËNDI FAMILJAR

Fokusi i tregimit të kësaj jave ishte Ngjitja e Jisu Krishtit në qiell, dyzet ditë pas Ngjalljes së Tij, për të qenë me Atin e Tij. Ja disa sugjerime që mund t’i bëni si familje:

1. Merrni Biblën, një qiri të madh, mundësisht të trashë, shkrepëse për të ndezur qiririn, letër të pastër, stilolaps, gërshërë dhe ngjitës. Kërkojini fëmijës t’ju tregojë pikat kryesore të tregimit të Ngjitjes në qiell, të cilat ndodhen te **Llukai 24:36-50**. Shënoni së bashku me ta premtimin në Shkurtoren e festës që Jisu Krishti u bën atyre që e duan dhe e ndjekin Atë: “Unë jam me ju dhe askush nuk ka fuqi mbi ju”. Kërkojini të mendojnë çfarë kuptimi ka kjo. Ju thoni që Zoti ynë po kërkon të na thotë se edhe kur hasim vështirësi dhe vuajtje në jetë asgjë nuk mund të na mposhtë, sepse Ai është me ne.

2. Pritni shirita të gjatë letre dhe shkruani: “Unë jam me ju dhe askush tjetër nuk ka fuqi mbi ju”. Nëse dëshironi, zbukurojini shiritat. Ngjiteni shiritin rreth qiririt dhe vendoseni në një vend ku familja mund të lutet së bashku. Nëse qiriri është shumë i madh, ju mund të vendosni rreth tij më shumë se një shirit. Kur bëni lutjet familjarisht mund të ndizni qiririn për t’i kujtuar çdokujt premtimin që Jisu Krishti na bëri.

3. Së bashku me familjen këndoni **Shkurtoren** e Festës së Ngjitjes në qiell.

Pasi e mbarove punën për ne mbi dhenë, dhe si i pajtave njerëzit me Perëndinë, u ngjite në qiellin, o Krisht, Perëndi dhe Zot, por s’u ndave prej dishepujve se qëndron gjithnjë me ne. Se u the me mall besnikëve: “Ja Unë jam me ju dhe asnjë s’është kundër jush”.

PENDIKOSTIA

“Atëherë të gjithë u mbushën me Shpirtin e Shenjtë e filluan të flisnin gjuhë të tjera, sipas dhuntisë që u jepte Shpirti i Shenjtë për të folur.”

Veprat e Apostujve 2: 4

Zbuloni

A e dini që shumica e njerëzve mendojnë se të flasësh në publik është vërtet e frikshme?

Kështu isha unë një vit më parë. Mendimi se do të flisja para një grupi njerëzish më mbushi me emocione sa fillova të djersija.

Danieli, vëllai im i vogël, kishte një problem shumë të madh. Ai kishte një sëmundje që e bënte të dridhej dhe shpesh rrëzohej përtokë. Asnjëherë nuk e dinte se kur mund t’i ndodhte - në shkollë, shtëpi, në park apo kur luante. Nëse i gjendesha pranë, e ndihmoja, por nuk isha gjithmonë pranë tij. Ne nuk kishim gjetur asnjë ilaç për ta ndihmuar. Gjëja më e keqe për Danielin ishte që njerëzit talleshin me të kur e shikonin të dridhej apo të rrëzohej përtokë.

Unë jam vetëm 11 vjeç, kështu që nuk kam pará të mundësoj një vizitë mjekësore. Por e dua vëllain tim dhe dëshiroj të bëj **diçka** për të.

Vendosa të shkruaj një fjalim për ta paraqitur para grupe njerëzish. Në të tregoj për sëmundjen e Danielit dhe t’u kujtoj njerëzve se Perëndia dëshiron që ne të ndihmojmë dhe të përkrahim njëri-tjetrin.

Ju mund të pyesni: A kam ende emocione dhe djersitje? Po, por jo aq shumë sa më parë. Mendoj se edhe ju mund të bëni **diçka**, madje **diçka** që kurrë nuk ju ka shkuar në mendje se mund ta bëni - nëse ajo është e rëndësishme dhe është për dikë që ju e doni.

Shkruani **diçka** që mund ta bëni tani, por që nuk mund ta bënit një vit më parë. Çfarë do t’ju duhej të mësonit në mënyrë që të mund të bëni këtë gjë të re?

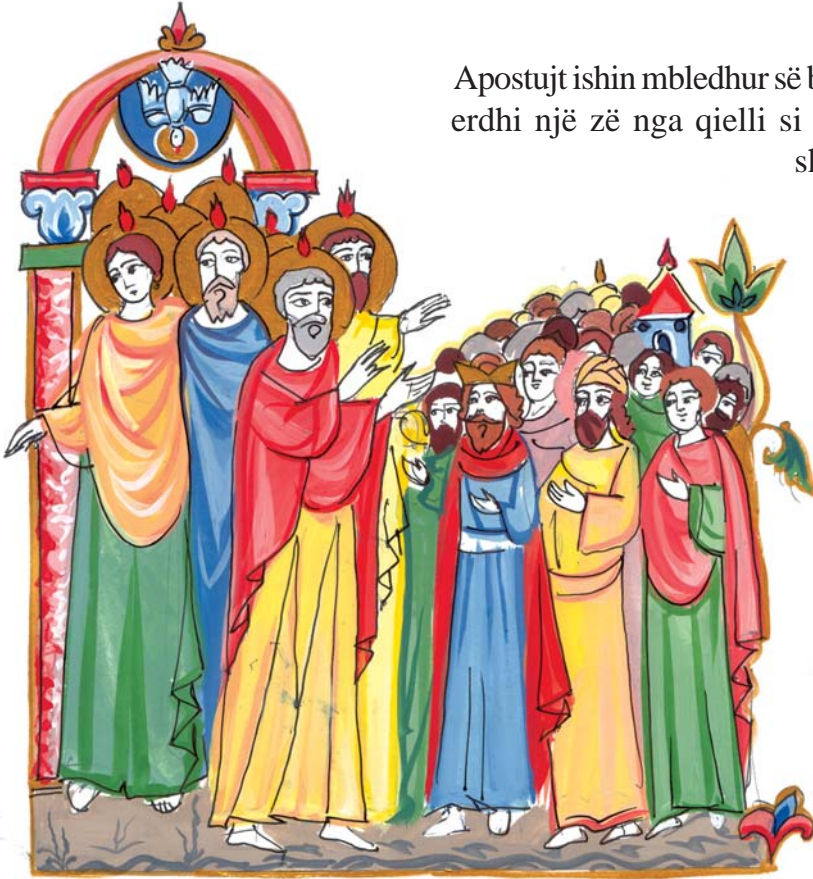

Në tregimin e **Shkrimit të Shenjtë** vini re se çfarë mundën të bëjnë apostujt nëpërmjet fuqisë së Shpirtit të Shenjtë.

Shkrimi i Shenjtë

Jepet Shpirti i Shenjtë

Bazuar te Llukai 24: 49; Joani 14: 25-26; Veprat e Apostujve 2: 2-41

Apostujt ishin mbledhur së bashku ditën e Pendikostisë . Papritur erdhi një zë nga qielli si erë e furishme dhe mbushi gjithë shtëpinë ku ata po qëndronin. Gjuhë zjarri u shfaqën dhe qëndruan mbi secilin prej tyre.

Ata u mbushën me Shpirtin e Shenjtë dhe filluan të flisnin gjuhë të tjera ashtu siç Shpirti u mësonte të flisnin.

Turma besimtarësh judenj nga shumë kombe kishin ardhur në Jerusalem për festën e madhe të Pendikostisë.

Ndërsa dëgjonin të folurën e apostujve çuditëshin shumë. Ata thoshin: “A nuk janë nga Galilea gjithë këta burra që po flasin? Si është e mundur që secili nga ne po dëgjon të flitet në gjuhën e vet? Si është e mundur që po kuptojmë çdo gjë që po na tregojnë për veprat

e fuqishme të Perëndisë? Ç’kuptim ka e gjithë kjo?” Por disa njerëz nga turma u tallën me apostujt. Ata thanë: “Këta burra janë dehur me verë”.

Pastaj Pjetri ngriti zërin dhe i foli turmës. Ai tha: “Njerëz të Judesë dhe të gjithë ju që jetoni në Jerusalem! Ne nuk jemi të dehur si pandehin disa nga ju, sepse është vetëm ora nëntë e mëngjesit. Unë po flas për atë që shkroi profeti Joel në Shkrimet: “Ardhja e ditës së madhe dhe të lavdishme të Zotit. Atë ditë çdokush që thërret emrin e Zotit do të shpëtohet”.

Dëgjomëni, o njerëz të Izraelit! Perëndia bëri mrekullira, shenja dhe vepra të fuqishme mes jush nëpërmjet Jisuit të Nazaretit. Sipas planit të Perëndisë dhe njohurisë së Tij, Jisuin e dorëzuan për ta vrarë njerëzit e paudhë.

Por vdekja nuk mund të kishte fuqi mbi Jisuin. Mbreti David, stërgjyshi i Tij, foli kështu për Të: “Ti Perëndia Atë nuk do ta braktisësh shpirtin Tim. Ti m’i ke bërë të njohura udhët e jetës”.

Ne jemi të gjithë dëshmitarë që Jisu Krishti u ngjall së vdekurish. Mbarë Izraeli e di që Ai është Zoti dhe Mesia. Ky Jisu që u kryqëzua nga disa prej jush”.

Kur njerëzit i dëgjuan këto fjalë të fuqishme e pyetën Pjetrin se çfarë duhet të bënin. Ai i nxiti të pendohen dhe të pagëzohen.

Ai tha: “Premtimi i Perëndisë është për ju, fëmijët tuaj dhe për të gjithë ata që janë larg, për çdonjërin që Perëndia e fton të besojë”.

Atë ditë Kishës iu shtuan rreth tre mijë njerëz.

Fjalë Besimi

PROFET

Një person që i tregon njerëzve atë që Perëndia dëshiron për ata të bëjnë. Disa herë profeti i tregon njerëzve se çfarë do të ndodhë nëse ata ndjekin vullnetin e Perëndisë dhe çfarë do të ndodhë nëse nuk e ndjekin atë. Por profeti nuk është fallxhor.

Profetesha Huldah

Profeti Ilija

Profeti Jeremia

Profetesha Ana

Profeti Jona

Profeti Isaia

Profeti Ilija

Mendime rreth tregimit

1. Si do të ndiheshit ju nëse do të ishit me turmën ditën e Pendikostisë dhe do të dëgjonit apostujt duke folur në gjuhë të ndryshme? Çfarë do t’u thoshit njerëzve pranë jush në turmë?

---

2. Si mendoni, përse Pendikostia shpesh quhet ditëlindja e Kishës?

Jeta në Kishë

Festa e Pendikostisë

Festa judaike e Pendikostisë ishte festa e të korrave. Kjo përmendet në Dhiatën e Vjetër. Por në këtë ditë në Jerusalem, kur Pjetri foli me aq guxim para turmave, Pendikostia u kthye një lloj tjetër feste. Tani ajo është dita kur falënderojmë Perëndinë jo vetëm për të korrat, por edhe për dhuratën e Tij të Shpirtit të Shenjtë. Nën drejtimin e Shpirtit të Shenjtë njerëzit mund t'u tregojnë të tjerëve për dashurinë e Perëndisë dhe Mbretërinë e Tij.

Kjo është ikona e Pendikostisë. Ajo nuk tregon se çfarë ndodhi atë ditë. Përkundrazi tregon se çfarë ndodhi për shkak të Pendikostisë. Vështroni me kujdes ikonën pastaj lexoni frazat e mëposhtme. Ndiqni udhëzimet e mësuesit tuaj “për të gjetur shokun tuaj” dhe lidhni përshkrimet me kuptimin e tyre.

Çfarë shohim në ikonë:

1. Dymbëdhjetë burra qëndrojnë ulur.
2. Katër prej tyre mbajnë libra ose dorëshkrime.
3. Në qendër të dymbëdhjetë burrave të ulur është një vend bosh.
4. Një burrë që ngjan si mbret është ulur në një vend të errët në fund të ikonës.
5. Rreze drite zbresin nga sipër në ikonë.

Kuptimi i gjërave që ndodhen në ikonë:

- a. Këta burra janë apostujt që shkruan Ungjijtë Mateu, Marku, Llukai dhe Joani.
- b. Vendi bosh në qendër ruhet për Jisu Krishtin. Ai është kreu i Kishës, ndonëse nuk e shohim më në tokë.
- c. Shpirti i Shenjtë sjell prej qiellit në botë dritë dhe urtësi.
- d. Dymbëdhjetë apostujt qëndrojnë së bashku në paqe.
- e. “Mbreti” paraqet gjithë botën që qëndron në errësirë. Nëpërmjet fuqisë së Shpirtit të Shenjtë apostujt sollën dritë në botë me mësimet e tyre.

Diçka për t'u bërë

Shpirti i Shenjtë zbriti në Pendikosti si një erë e fortë dhe e furishme. Shpesh ne përdorim fuqinë e erës për të vënë në lëvizje gjëra të mëdha, si gurë mulliri ose gjëra të vogla, si helika letre në këtë figurë.

Gjithashtu Shpirti i Shenjtë zbret tek ne në mënyra të ndryshme. Kur pagëzohemi marrim Shpirtin e Shenjtë nëpërmjet mirosjes. Prifti na lyen me vaj dhe lutet që Perëndia të na udhëheqë në jetë në mënyrë që të bëhemi anëtarë të Mbretërisë së Tij.

Shkruani në fletët e helikës diçka që Shpirti i Shenjtë bën.

Të mësojmë më shumë!

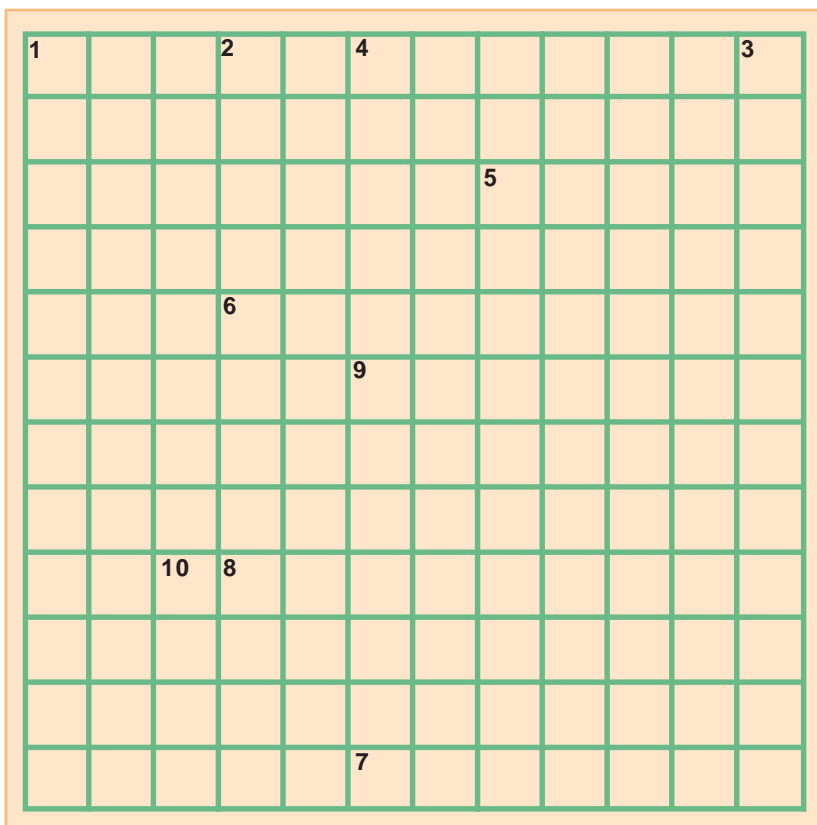
Plotësoni fjalëkryqin sipas të dhënave.

Vertikalisht:

- 1) Vendi i dytë i përmendur te **Veprat e Apostujve 2: 10**.
- 2) Një tjetër vend i përmendur te **Veprat e Apostujve 2: 10**.
- 3) Numri i ditëve nga Ngjallja e Jisu Krishtit deri në festën e Pendikostisë.
- 4) Për herë të parë apostujt e përjetuan Shpirtin e Shenjtë si një ____ të fuqishme.
- 5) Qyteti në të cilin ndodhi festa e Pendikostisë.
- 8) Një tjetër vend i përmendur te **Veprat e Apostujve 2: 10**.

Horizontalisht:

- 6) Ky apostull foli përpara turmës së njerëzve në këtë festë të madhe.
- 7) Atë ditë turmat ishin mbledhur për të kremtuar festën judaike të të _____.
- 9) Ditën e Pendikostisë, apostujt flisnin në shumë _____ të ndryshme.
- 10) Atë ditë u pagëzuan rreth _____ mijë (një numër) njerëz.

KËNDI FAMILJAR

Për kohën së bashku si familje nevojitet Bibla, gërshtë, letër ngjyrë kafe, letër e bardhë, ngjitës, stilolapsa dhe bojëra.

Thoni ose këndoni së bashku troparin e festës së Pendikostisë.

*“I bekuar je, o Krisht, Perëndia ynë,
që i tregove peshkatarët të gjithurtë,
duke u dërguar Shpirtin e Shenjtë,
dhe me anën e tyre rrjetove tërë botën;
njeridashës lavdi më Ty.”*

Ne e dimë qartë që peshkatarët të cilët quhen të “gjithurtë” në këtë himn ishin peshkatarë të thjeshtë dhe të paarsimuar. **Ungjilli sipas Markut 1:16-19**, na jep një pamje të jetës së thjeshtë që ata bënë duke hedhur dhe riparuar rrjetat. Megjithatë, kur u thirrën prej Jisuit ata patën urtësi për ta ndjekur Atë. Nëpërmjet fuqisë së Shpirtit të Shenjtë ata bënë gjëra që ndoshta nuk i kishin menduar kurrë, ose që i kishin menduar të pamundura, të bindnin të tjerët me fjalët e tyre.

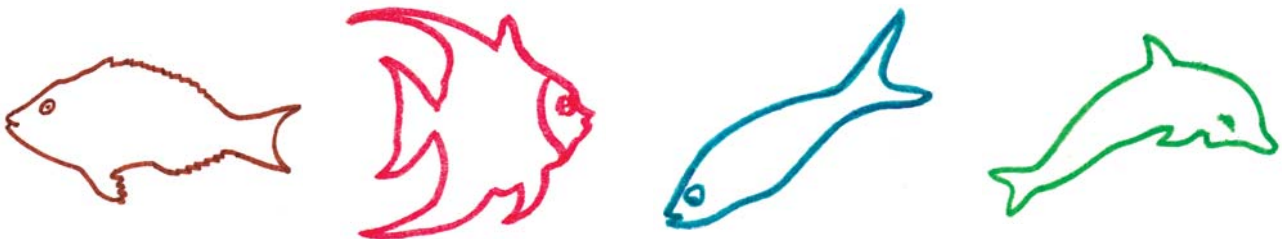
Ashtu si ata edhe ne mund të fuqizohemi nga Shpirti i Shenjtë, nëse jemi aq të urtë sa të pranojmë Jisu Krishtin si Shpëtimtarin tonë dhe të ndjekim planin e Tij për jetën tonë.

Së bashku me anëtarët e familjes lexoni **Ungjillin sipas Markut 1:16-19**. Bisedoni rreth këtyre pyetjeve.

1. Përse thotë himni që peshkatarët ishin “të gjithurtë”?
2. Si e rrjetoi tërë botën Jisui nëpërmjet këtyre peshkatarëve?

- Bëni së bashku një “rrjetë” me shirita të hollë letre ngjyrë kafe, të cilat i kanë prerë anëtarët e familjes dhe më pas i thurni ose i ngjitni së bashku.
- Më pas prisni letrën e bardhë në forma peshqish. Mendoni për disa mënyra që anëtarët e familjes suaj mund të bëhen “peshkatarë njerëzish” duke i mësuar të tjerët për Jisu Krishtin. Si mund të sillemi ndaj të tjerëve në mënyrë që ata të dëshirojnë të mësojnë më shumë për Perëndinë tonë?
- I shkruani disa nga këto mënyra në format e peshqve që përgatitët, i ngjisni në rrjetë dhe i vendosni në shtëpi si një shenjë kujtimi.

Së bashku thoni ose këndoni përsëri troparin.

Mësimi 3

TË MBLEDHUR NË EMRIN TIM

“Sepse atje ku janë të mbledhur dy a tre veta në emrin Tim, unë jam aty, mes tyre.”

Mateu 18: 20

Zbuloni

Duke punuar së bashku si miq

A e keni dëgjuar ndonjëherë thënien e vjetër: “Shumë duar e bëjnë punën të lehtë”? Ajo do të thotë se nëse duhet të bëhet një punë e madhe, zakonisht do të përfundohet më shpejt nëse ndihmojnë disa njerëz. Askujt nuk do t’i duhet të mundohet shumë, sepse mundimi ndahet.

Jo vetëm punët shkojnë mbarë, kur në to marrin pjesë shumë njerëz. Kur e kemi marrë lajmin e mirë, dëshirojmë ta ndajmë atë. Kur në jetë kemi probleme, nëse kemi njerëz që na dëgjojnë kur flasim për to, kjo na ndihmon. Ata mund të zvogëlojnë dëshpërimin dhe mërzitjen tonë. Ata mund të na ndihmojnë të gjejmë mënyra për të zgjidhur problemet.

Ja tri situata në të cilat një person mund të gëzohet shumë që ka ndihmën e të tjerëve. Lexoni së bashku me grupin tuaj, situatën që ju ka caktuar mësuesi. Pastaj punoni së bashku për të gjetur një rast ku miqtë mund t’ju ndihmojnë. Ju mund t’i shprehni idetë tuaja me shkrim, duke i paraqitur si dramë, ose duke vizatuar një pikturë apo skicë.

1. Joani duhet të mësojë përmendsh disa terma për orën shkencore. Ato nuk janë fjalë të thjeshta, dhe ai po mundohet shumë për t’i mbajtur mend përmendsh. Si mund ta ndihmojnë miqtë e tij?

2. Mamaja e Anës do të kthehet nesër nga një udhëtim. Ana dhe vëllai i saj, Emanueli, dëshirojnë që kur të vijë mamaja, shtëpia e tyre të jetë e rregulluar dhe e pastër. Ata dëshirojnë gjithashtu të përgatitin një vakt të thjeshtë. Por që të dy kanë qenë sëmurë dje dhe sot. Ata nuk mund t’i bëjnë të gjitha ato që dëshirojnë. Si mund t’i ndihmojnë miqtë e tyre?

3. Davidi dëshiron të mësojë më shumë për kompjuterat. Ai shpreson të punojë me ta kur të mbarojë shkollën. Por askush në familjen e Davidit nuk ka kompjuter dhe as nuk dinë shumë për ta. Prandaj është e vështirë për ata ta ndihmojnë Davidin, edhe pse dëshirojnë shumë. Si mund ta ndihmojnë miqtë e tij?

Ndërsa lexoni tregimin nga **Shkrimi i Shenjtë**, shikoni si anëtarët e Kishës së hershme, e cila filloi në Pendikosti, ndihmonin njëri-tjetrin si miq.

Shkrimi i Shenjtë

Jisui dhe miqtë e Tij, apostujt

Bazuar te Mateu 18: 19-20; Llukai 24: 33-43; Veprat e Apostujve 1: 12-14 dhe 2: 42

Në rrugën për në Emaus

“Kudo që dy a tre janë bashkuar në emrin tim, unë jam në mes tyre.”

Jisu Krishti u dha apostujve të Tij shumë udhëzime sesi të punonin së bashku për të drejtuar Kishën pasi Ai të ngjitej në qiell te Ati i Tij qiellor. Gjithashtu Ai u bëri një premtim të mrekullueshëm kur tha: “Në të vërtetë po ju them se kur dy prej jush në tokë të bien dakord për të kërkuar diçka, kjo do t’ju jepet atyre nga Ati im në qiell. Nëse dy ose tre janë bashkuar në emrin tim, unë jam në mes tyre”.

Jisui u tregoi apostujve të Tij se Ai do të jetë me ta pas ngjalljes së Tij nga të vdekurit. Ashtu si lexuat në mësimin e parë, Ai u shfaq te dy prej tyre kur ata ecnin rrugës. Pastaj iu shfaq të gjithëve kur ishin mbledhur. Ai hëngri me ta dhe u tregoi plagët e duarve e të këmbëve. Ai dëshironte që ata të ishin bashkë, të punonin dhe të luteshin bashkë dhe të ndihmonin njëri-tjetrin. Ai dëshironte që ata të ishin të sigurt se Ai do të ishte me ta në çdo gjë që ata bënin.

Kështu pasi Jisui u ngjit në qiell dhe nuk do të ishte më me ta, ata qëndruan së bashku në Jerusalem. Ata luteshin vazhdimisht dhe kalonin kohën bashkë në dhomën e sipërme, duke treguar gjërat e mrekullueshme që Jisui kishte bërë dhe u kishte mësuar.

Pas ditës së Pendikostisë, shumë njerëz të tjerë pasuan apostujt dhe u bënë anëtarë të Kishës së hershme. Këta njerëz e përkushtonin kohën e tyre në lutje. Apostujt i mësonin dhe të gjithë u bënë miq. Ata hanin së bashku, mësonin së bashku dhe adhuronin Perëndinë së bashku. Ata ishin të bashkuar nga dashuria e tyre për Jisu Krishtin, Zotin e tyre.

Mendime rreth tregimit

1. Si një përsëritje të asaj që sapo lexuat, vendosni sipas radhës këto ngjarje, duke vënë shkronjat në kuti në radhën e duhur.
  - a. Jisui u ngjit në qiell te Ati i Tij.
  - b. Jisui iu shfaq dy apostujve kur ata po ecnin rrugës.
  - c. Apostujt qëndruan së bashku në Jerusalem, duke punuar dhe duke u lutur.
  - d. Jisui u ngjall nga të vdekurit.
  - e. Kisha e parë filloi, ndërsa njerëzit ndoqën shembullin e apostujve, duke u lutur me ta dhe duke mësuar prej tyre.
  - f. Jisui iu shfaq apostujve të Tij kur ishin mbledhur dhe hëngri me ta.

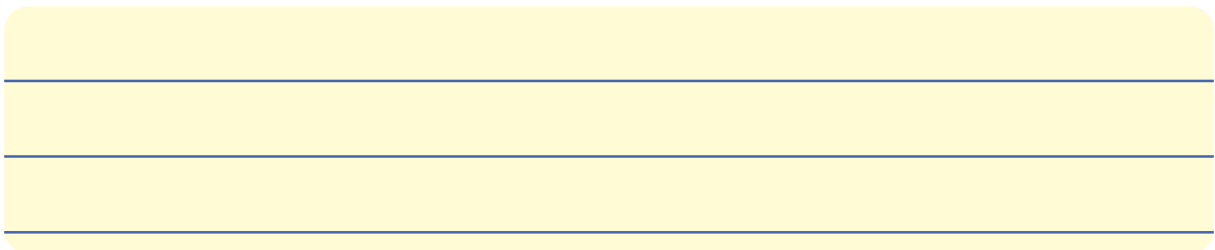
Fjalë Besimi

TË MBLEDHUR NË EMRIN TIM

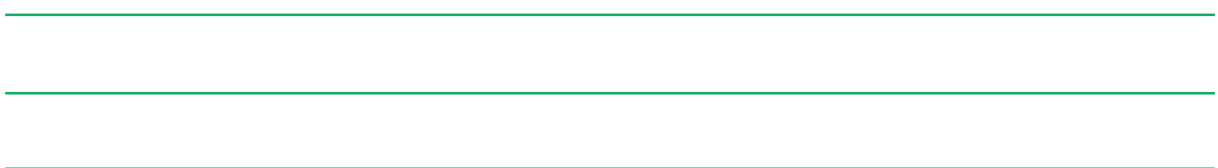
Kur njerëzit mblidhen së bashku, sepse duan Jisu Krishtin dhe duan t'i shërbejnë Atij e ta adhurojnë Atë, ata mblidhen "Në emrin e Tij", ata mblidhen për shkak të Tij.

2. Si mendoni, çfarë i bëri njerëzit të dëshirojnë të ndjekin shembullin e apostujve pas Pendikostisë? Çfarë panë njerëzit në mënyrën si jetonin apostujt, që i bëri këta njerëz të dëshirojnë të jetojnë në të njëjtën mënyrë? Shkruani dy gjëra që bënë apostujt dhe që njerëzit e panë dhe e pëlqyen.

E ndjeva që Jisui ishte me mua:

Jeta në Kishë

Një vështrim i kujdesshëm në Liturgjinë Hyjnore

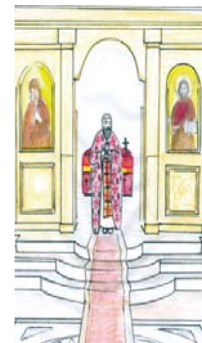
Liturgjia Hyjnore është shërbesa kryesore e adhurimit të Kishës Orthodhokse. Shpesh mblidhemi për adhurim, në Liturgjinë Hyjnore, por ka edhe shumë shërbesa të tjera. Liturgjia Hyjnore është shërbesa jonë e së Dielës paradite. Është shërbesa në të cilën marrim Kungimin e Shenjtë, si dhuratë të veçantë të Perëndisë.

Ashtu si në kohën e apostujve, ne mblidhemi për t'u lutur dhe për të falënderuar Perëndinë. Liturgjia Hyjnore bëhet vetëm kur njerëzit janë mbledhur bashkë. Prifti nuk mund të bëjë vetë Liturgji Hyjnore, pa patur ndonjë njeri tjetër që merr pjesë në të.

Kush merr pjesë në Liturgjinë Hyjnore?

Prifti shërben në altar. Ai:

- I ofron Perëndisë lutjet tona.
- Na jep bekimin e Perëndisë.
- Lexon Ungjillin.
- Predikon.
- Jep Kungimin e Shenjtë.

Dhjaku shpesh shërben së bashku me priftin. Ai ndihmon priftin në altar:

- Lexon Ungjillin.
- Thotë disa nga lutjet gjatë shërbesës.

Kori (ose psalti)

- Këndon himne lavdërimi dhe falënderimi.
- I përgjigjet së bashku me popullin, lutjeve të ofruara nga prifti ose dhjaku.

Populli janë njerëzit pjesëmarrës në Liturgjinë Hyjnore. Ata:

- Këndojnë së bashku me korin.
- Këndojnë ose thonë “Amin” dhe “Mëshiro, o Zot” në përgjigje të lutjeve të priftërinjve ose dhjakonëve.
- Lutën së bashku.
- Marrin Kungimin e Shenjtë nga prifti.

Gjithë këta njerëz janë pjesë e Liturgjisë Hyjnore. Ne jemi thirrur të mblidhemi së bashku, të lutemi së bashku, dhe të marrim së bashku Kungimin e Shenjtë në prani të Perëndisë. Ne jemi thirrur të jemi miq në shtëpinë e Tij, në Kishë.

Fjala “*Mëshiro, o Zot*” thuhet ndërsa prifti ose dhjaku luten dhe “*Amin*”, e cila thuhet shpesh në përgjigje të lutjeve, do të thotë “po” ose “ashtu qoftë”. Kur këndojmë “*Mëshiro, o Zot*” kjo tregon që bashkohemi me priftin ose dhjakun për të kërkuar bekimin dhe kujdesin e Perëndisë.

Ja disa gjëra që bën prifti, dhjaku, kori, dhe populli. Shkruani secilin “veprim” në qarkun vezak. Nëse veprimi bëhet nga më shumë se një person shkruani veprimin në pjesën e secilit person.

Jep Kungimin e Shenjtë

I përgjigjet lutjeve të priftit ose dhjakut

Këndon

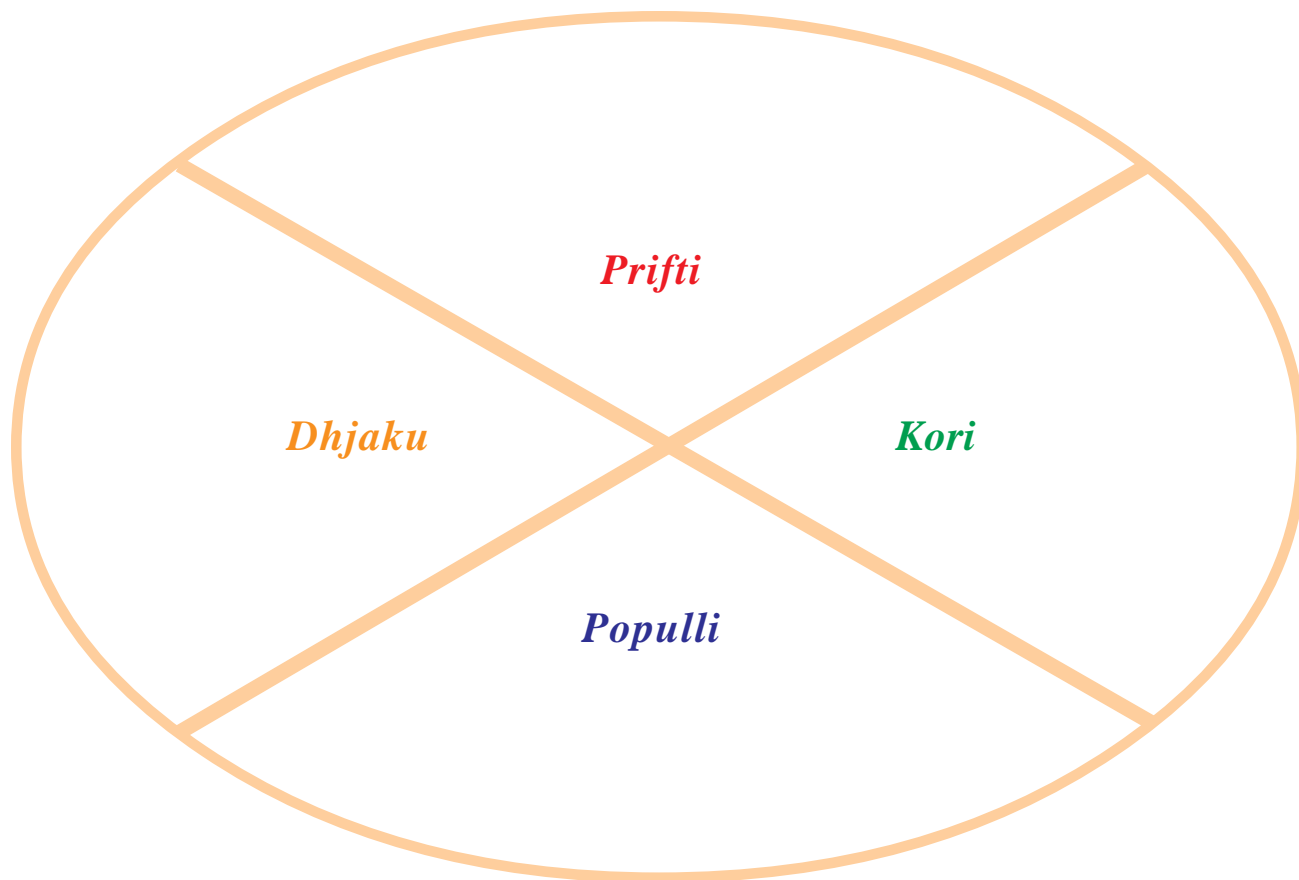
Falënderon Perëndinë

Merr Kungimin e Shenjtë

Lexon Apostullin

Lexon Ungjillin

Ndihmon priftin në altar

Lutja e Jisuit për ne

Kur Zoti ynë na thirri të punojmë së bashku dhe të ndihmojmë njëri-tjetrin, Ai nuk tha që kjo do të jetë gjithmonë e lehtë. Ai nuk premtoi që ne gjithmonë do të biem dakord. Por Ai e bëri të qartë se dëshiron që ne t'i bëjmë gjërat së bashku, ashtu si i bënin apostujt. Ai dëshiron gjithashtu të mblidhemi së bashku dhe të lutemi si një familje e Kishës. Këtë filluan të bënin apostujt në ditën e Pendikostisë, kur shumë njerëz u bashkuan me Kishën e parë, e cila është e njëjta edhe sot.

Njerëzit në Kishë nuk kanë gjithmonë të njëjtën mendje për t'i bërë gjërat sa më mirë. Kur njerëzit në Kishë kanë mosmarrëveshje, Zoti ynë dëshiron që ata të mblidhen së bashku dhe të luten. Në këtë mënyrë, ata mund të përqipen të kuptojnë çfarë dëshiron Perëndia që ata të bëjnë.

Ja se çfarë tha Jisu Krishti kur iu lut Atit të Tij për apostujt. Rregulloni fjalët e mëposhtme dhe i vendosni në vendin e duhur.

*Unë _____ që ata të _____ të jenë një. Ashtu si Ti _____,
je në Mua dhe Unë në _____, gjithashtu _____ të jenë në _____.*

taa en taë yt thëgji temlu

KËNDI FAMILJAR

Fokusi i mësimet të sotëm është se Jisu Krishti u premtoi apostujt të Tij që sa herë do të mblidheshin në emër të Tij, Ai do të ishte me ta. Gjithashtu Ai i porositi të punojnë së bashku, të ndihmojnë njëri-tjetrin, dhe t'u bëjnë mirë të tjerëve. Në këtë mënyrë, tha Ai, ata do t'i tregonin të gjithë botës që ishin me të vërtetë pasuesit e Tij.

Mblidhni të gjithë familjen për të bërë së bashku diçka që do të kënaqë dhe ndihmojë dikë tjetër. Mund të keni nevojë për disa ushqime për të përgatitur një gjellë ose sallatë të preferuar të familjes. Kjo mund të jetë diçka e pjekur, diçka që e servirni gjatë vakteve të ngrënies, ose diçka që dispononi të cilën ju e bëni shpesh për të kënaqur anëtarët e familjes para vakteve. Bëni diçka që mund t'i jepni edhe të tjerëve jashtë familjes. Zgjidhni personin që do t'ia jepni.

I jepni secilit person të familjes një punë për të bërë për përgatitjen e ushqimit. Për fëmijët më të vegjël një punë e thjeshtë, si hedhja e diçkaje në një enë. Fëmijët më të rritur mund të masin ose trazojnë përbërësit.

Kur ushqimi të jetë gati lutuni së bashku kështu:

Zot, Jisu Krisht, të falënderojmë që na mblodhe së bashku. Të falënderojmë që na dhe mundësinë të bëjmë diçka, si kjo që bëmë sot. Ne e dimë që Ti dëshiron të kujdesemi për njëri-tjetrin dhe të bëjmë gjëra për njëri-tjetrin. Na ndihmo të bëjmë atë që Ti dëshiron për ne të bëjmë, dhe të kujtojmë që Ti je gjithmonë me ne. Lutemi në emër të Atit, dhe të Birit dhe të Shpirtit të Shenjtë. Amin.

Planifikoni të ndani ushqimin me personin që zgjidhët, ose duke ia çuar ushqimin personit, ose duke e ftuar në shtëpi të hajë së bashku me ju.

Mësimi 4

KISHA SHPALL LAJMIN E MIRË TË JISUIT

**“Në ditët e fundit, thotë Perëndia, do të ndodhë kështu:
unë do të derdh Shpirtin tim te të gjithë njerëzit.”**

Veprat e Apostujve 2: 17

Zbuloni

Shihni figurën dhe tregoni se çfarë po ndodh sipas mendimit tuaj.

Ndonjëherë kemi me të vërtetë nevojë për ndihmën e të tjerëve.

Me ndihmën e të tjerëve mund të bëjmë shumë gjëra të cilat nuk mund t'i bëjmë vetëm. Ato gjëra do të ishin të paktën më të vështira ose do të kërkonin më shumë kohë nëse nuk do të kishim ndihmën e të tjerëve.

Këtu kemi një varg nga **Psalmi 50**

Perëndia ynë do të vijë, dhe nuk do të rrijë në heshtje.

Çfarë na tregojnë këto fjalë për disa nga cilësitë e Perëndisë? Shkruani disa fjalë ose shprehje të cilat përshkruajnë mendimet tuaja.

Ndërsa lexoni tregimin nga **Shkrimi i Shenjtë** gjeni disa mënyra sesi sipas premtimit të Jisuit, Shpirti i Shenjtë do ta ndihmonte Atë për t'i shërbyer pasuesve të Tij.

Shkrimi i Shenjtë

Jisui tregon për Shpirtin e Shenjtë

Bazuar te Llukai 4:16-22, Veprat e Apostujve 2:14-41

Një ditë Jisui shkoi në Nazaret, në vendin ku ishte rritur. Ai shkoi në sinagogë ditën e shtunë, siç bënte zakonisht dhe u ngrit për t'u lexuar Shkrimet e Dhiatës së Vjetër njerëzve që ishin mbledhur atje.

Ata i dhanë librin e profetit Isaia. Ai hapi librin dhe gjeti fjalët që flasin për Shpirtin e Shenjtë.

Ai lexoi: “Shpirti i Zotit është tek unë dhe Ai më ka vajosur për t'u predikuar të varfërve lajmin e mirë të Perëndisë. Ai më ka dërguar të shëroj ata me zemër të thyer, për t'u predikuar lirinë robërve dhe kthimin e shikimit të verbërve. Ai më ka dërguar të çliroj të lënduarit dhe të predikoj”.

Kur Jisui mbaroi së lexuari mbylli librin, ia dha njërit prej ndihmësve dhe u ul. Sytë e çdokujt në sinagogë u ngulitën tek Ai.

Jisui i tha popullit: “Sot këto fjalë të Shkrimeve që po i dëgjoni u përmbushën”. Me këto fjalë Krishti po u thoshte që Shpirti i Shenjtë ishte gjithmonë me Të. Shpirti i Shenjtë po punonte për të shëruar dhe ngushëlluar njerëzit.

Pak vite më vonë, në ditën e Pendikostisë edhe apostull Pjetri u foli njerëzve për Shpirtin e Shenjtë, por këtë herë në Jerusalem. Pjetri tha: “Perëndia ka premtuar se do të derdhë Shpirtin e Tij mbi çdo burrë e çdo grua. Ju, populli i Perëndisë do të shihni bijtë dhe bijat tuaja të flasin për atë çka Perëndia do që populli i Tij të bëjë.

Të rinjtë tuaj do të shohin vegime dhe pleqtë tuaj do të shohin ëndrra. Perëndia ka thënë: “Do të bëj mrekulli në qiell e mbi tokë: gjak, zjarr dhe tym. Dielli do të kthehet në errësirë dhe hëna në gjak përpara ditës së madhe të Zotit. Dhe kushdo që do të thërrasë emrin e Zotit do të shpëtojë.”

Pastaj Pjetri u kujtoi njerëzve që edhe pse Jisu Krishti u kryqëzua në kryq, vdekja nuk mund ta mbante Atë, kështu që u ngjall së vdekurish. Kjo ishte një mrekulli kaq e madhe sa që Mbreti David, i cili kishte jetuar shumë kohë përpara Jisuit, e dinte se kjo do të ndodhte.

Pjetri i premtoi popullit që nëse do të hiqnin dorë nga gjërat e këqija dhe do të ndiqnin shembullin e Jisu Krishtit, do të merrnin dhuratën e Shpirtit të Shenjtë.

Ashtu siç filloi ditën e Pendikostisë me praninë e Shpirtit të Shenjtë, Kisha vazhdon edhe sot me anëtarë gjyshërit, prindërit tanë dhe ne. Perëndia ka premtuar që Shpirti i Shenjtë do të jetë gjithmonë me Kishën.

Fjalë Besimi

SINAGOGË

Vend në të cilin judenjtë mbledheshin për adhurim.

MIROSJA

Mirosja është lyerja me vaj, nëpërmjet të cilit, i jepet të pagëzuarit dhurata e Shpirtit të Shenjtë.

Një intervistë televizive

Vendoseni veten në rolin e një intervistuesi televiziv.

Çfarë pyetje do t'i bënit dikujt që sapo ka dalë nga sinagoga ku ka qenë me Jisu Krishtin?

Shkruani tri pyetje të mundshme. Sigurohuni që njëra prej tyre të ketë lidhje me Shpirtin e Shenjtë.

Gjeni përgjigjet

Bibla na jep shumë shembuj sesi Shpirti i Shenjtë na ndihmon dhe na udhëheq. Lexoni secilin pasazh që është dhënë nga Shkrimi i Shenjtë dhe shkruani shkronjën përkatëse pranë përshkrimit që përputhet me të:

- ___ 1. Shpirti i Shenjtë u jep njerëzve mundësinë të krijojnë art dhe bukuri.
- ___ 2. Shpirti i Shenjtë ndihmon njerëzit të korrin fitore.
- ___ 3. Shpirti i Shenjtë u jep prehje njerëzve.
- ___ 4. Shpirti i Shenjtë i mbush njerëzit me gëzim.
- ___ 5. Shpirti i Shenjtë merr pjesë në krijimin e gjërave në botë dhe me të cilat kënaqemi.

- A. Isaia 63:14
- B. Gjyqtarët 3:9-11
- C. Eksodi 31:1-5
- D. Psalmi 104:24-30
- E. Veprat e Apostujve 13:52

Jeta në Kishë

Shpirti i Shenjtë është me ne

Në pasazhin nga Bibla në këtë mësim Jisui tha që Shpirti i Shenjtë e ka vajosur Atë të predikojë, të shërojë njerëz dhe t'i çlirojë nga e keqja. Gjithashtu gjejmë pjesë të tjera në Bibël që tregojnë se çfarë bën Shpirti i Shenjtë në jetën e njerëzve.

Ashtu siç u vajos Jisui ashtu vajosemi edhe ne kur pagëzohemi. Prifti merr vaj të bekuar dhe na bën shenjën e kryqit në shpatulla, veshë, duar dhe këmbë. Të gjithë njerëzit që kanë ardhur në kishë lutën që ne të jetojmë ashtu siç do Perëndia. Ata lutën që ne të ndihmojmë e t'u shërbejmë të tjerëve ashtu siç bëri Jisu Krishti.

Më pas na jepet për t'u veshur një rrobë e re e bardhë dhe një kryq. Në fund prifti “vulos” pagëzimin me një vaj të veçantë, me të cilin vajos trupin tonë dhe thotë: “Vula e dhuratës së Shpirtit të Shenjtë.” Shpirti i Shenjtë ka “vulosur” pagëzimin tonë dhe do të jetë me ne për të na ndihmuar të jetojmë si fëmijë të Perëndisë.

Lexoni **II Korinthianëve 1:22** dhe plotësoni fjalinë e mëposhtme duke përdorur fjalët në kuti. Krahasoni atë me vargun nga Bibla. Çfarë thotë ai varg për vulën e Shpirtit të Shenjtë?

Edhe ne qeniet njerëzore mund të “vulosim” gjëra. Ndoshta keni parë një vulë dylli që vendoset në një letër postare apo ndonjë letër të rëndësishme. Vula do të thotë që ajo çka është shkruar në të është me të vërtetë e rëndësishme.

Vula e Shpirtit të Shenjtë është vula më e rëndësishme që ekziston.

*Ai ka _____ vulën e Tij mbi _____ dhe vendosi _____ e Tij
në _____ tona, si një _____ .*

vënë Frymën ne zemrat siguri

Shën Athanasi

Shën Athanasi lindi në Aleksandri të Egjiptit në vitin 296. Kur ishte djalë i vogël, një nga gjërat e tij më të preferuara ishte të luante duke u bërë si peshkop. Një ditë një peshkop e pa tek luante dhe i tha: “Një ditë ky djalë i vogël do të bëhet një udhëheqës i madh i Kishës”. Peshkopi kishte të drejtë.

Në vitin 325 një mbledhje e të gjithë Kishës së krishterë mbledhi në Nikea peshkopë e priftërinj së bashku nga e gjithë bota. Athanasi, atëherë një dhjakon i ri, ndodhej atje si ndihmës i peshkopit të tij.

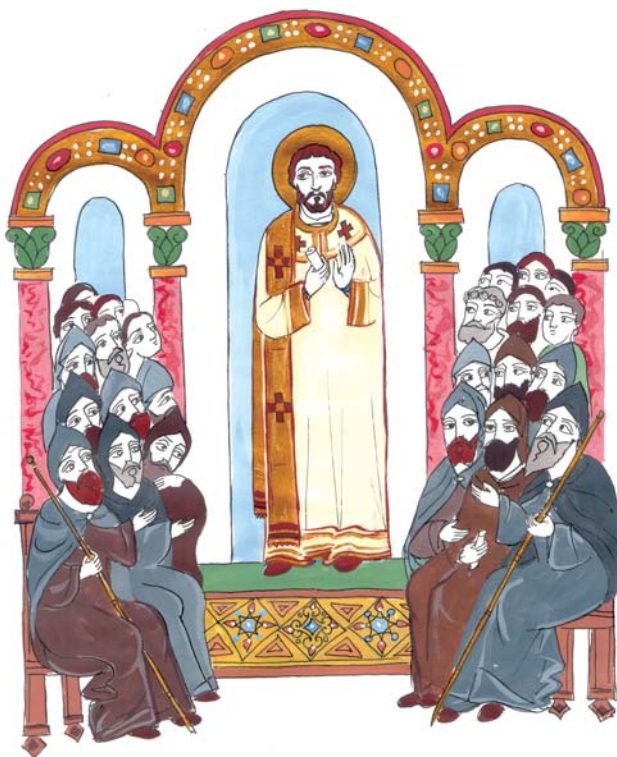
Ndonëse ishte shumë i ri, Athanasi u bë i njohur në Sinod, sepse mbrojti me forcë besimin e vërtetë të krishterë. Disa njerëz me pushtet në Sinod thoshin që Jisui nuk është i barabartë me Atin e Tij. Ata madje kishin krijuar këngë dhe vjersha të zgjuara me të cilat njerëzit kënaqeshin kur i dëgjonin dhe i këndonin. Këto këngë dhe vjersha thonin që Jisui nuk është Biri hyjnor i Perëndisë.

Athanasi ishte i shkurtër dhe i dobët, por ai ishte një orator i fuqishëm. Me fjalët e tij ai nuk e lejoi Sinodin dhe Kishën të shkonin pas këtyre ideve të reja dhe të gabuara.

Por ai e pagoi shtrenjtë për mbrojtjen që i bëri besimit. Armiqtë e tij do ta kishin varur nëse nuk do të ishte fshehur. Ata kurrë nuk pushuan së thëni gënjeshtër për të dhe i hapën telashe gjatë gjithë ditëve të jetës së tij. Por asgjë nuk mund ta ndalte Athanasin.

Ai vazhdonte të thoshte dhe të shkruante që Jisu Krishti është me të vërtetë Biri i Perëndisë. Ai i kujtonte njerëzit që vetëm Biri hyjnor i Perëndisë është në gjendje të na shpëtojë. Ai i paralajmëronte bashkëbesimtarët e tij të krishterë të mos u shkonin pas atyre mësimëve të rreme edhe pse mësuesit e rremë ishin të zgjuar dhe përpiqeshin të të mbushnin mendjen.

Athanasi kishte një rrugë të vështirë për të ndjekur të cilën ndonjëherë duhej ta bënte i vetëm. Por ai kishte besim te Perëndia dhe e dinte që Shpirti i Shenjtë ishte gjithmonë me të.

1. Si mendoni në ç'mënyrë Shpirti i Shenjtë ishte me të? I shkruani më poshtë mendimet tuaja.

---

2. Çfarë do të na thoshte sot Shën Athanasi?

Së bashku me shokët e klasës thoni ose këndoni Shkurtoren e Shën Athanasit:

Mbolle mësimet e orthodhoksisë dhe shkatërrore gjembat e ideve të rreme. Përhape farat e besimit të vaditura nga shiu i Shpirtit të Shenjtë. Prandaj të lavdërojmë o shën Athanas.

KËNDI FAMILJAR

Për këtë herë bëni gati këto materiale. Merrni Biblën, një fletë të trashë, një thikë, ngjyra dhe aq kokrra patate, në mënyrë që çdo anëtar i familjes të përdorë nga një gjysmë kokrrë. Merrni gjithashtu një gotë me bojë shkrimi ose bojë e bërë vetë. Për të bërë bojë përzieni një gotë me ilaç rrobash dhe ¼ gotë uji ose 1/3 filxhan me lëng niseshteje dhe vendoseni të gjithë në një enë të madhe. Trazojeni derisa të ketë trashësinë e brumit të kekut (mund t'ju duhet të shtoni më shumë ujë ose ilaç që të arrini trashësinë e duhur). Më pas shtoni ushqim të ngjyrosur sipas dëshirës.

Mësimi i kësaj jave fliste për Shpirtin e Shenjtë. E dimë që Shpirti i Shenjtë ndodhej në kishë ditën e Pendikostisë sipas premtimit të Perëndisë. Shpirti i Shenjtë ka qenë në Kishë dhe së bashku me secilin nga ne qysh prej asaj dite.

Dhiata e Re flet shumë për këtë premtim të Perëndisë që Shpirti i Shenjtë do të jetë me ne. Kur pagëzohemi krezmohemi dhe Shpirti i Shenjtë vulos dhuratën e pagëzimit tonë. Kështu si të krishterë të pagëzuar dhe anëtarë të Kishës në një mënyrë të veçantë ne kemi Shpirtin e Shenjtë.

Lexoni së bashku **Efesianët 4:30**. Bisedoni rreth këtyre pyetjeve:

1. Si kujdesemi që të mos e hidhërojmë Shpirtin e Shenjtë?
2. Cili është premtimi që na bëhet?

Secili nga anëtarët e familjes le të bëjë një vulë duke gdhendur një gjysmë patateje me thikë në formën që ata dëshirojnë.

Pastaj zgjidhni një frazë për ta shkruar në fletë. Mund të shkruani disa premtime për familjen tuaj – të sillesh mirë, të jesh besnik ndaj Perëndisë etj. Ose mund të shkruani: “*Ne vulosemi me Shpirtin e Shenjtë*”. Më pas secili anëtar i familjes vulos fjalinë duke zhytur pataten e vet në bojë dhe duke vendosur vulën mbi fletë.

Vareni letrën në një vend ku t'i kujtojë anëtarëve të familjes për premtimet e vulosura që keni bërë.

Përfundoni duke thënë lutjen ndaj Shpirtit të Shenjtë, *O Mbret Qiellor*:

*O Mbret qiellor, Ngushëllimtar, Shpirti i së vërtetës,
që ndodhesh kudo dhe i mbush të gjitha,
thesari i të mirave dhe dhurues jete;
eja dhe qëndro ndër ne, dhe pastrona nga çdo njollë,
dhe shpëto, o i Mirë, shpirtrat tanë. Amin.*

Kapitulli 2

TË THIRRUR PËR TË DËSHMUAR

Apostujt dëshmuar për Jisu Krishtin si Shpëtimtar, duke predikuar kudo Lajmin e Tij të Mirë. Ata dhanë fakte të besimit të tyre te Jisui nëpërmjet veprave të shërimit dhe kujdesit për nevojat e njëri-tjetrit. Stefani, dhjakoni i parë, u bë martiri i parë, duke dhënë jetën e tij për Jisu Krishtin.

Për prindërit

Ne japim dëshmi për besimin tonë në Jisu Krishtin me anë të shumë mënyrave duke pasur si shembull Kishën e të Krishterëve të hershëm. Apostujt dëshmuuan nëpërmjet shpalljes së Lajmit të Mirë të cilin e përhapën në shumë vende. Gjithashtu ata dëshmuuan nëpërmjet veprave të shërimit dhe duke u kujdesur për nevojat e njëri-tjetrit. Stefani u bë martiri i parë që dha dëshminë e tij duke dhënë jetën e vet për Jisuin. Apostujt vazhduan të dëshmonin duke e drejtuar dhe udhëzuar Kishën e re.

Mësimi 5

TË DËRGUIAR PËR TË SHPALLUR

**“Çdo ditë, edhe në tempull, edhe nëpër shtëpitë e njerëzve,
u mësonin e u shpallnin lajmin e mirë:
që Jisui është Krishti.”**

Veprat e Apostujve 5: 42

Zbuloni

Ideja e shkëlqyer e Elenës

Ja një dramë për atë që ndodhi me një grup shokësh kur njëra prej tyre kishte një ide të re. A i përgjigjet secili idesë së saj me të njëjtën mënyrë?

Maria: Pra, a do të shkojmë sonte të gjithë te shtëpia e Joanit? Ai do të çuditet shumë.

Varvara: Do të jetë kënaqësi edhe për ne. Tani që ndihet më mirë, do të kënaqet nga shoqëria jonë. Besoj se do të bëjë shumë shaka, ashtu si bën gjithmonë.

Vasili: Çfarë, do të takohemi përsëri? Dhe çfarë duhet të sjell unë?

Josifi: Asgjë nuk të kujtohet? Ti do të sjellësh një pako letrash, Maria dhe Varvara do të bëjnë kekun, dhe unë do të sjell kitarën time. Suzana do të sjellë kotelen e saj, kështu që Joani mund të luajë me të.

Maria: Mamaja e Joanit do të përgatisë çaj për ne. Ajo është shumë e lumtur që ne po e bëjmë këtë. Ajo më tha që mezi po e ruan këtë sekret nga Joani.

Varvara: Po, ajo e përqafoi dhe e puthi Elenën shumë herë kur mësoi që Elena kishte këtë ide për t'i bërë surprizë Joanit.

Vasili: Kjo ishte për të qeshur. (Elena u skuq dhe e zuri turpi.)

Suzana: Edhe unë mendoj që kjo ide është qesharake. Madje nuk jam e sigurt nëse mund të vij sonte. Dhe kotelja ime mund të mos dëshirojë të dalë jashtë shtëpisë për shkak të ftohtit.

Josifi: Ç'kërkon të thuash? Ne të gjithë ramë dakord që ideja e Elenës ishte vërtet e shkëlqyer, dhe kjo do ta gëzojë shumë Joanin.

Vasili: Ka të drejtë. Ajo planifikoi mirë çdo gjë. Pra, kush është problemi yt Suzana?

Maria: Unë mendoj se ti je xheloze, sepse Elena u lavdërua për këtë.

Suzana: Kjo është qesharake! Edhe unë mund ta mendoja atë.

Vasili: Por ti nuk mendove. Elena e mendoj. Ajo dëshironte ta ndihmonte shokun e saj dhe kjo është gjë shumë e mirë.

Josifi: Edhe unë gjithashtu. Në rregull, shihemi sonte.

Vasili: Më telefono për të më kujtuar, mirë Josif?

Josifi: Ti asgjë nuk mban mend?

Varvara: Mirupafshim të gjithëve! Shihemi sonte.

Maria: Të lutem Suzana, eja. (Të gjithë ikën, përveç Suzanës)

Suzana: Ndoshta do të shkoj te Joani. Por jam e sigurt se unë mund ta kisha bërë edhe më mirë planin që bëri Elena. Ajo mendon se është shumë e zgjuar.

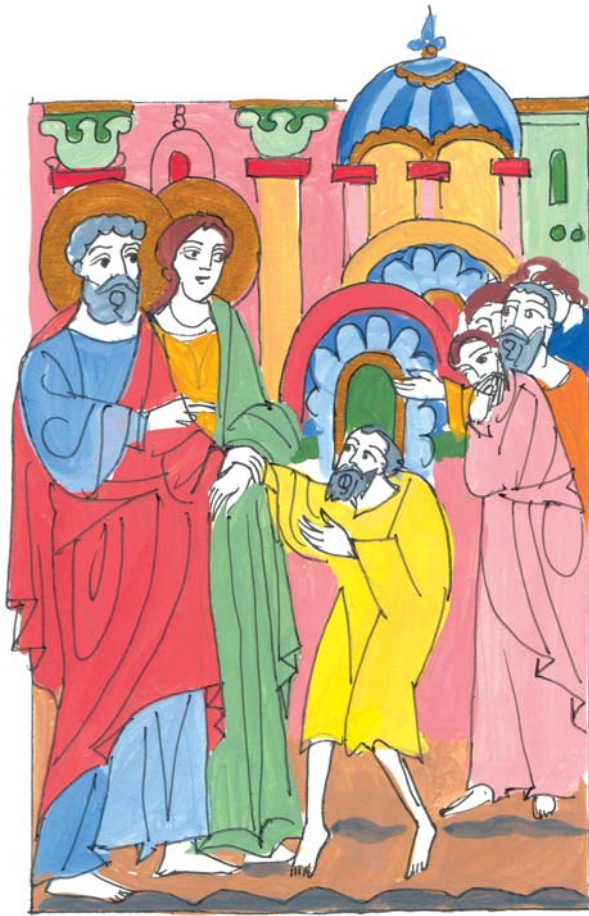
Ndërsa lexoni pjesën nga **Shkrimi i Shenjtë**, shikoni sa ndryshe reagojnë njerëzit ndaj mësimëve dhe mrekullive të apostujve.

Shkrimi i Shenjtë

Apostujt kryejnë mrekullira

Bazuar te Veprat e Apostujve 3: 1-26, 4: 1-31, 5: 12-42

Një pasdite, ndërsa Pjetri dhe Joani po shkonin në tempull për t'u lutur, po sillnin një të çalë. Çdo ditë njerëzit e linin atë pranë portës së tempullit që ai t'u lypte njerëzve që hynin në tempull. Kur pa Pjetrin dhe Joanin ai u kërkoi pará. Por Pjetri i tha: “Nuk kam as argjend, as ar, por atë që kam po ta jap. Në emër të Jisu Krishtit, çohu dhe ec”. Pjetri e mori të çalin prej dore dhe ai kërcëu dhe eci drejt tempullit duke lavdëruar Perëndinë.

Të gjithë njerëzit e panë dhe e dinin që ai ishte njeriu që kishte lypur te dera e tempullit. Ata u çuditën së tepërmi dhe u mblodhën rreth Pjetrit e Joanit.

Pjetri u tha të gjithëve: “Njerëz të Izraelit, a mendoni se ne e bëmë këtë me fuqinë tonë? Perëndia i Abrahamit, Isakut dhe Jakovit lavdëroi Jisu Krishtin, të cilin ju e mohuat. Por ai është i vetmi i drejtë dhe emri i Tij ka shëruar sot këtë njeri. Unë e di që ju e mohuat Atë vetëm se nuk e kuptuat që Ai ishte Mesia, Shpëtimtari. Vuajtjet e Tij përmbushën atë që profetët thanë se do të ndodhte.

Por tani, largohuni nga mëkatet, që të jeni gati kur Mesia të vijë përsëri, ashtu si thanë profetët që Ai do të vijë. Ju keni trashëguar premtimin e Perëndisë nëpërmjet Abrahamit që nga pasardhësit e tij do të bekohen të gjitha familjet e tokës”.

Saducenjtë, të cilët nuk besojnë në ngjalljen e të vdekurve, e arrestuan Pjetrin dhe Joanin. Ata dhe drejtuesit e tempullit urdhëruan apostujt të mos flisnin më në emër të Jisuit.

Pjetri u tha atyre: “Gjykojeni ju vetë a është e drejtë përpara Perëndisë t’ju dëgjojmë juve apo Perëndinë, sepse ne nuk mund të mos flasim për atë që kemi parë dhe dëgjuar”. Drejtuesit e tempullit i kërcënuan apostujt dhe i lanë të lirë.

Pas lirit të tyre, Pjetri dhe Joani shkuan te miqtë e tyre dhe te besimtarët e tjerë për t’i treguar për kërkesën dhe kërcënimin e drejtuesve të tempullit. Ata u lutën së bashku që Perëndia t’i forcojë për të predikuar dhe shëruar në emër të Jisu Krishtit. Ndërsa luteshin vendi ku po qëndronin u trondit. Ata u mbushën me Shpirtin e Shenjtë dhe folën me guxim fjalën e Perëndisë.

Apostujt vazhduan të bëjnë shenja dhe mrekullira. Shumë e më shumë njerëz u bënë besimtarë. Ata sollën njerëz të sëmurë edhe nga qytetet rreth Jerusalemit dhe i vendosën në rrugë, në mënyrë që hija e Pjetrit të binte mbi ta që të shëroheshin.

Drejtuesit xhelozë të tempullit dhe saducenjtë i futën përsëri në burg apostujt për të ndaluar punën e tyre me njerëzit. Por një engjëll i Zotit hapi dyert e burgut, dhe kur roja i tempullit shkoi për t’i gjetur në qeli, ajo ishte bosh. Pastaj dikush erdhi dhe u tha drejtuesve: “Burrat që ju i futët në burg, janë në tempull dhe po mësojnë njerëzit”.

Drejtuesit i pyetën përsëri Pjetrin dhe Joanin dhe u thanë: “Pse vazhdoni të predikoni në emrin e Tij, pasi ne ju ndaluan?” Kur Pjetri iu përgjigj se ai duhet t’i bindej Perëndisë, ata dëshironin ta vrisnin.

Por një drejtues me emrin Gamaliel tha: “Lërinë të lirë këta njerëz. Nëse puna që ata bëjnë është thjesht plan njerëzor, do të dështojë. Por nëse është plan Perëndie, ju nuk mund ta prishni atë. Madje mund të dukeni sikur po luftoni kundër Perëndisë!”

Gamalieli i bindi të tjerët, kështu që ata i ndëshkuan duke i goditur me kamxhik, por i lanë më pas të shkojnë. Apostujt u gëzuan që u denjësuat të vuajnë për emrin e Jisu Krishtit. Dhe çdo ditë në tempull e në shtëpi ata nuk ndalonin së mësuari dhe predikuari që Jisui është Mesia.

Mendime rreth tregimit

Dramatizoni tregimin për njeriun e çalë që u shërua nga Pjetri dhe Joani në **Veprat e Apostujve 3:1-10**.

Ndërsa përgatitni dramën, merrni dhe persona të tjerë të luajnë rolin e atyre që ishin në tempull atë ditë.

- Si reagojnë ata ndaj mrekullisë?
- Çfarë thanë ata?
- Çfarë i thanë më vonë të tjerëve për mrekullinë?

Përfshini reagimet e tyre në dramë.

Fjalë Besimi

DREJTUESIT E TEMPULLIT

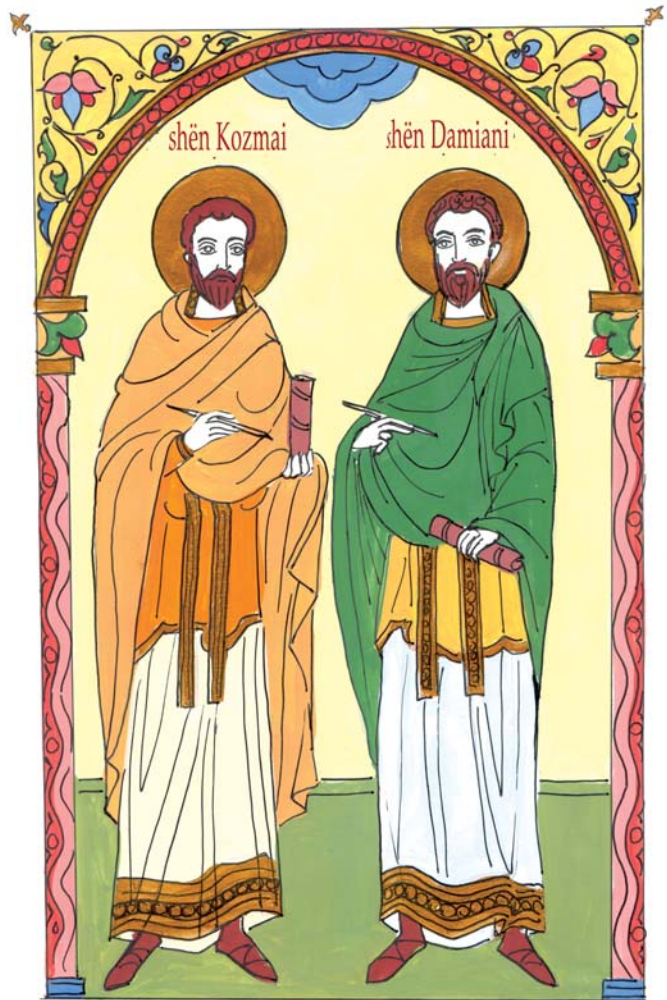
Priftërinjtë që kishin përgjegjësi për tempullin. Shpesh quhen “kryepriftërinj” ose “pleq”.

Jeta në Kishë

Anargjendët Kozma dhe Damian, shërues

Ja historia e dy shenjtorëve që pasuan shembullin e apostujve në shërime dhe në ndihmë të njerëzve të tjerë.

1. Dy vëllezërit Kozma e Damian jetuan në Romë shumë shekuj më parë. Ata kishin dhuratën e mrekullueshme të të qenit të aftë për të shëruar të tjerët.
2. Gjithmonë ka njerëz të sëmurë, kështu që Kozmai dhe Damiani ishin shumë të zënë duke u kujdesur për burrat, gratë dhe fëmijët që vinin tek ata për lutje dhe shërim.
3. Ata shëronin jo vetëm njerëz, por edhe kafshë. Të gjitha krijesat e Perëndisë ishin shumë të rëndësishme për këta dy vëllezër.
4. Ju mund të habiteni: Si njerëzit, veçanërisht njerëzit e varfër që ishin sëmurë, ia dilnin mbanë të paguanin Kozmain dhe Damianin për punën e tyre?
5. Ja një arsye pse njerëzit mendonin që Kozmai dhe Damiani ishin kaq të veçantë: Ata kurrë nuk merrnin pará për atë që bënin, si edhe i nxitnin njerëzit që shëronin të kishin besim te Jisu Krishti.
6. Këta dy vëllezër udhëhiqeshin nga fjalët e Zotit tonë Jisu Krisht. Jisui tha: “Falas morët, falas jepni”. Këto fjalë i lexojmë në kapitullin e dhjetë të Ungjillit sipas Mateut.
7. Kozmai dhe Damiani nuk kishin vetëm dhuratën e shërimit. Ata ishin gjithashtu edhe shumë të pasur. Por ashtu si shpërndanë fuqinë tyre të shërimit, kështu shpërndanë edhe paratë e tyre tek të varfrit.
8. Si shumë të krishterë të njohur që jetonin në Romë gjatë atyre ditëve, Kozmai dhe Damiani kishin probleme me Perandorin, i cili adhuronte shumë perëndira në vend të Perëndisë së vërtetë.

9. Kozmai dhe Damiani u arrestuan dhe u sollën me pranga te perandor Galeri. I pyetën dhe i kërcënuan, por ata nuk pranuan të hiqnin dorë nga besimi i tyre i krishterë.
10. Ata jo vetëm që nuk pranuan të adhurojnë perënditë e tyre, por i thanë perandorit: “Nëse nuk do të kishte artistë për të bërë perënditë tuaja, ju nuk do të kishit asgjë për të adhuruar”.
11. Perandori u inatos, por i respektoi vëllezërit për kurajën e tyre. Në fund i la të lirë. Ai e kuptoi se vetëm Perëndia i vërtetë mund t’i jepte vëllezërve fuqi dhe dashuri të tillë për të tjerët.
12. Kozmai dhe Damiani vazhduan të shëronin dhe të ndihmonin të sëmurët dhe të varfrit. Ata nxitën çdo njeri të mbështetet te Perëndia dhe ta dojë Atë mbi çdo gjë tjetër. Ata u bënë të famshëm dhe shumë njerëz ishin mirënjohës për zellin e tyre të shërimit, pa kërkuar asnjë pagë si shpërblim.
13. Dikush që kishte qenë dikur mësuesi i tyre, u bë xheloz për dy vëllezërit. Xhelozia bëri që ai t’i urrente ata. Ai i ftoi të shkojnë në kodra për të mbledhur bimë mjekësore dhe atje i vrau ata.
14. Shën Kozmai dhe Damiani vdiqën si të krishterë të vërtetë, duke dashur Perëndinë, duke shëruar, dhe duke dhënë shpresë te çdo njeri që kishte nevojë. Ne i kujtojmë si pasues të Jisu Krishtit, që u dhanë të gjithëve. Ata nuk kërkuan pagë, falënderime apo famë. Ata kërkonin që të tjerët të kishin besim te Perëndia.

- a. Kush u bë xheloz në këtë tregim? Kush u bë xhelozë në tregimin e idesë së shkëlqyer të Elenës?
- b. Si mendoni ju, pse njerëzit u bënë xhelozë për Kozmain dhe Damianin?
- c. Kur dikush tjetër bën diçka të mirë ose ka një ide të mirë, çfarë gjëje më të mirë mund të bëjmë, sesa të jemi xhelozë?

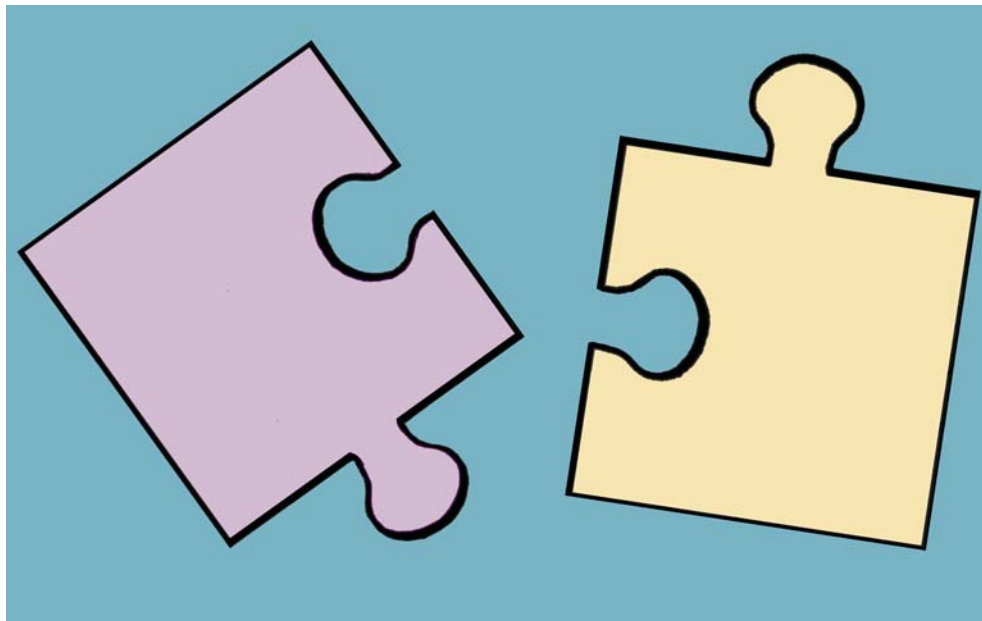
Lutje shërimi

Kishat orthodhokse në të gjithë botën, përpiqen të ndjekin shembullin e apostujve dhe shenjtorëve si Shën Kozmai dhe Damiani. Ne i kërkojmë Perëndisë të bekojë ata që bëjnë mirë, dhe jo ata që bëhen xhelozë ndaj tyre. Gjithashtu lutemi për ata që kanë nevojë për ndihmë dhe veçanërisht për të sëmurët.

Kemi lutje që i themi në kishë. Gjithashtu, kemi lutje që prifti mund t’i thotë në spital ose në shtëpinë e dikujt. Ja një pjesë lutjeje që prifti thotë:

*Zot, në mëshirën tënde vizito shërbëtorin tënd të sëmurë.
Largo prej tij/saj çdo sëmundje, lëngatë, ethe ose krizë.
Fali mëkatet e tij/saj sipas dashurisë tënde për njerëzimin.*

Në pjesën tënde të gjëegjzës vizato ose shkruaj diçka që ti mund të bësh për të ndihmuar dikë që është i sëmurë ose në nevojë.

KËNDI FAMILJAR

Merrni Biblën dhe një shishe të pastër me grykë të gjerë, me etiketën “Ilaç”.

Mësimi i kësaj jave përfshin ngjarjen biblike të apostujve që u lutën dhe shëruan të sëmurët dhe njerëzit në nevojë. Nxënësit mësuuan gjithashtu për shenjtorët Kozma dhe Damian, të cilët përdorën dhuratat e tyre të shërimit në mënyrën më të mirë të krishterë që ata kishin mundësi – për të mirën e të tjerëve. Ngaqë nuk kërkonin para, ata janë pjesë e një grupi shenjtorësh të quajtur “anargjendë”. Lejojini fëmijët t’ju tregojnë për ta.

Mësimi përshkruan gjithashtu disa raste me të cilat lutja e Kishës për shërim vazhdon edhe sot. Për të përforcuar këtë ide lexoni së bashku **Jakovi 5:13-14**. Flisni për rastet kur ne lutemi për të tjerët në kishë dhe në shtëpi, për lutjet e priftit dhe për lyerjen me vaj të të sëmurëve dhe të atyre që vuajnë nga shqetësime të ndryshme.

Zgjidhni së bashku një person të njohur për të gjithë anëtarët e familjes, lutjet për të cilin do të jenë të dobishme. Shkruani emrin e personit në një copë të vogël letre dhe futeni në shishe. Zbukuroni shishen sipas mënyrës që ju dëshironi. Vendoseni shishen në një vend ku mund të kujtojnë anëtarët e familjes të luten. Herë pas here i kërkonin atyre të shtojnë ose të ndryshojnë emrat e personave për të cilët luteni.

Mësimi 6

STEFANI, DHJAKONI I PARË

“Stefani, njeri plot hir e fuqi, bënte mrekulli e shenja të mëdha në popull.”

Veprat e Apostujve 6: 8

Zbuloni

Çdo njeri ka nevojë për ndihmës

Ka shumë gjëra që mund t’i bëjmë vetë. Gjithashtu ka raste në jetë kur kemi nevojë për ndihmën e të tjerëve. Kjo ndodh veçanërisht kur kemi të bëjmë me diçka që është përtej mundësive tona.

Mendoni për secilën nga situatat. Dramatizoni dy prej rasteve ku njerëzit në këto situata mund të kenë nevojë për ndihmën e të tjerëve. Përshkruajini të dyja në vijat e mëposhtme.

Një çift i ri u bënë prindër të dy fëmijëve binjakë.

Dikush ka dy shokë që do shpërngulen në një hyrje të re. Ata i kërkojnë atij t’i ndihmojë të paketojnë dhe të lëvizin gjërat, por që të dy do shpërngulen në të njëjtën fundjavë.

Mësuesi mori disa nxënës të rinj që kishin nevojë për ndihmë që dhe ata të arrinin pjesën tjetër të klasës.

Ndërsa lexoni tregimin nga **Shkrimi i Shenjtë**, vini re sesi ndryshoi situata në Kishën e hershme saqë apostujt patën nevojë për ndihmë.

Shkrimi i Shenjtë

Dhjakonët e parë i shërbejnë Kishës

Bazuar te Veprat e Apostujve 6: 1-15

Në ditët e para të Kishës, kur numri i dishepujve dhe i besimtarëve po rritej, helenistët u ankuan kundër hebrenjve. Helenistët thanë që vejushat e tyre po liheshin pas dore në ndarjen e ushqimit të përditshëm.

Prandaj dymbëdhjetë apostujt thirrën gjithë komunitetin e besimtarëve. Apostujt u thanë atyre: “Nuk është e drejtë të lëmë pas dore predikimin e fjalës së Perëndisë, ngaqë jemi të zënë me përgatitjet e tryezave. Pra miq, zgjidhni prej jush shtatë burra me qëndrim të mirë, të mbushur me Frymë dhe urtësi, që të bëjnë këtë detyrë. Kështu ne mund t’i përkushtohemi lutjes dhe shërbimit të fjalës së Perëndisë”.

Ajo që thanë apostujt e gëzoi tërë komunitetin dhe ata zgjodhën Stefanin, një njeri plot besim dhe Shpirt të Shenjtë. Ata zgjodhën gjithashtu Filipin, Prohorin, Nikanorin, Timonin, Parmenan dhe Nikollën, një i krishterë i ri nga Antiokia. Këta burra qëndruan para apostujve, të cilët u lutën dhe vendosën duart e tyre mbi ta.

Fjala e Perëndisë vazhdoi të përhapej. Numri i besimtarëve në Jerusalem po rritej shumë. Shumë nga priftërinjtë izraelitë iu bindën besimit.

Stefani, plot fuqi dhe hir, bënte çudira të mëdha dhe shenja në mes të njerëzve. Atëherë disa nga ata që i përkisnin sinagogës së quajtur “e të lirëve”, po ashtu edhe njerëz nga Kirena, Aleksandria, Sicilia dhe Azia u ngritën dhe u grindën me Stefanin. Por ata nuk mund të mposhtnin urtësinë dhe Frymën me të cilën ai fliste.

Kështu në mënyrë të fshehtë ata bindën disa njerëz të thonë: “E kemi dëgjuar Stefanin të flasë fjalë blasfemie kundër Moisiut dhe Perëndisë”. Kështu ata nxitën popullin, pleqtë dhe skribët. Pastaj e kapën Stefanin dhe e çuan para këshillit drejtues. Ata ngritën dëshmi të rreme duke thënë: “Ky njeri nuk pushoi kurrë së thëni gjëra kundër tempullit dhe kundër ligjit të Moisiut. Madje ai thotë që ky Jisui i Nazaretit do ta shkatërrojë tempullin dhe do të ndryshojë ligjet që na dha Moisiu”.

Çdokush që ndodhej në këshill ia kishte ngulur sytë Stefanit dhe fytyra e tij kishte pamje engjëlli.

Mendime rreth tregimit

1. Pse ishte e rëndësishme që apostujt të gjenin njerëz të tjerë për të shërbyer në tryeza?
2. Nëse ju do të ishit atje të dëgjonit akuzat e rreme kundër Stefanit dhe të shihnit fytyrën e tij “me pamje engjëlli”, çfarë do të bënit? Shkruani mendimet tuaja.

Fjalë Besimi

HELENISTËT

Të krishterët me prejardhje judaike që flisnin greqisht.

HEBRENJTË

Të krishterët me prejardhje judaike, të cilët nuk flisnin greqisht, por aramaisht.

BLASFEMIRA

Fjalë të pahijshme dhe të rreme për Perëndinë.

Jeta në Kishë

Shën Feba, dhjakonesha

Gratë, ashtu si burrat, i shërbyen Kishës dhe mësuan për besimin nga shën Pavli. Dimë që këto gra mësonin gratë e tjera të përgatiteshin për pagëzim, tregonin mikpritje dhe i drejtonin ato dhe familjet e tyre në besim. Këto gra ishin gjithashtu edhe dhjakonesha, por në ndryshim nga dhjakonët, ato nuk shërbenin në Liturgjinë Hyjnore dhe shërbesat e tjera adhuruese.

Lexoni **Romakët 16:1-2** dhe shkruani këtu disa nga gjërat që shën Pavli thotë për dhjakoneshë Febën.

Shën Pavli i caktoi Febës një punë shumë të rëndësishme. Ajo shpërndau letrën e tij te të krishterët në Romë dhe ua lexoi atyre. Shën Pavli u thotë romakëve që: “Ta pranojnë atë në Zotin, ashtu si u ka hije shenjtorëve”.

E ndriçuar nga hiri, dhe e mësuar në besim prej enës së zgjedhur të Krishtit, u denjësove të jesh dhjakoneshë dhe të çoje fjalët e Shën Pavlit në Romë. Dhjakoneshë Feba, lutu Krishtit që Shpirti i Tij të ndriçojë shpirtat tanë.

Lexoni **Romakët 12: 9-21**. Këto janë disa nga fjalët e letrës që Feba u çoi romakëve nga shën Pavli. Zgjidhni një frazë që ka kuptim për ju dhe shkruajeni në letrën që është më poshtë, që i dërgohet Kishës së Romës. Të njëjtën frazë shkruajeni me shkronja të mëdha në një shirit letre dhe zbukurojeni atë.

Intervistë me një dhjak

Ka shumë mënyra për të ndjekur shembullin e dhjakonëve dhe dhjakoneshave, të cilët i shërbyen Perëndisë dhe njerëzve të tjerë. Në enoritë tona, dhjakonët shërbejnë së bashku me priftin në Liturgjinë Hyjnore dhe në shërbesa të tjera adhuruese. Gjithashtu ata shpesh drejtojnë njerëzit e tjerë në enori për të ndihmuar njerëzit në nevojë. Ata kanë përgjegjësi t' u japin ushqime të varfërve, të vizitojnë ata që nuk mund të lëvizin dot nga shtëpitë e tyre, ose të sigurohen që anëtarët e enorisë e kanë marrë ndihmën për të cilën kanë nevojë.

Së bashku me një tjetër lexoni përshkrimin e shën Pavlit për një dhjak të mirë te **I Timoteu 3:18**. Pastaj përgatitni një “intervistë” me një dhjak. Njëri nga ju mund të jetë intervistuesi dhe tjetri mund të jetë dhjaku ose dhjakonesha. Intervistuesi mund të bëjë pyetjet nga lista e mëposhtme. Rregjistroni përgjigjet e dhjakut që morët në intervistë.

- Çfarë bëni gjatë ditës?

- Çfarë lloj njerëzish takoni dhe me ç'njerëz punoni?

- Pse zgjodhët të bëheni dhjakon?

- Çfarë ju pëlqen më tepër në punën tuaj dhe pse?

KËNDI FAMILJAR

Mësimi i sotëm fokusohet mbi nevojën e apostujve për të caktuar ndihmësa, pasi puna e tyre u shtua me rritjen e Kishës. Këta ndihmësa ishin dhjakonët e parë. Në vitet në vazhdim kishte shumë dhjakonë dhe dhjakonesha.

Mësimi përshkruan disa nga punët e bëra nga dhjakonët dhe dhjakoneshat dhe sugjeron mënyra sesi ne mund të ndjekim shembullin e tyre sot.

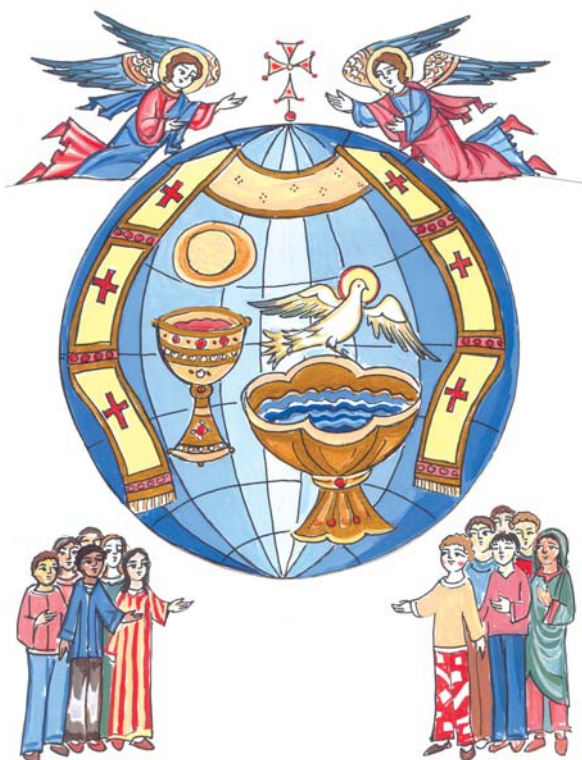
Gjithashtu mësimi tregon lidhjen midis të qenit dhjak dhe të shërbyerit. Në shoqërinë tonë të sotme, ideja e “të shërbyerit” nuk është shumë e praktikuar. Shpesh na nxitin t’i shmangemi shërbimit, sepse ai është disi “poshtëruar”. Përkundrazi na mësojnë të përpiqemi të jemi ne përgjegjës, ne të kontrollojmë dhe të tjerët të na shërbejnë.

Kujtoni me familjen tuaj shembullin ekstrem të Zotit në shërbim të të tjerëve: natën kur lau këmbët e dishepujve. **(Joani 13:1-16)**

Diskutoni së bashku për rastet që ju i keni shërbyer të tjerëve dhe kur të tjerët ju kanë shërbyer juve. Zoti ynë tha që rritemi dhe forcohemi më shumë kur i shërbejmë të tjerëve.

Diskutojeni këtë mësim dhe gjeni disa shembuj nga jeta e përditshme që tregojnë se jeni rritur, keni mësuar dhe jeni bërë më të fortë nëpërmjet shërbimit ndaj të tjerëve. (Për shembull, fillestarët mësojnë zanatin e tyre duke iu bindur një mjeshtri të zanatit; shkencëtari mëson për një fushë studimi duke punuar me një profesor. Është një përvojë e zakonshme që duke u shërbyer të tjerëve me dëshirë, kjo mund të japë sens të pakrahasueshëm lumturie).

Lutuni së bashku që Zoti t’ju japë dhe juve përlësinë për të shërbyer dhe mirënjohje për ata që ju shërbejnë juve.

Mësimi 7

SHËN STEFANI, MARTIRI I PARË

“Ndërsa e godisnin me gurë, Stefani lutej:

‘O Zot Jisu, pranoje shpirtin tim!’

Pastaj ra në gjunjë dhe thirri me zë të lartë:

‘O Zot, mos ua ngarko atyre këtë mëkat!’ ”

Veprat e Apostujve 7: 59-60

Zbuloni

Maria ishte e mërzitur. Kur pa shoqet e saj në shkollë, ajo dëshironte t’ua thoshte sërish atyre: “Unë nuk do ta lë mënjane vajzën e sapoardhur të klasës. Ajo po vuan shumë nga kjo situatë”.

Ndërsa Maria i afrua shoqeve të saj, Irena tha: “Po na vjen e mrekullueshmja Mari, ajo që kurrë nuk sillet keq”. Irena shtyu Ollgën dhe të dyja qeshën.

Maries i skuqën mollëzat e faqeve. “Mjaft, a do pushoni? Unë asnjëherë nuk thashë që jam e mrekullueshme. Por nuk është e drejtë të lëmë mënjane dikë që është nxënëse e sapoardhur, e turpshme dhe i duhet të fillojë shkollën me nxënës që nuk i ka takuar kurrë më parë”.

Elisabeta iu përgjigj: “Maria, unë e di, ti ke të drejtë, por nëse i bëjmë shoqëri një vajze si ajo, shokët e tjerë do të mendojnë që jemi me të vërtetë budallaçka. Mendoj që ajo nuk vishet mirë, as nuk flet mirë, as nuk bën *ndonjë gjë* si duhet”.

Ollga shtoi: “Nëse *ti* Maria dëshiron të jesh kaq zemërgjerë, vazhdo. Kurse unë jo. Irena dhe Katerina mendojnë të njëjtën gjë”. Të gjitha tundën kokën në shenjë pohimi.

“Oh, jo, ja po vjen e sapoardhura.” – tha Ollga. “Le të ikim që këtej”.

Ato u larguan dhe e lanë Marien vetëm. Ajo u lëndua dhe u turpërua aq shumë, sa dëshironte të zhdukej. Por ajo u përpoq të buzëqeshë, ndërsa vajza e sapoardhur iu afrua duke pritur me ndrojtje një fjalë përshëndetjeje.

Të diskutojmë

- Si mendoni, çfarë duhet të bëjë Maria?
- Si do të ndikojë vendimi i saj te ajo, shoqet e saj dhe te vajza e sapoardhur?

Vini re si i trajtoi dhjakon Stefani njerëzit që u ngritën kundër tij.

Shkrimi i Shenjtë

Dhjakon Stefani mbron besimin

Bazuar te Veprat e Apostujve 7: 1 - 8: 1

Ndërsa Stefani qëndronte para anëtarëve të keshillit për hetim, kryepriifti e pyeti: “A the që Jisu Krishti do ta shkatërrojë tempullin dhe do të ndryshojë ritet që na la Moisiu?”

Stefani u kujtoi sesi Perëndia kishte qenë me ta që nga koha e Abrahamit. Stefani tha: “Perëndia i premtoi Abrahamit një tokë të re. Ai tha që pasardhësit e Abrahamit do të jetojnë si të huaj dhe skllëvër në një vend të largët për 400 vjet. Gjithashtu Perëndia tha: “Unë do ta nxjerr popullin tim nga ai vend për të më adhuruar tek ky vend. Isaku ishte biri i Abrahamit dhe biri i Isakut, Jakobi, u bë ati i dymbëdhjetë bijve – dymbëdhjetë patriarkëve”.

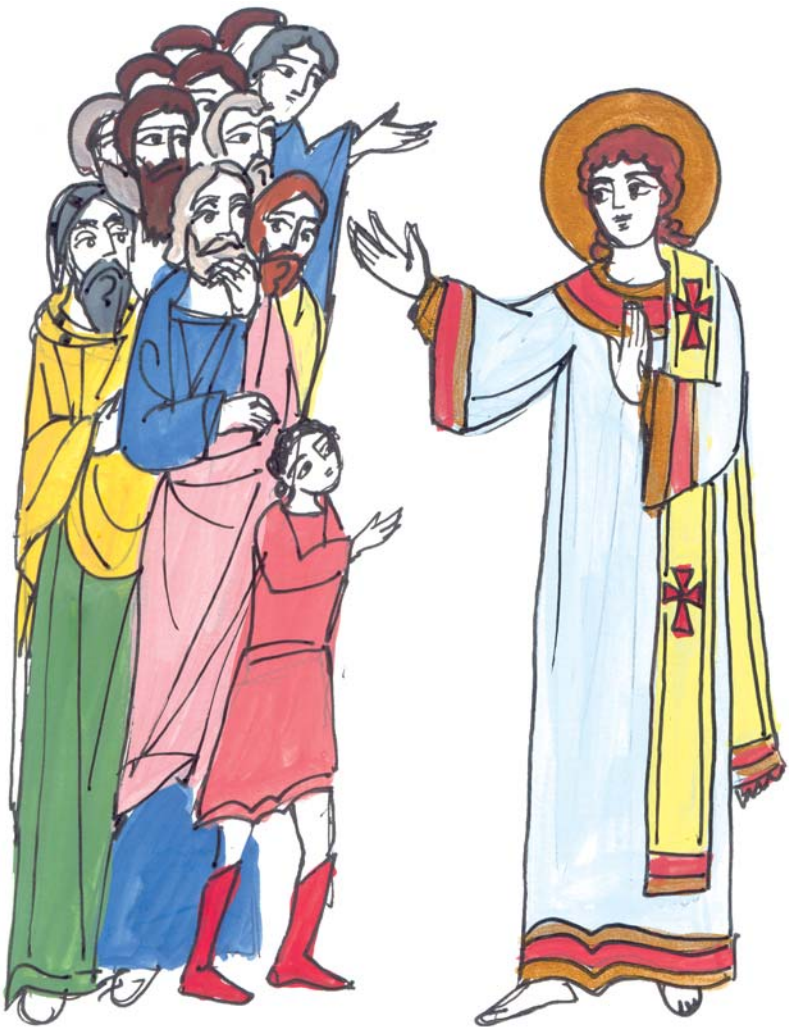
Pastaj Stefani u përmendi që njëmbëdhjetë bijtë e Jakobit u bënë xhelozë për vëllanë e tyre, Josifin dhe e shitën rob në Egjipt. Por ai gjeti hir para faraonit. Më vonë Josifi shpëtoi familjen e tij që ndodhej në Kanan nga uria kur ndodhi zia e bukës dhe ata erdhën në Egjipt për të kërkuar ushqim.

Më tej Stefani tha: “Vite më vonë një tjetër faraon i ktheu izraelitët në skllëvër. Moisiun e shpëtoi e bija e faraonit, e cila e adoptoi. Ai u edukua me gjithë urtësinë e Egjiptit.

Moisiu vrau një egjiptian, i cili po keqtrajtonte një izraelit. Ai e dinte që edhe ai vetë ishte izraelit. Por kur pa që po grindeshin dy izraelitë dhe i nxiti për paqe midis tyre, njëri prej tyre i tha: ‘Kush je ti që na gjykon? A do të më vrasësh ashtu si vrave egjiptianin?’

Moisiu e kuptoi që krimi i tij ishte bërë i njohur, kështu ai shkoi në Midian. Pas dyzet vitesh atje, Zoti i foli Moisiut te ferra që digjej në Malin Sina duke i thënë: Unë do të të dërgoj në Egjipt”.

Stefani tha: “Ky Moisi u dërgua nga Perëndia si sundimtar e çlirues, dhe ai i nxori njerëzit nga Egjipti pasi bëri mrekullira atje. Moisiu premtoi që Perëndia do të dërgonte një profet dhe i nxori njerëzit nëpërmjet shkretëtirës, edhe pse ata u ankuan dhe e braktisën adhurimin e drejtë të Perëndisë. Moisiu ndërtoi tendën e dëshmisë dhe paraardhësit tanë e morën atë me vete kur hynë në tokën që Perëndia u premtoi atyre.

Ajo qëndroi atje deri në kohën e mbretit Solomon, i cili ndërtoi tempullin në Jerusalem”.

Stefani tha: “Ju njerëz që kundërshtoni Shpirtin e Shenjtë, ashtu si bënë paraardhësit tuaj. Ju vratë profetët të cilët thanë se do të vinte i Drejti dhe tani ju e vratë edhe Atë. Ju e morët ligjin, por nuk e ruajtët atë”.

Fjalët e tij i inatosën ata. Por ai i mbushur plot me Shpirtin e Shenjtë tha: “Ja, unë po shikoj qiellin të hapur dhe Birin e njeriut, Jisu Krishtin, të qëndrojë në të djathtë të Perëndisë”.

Ata nuk dëshironin të dëgjonin fjalët e tij dhe e vranë me gurë. Stefani u lut: “Zot, Jisu, merre shpirtin tim”. Pastaj ai u ul në gjunjë dhe thirri me zë të lartë: “Zot, mos ua numëro për mëkat këtë”. Pas kësaj Stefani vdiq.

Fjalë Besimi

TABERNAKULLI

Vend adhurimi për izraelitët. Ishte në formën e një tende të lëvizshme, të cilën izraelitët e merrnin me vete kudo që shkonin.

DYMBËDHJETË PATRIARKËT

Dymbëdhjetë bijtë e Jakobit, që ishin dhe drejtuesit e dymbëdhjetë fiseve.

Mendime rreth tregimit

Tregimi për dhjakonin e parë dhe martirin e parë të krishterë, Stefan, na jep një pasqyrë të historisë së Kishës, duke filluar që nga Dhiata e Vjetër. Stefani i kujton akuzuesve të tij historinë e Izraelit, nga Abrahami deri te Pendikostia dhe Kisha e Krishterë.

Përmendni disa nga vendet në tregimin e shën Stefanit. Lidhini këto përshkrime me shkronjën para emrit të vendit.

1. Origjina e Abrahamit. _____
2. Vendi ku Moisiu takoi Perëndinë në ferrën që digjej. _____
3. Vendi ku Josifi u shit në skllavëri. _____
4. Vendi ku iku Moisiu kur kuptoi që krimi i tij i vrasjes u bë i njohur në vendin ku ai jetonte. _____
5. Vendi ku jetoi familja e Josifit, dhe nga ku erdhën në Egjipt për ushqim kur ra zia e bukës. _____

- A. Mali Sina
- B. Kanaani
- C. Midiani
- D. Mesopotamia
- E. Egjipti

Jeta në Kishë

Shqyrtimi i hartës

Ju keni lexuar për Stefanin dhe në mësimin e mëparshëm për Febën. Të dy këta shërbëtorë të Perëndisë jetuan në vitet e para të Kishës, kur mësimi i Ungjillit po përhapej në botën e njohur. Këtu kemi një hartë që tregon disa nga vendet në të cilat Kisha po rritej.

Shënoni:

1. Vendosni një rreth ○ tek **Roma**, ku Feba çoi letrën e Shën Pavlit.
2. Vendosni një tjetër rreth ○ tek **Antiokia**, shtëpia e Nikollës, një nga shtatë dhjakonët e zgjedhur nga njerëzit me kërkesën e apostujve.
3. Vendosni një rreth të tretë ○ tek **Aleksandria**, qyteti i madh i Egjiptit dhe një prej vendeve nga ku erdhën disa nga njerëzit që u ngritën kundër Stefanit. (**Veprat e Apostujve 9**)
4. Ngjyrosni lehtë zonën e **Sicilisë**, një vend tjetër nga ku erdhën disa nga njerëzit që u ngritën kundër Stefanit.
5. Vendosni një rreth ○ tek **Jerusalemi**, ku Stefani dëshmoi besimin e tij në Krishtin dhe dha jetën.

Pjesë e botës Romake në kohën e Jisu Krishtit

Të qëndrosh vetëm

Nuk është e lehtë të qëndrosh vetëm për diçka që është e drejtë dhe e mirë. Tregimi i Maries me vajzën e sapoardhur të klasës tregon se sa e vështirë është të braktisesh nga shoqet. Megjithatë Maria e dinte se ajo që po bënte ishte e drejtë.

Gjithashtu, shën Stefani ishte vetëm kur u përball me një grup njerëzish të inatosur, të cilët nuk kishin të njëjtin besim të fortë të Perëndia. Por besimi i tij ishte i fortë. Ai e dinte që Perëndia do të ishte gjithmonë me të, ashtu si kishte qenë me Moisiun dhe me gjithë ata që e duan Atë. Ngaqë Stefani ishte i sigurt për këtë, nuk u frikësua, për të treguar besimin e tij.

Kemi shumë mënyra për të qenë të sigurt dhe të fortë në besimin tonë. Ne mund të lutemi, të shkojmë në kishë, të lexojmë Biblën për të mësuar më shumë për mënyrat sesi të jemi bijtë e Perëndisë.

E dimë që në shumë vende, të krishterët orthodhoksë janë përqeshur dhe disa herë janë persekutuar për besimin e tyre. Atyre u është dashur të qëndrojnë para qeveritarëve që e kundërshtonin me forcë Kishën. Fakti që Kisha është ende e gjallë në këto vende, tregon që me ndihmën e Perëndisë ata ia dolën mbanë. Ata janë shembuj të mirë për ne.

Në një fletë, përshkruani një situatë në të cilën një personi i duhet të mbajë qëndrim për besimin e tij/saj. Mund të jetë në shkollë, me shokët ose në komunitet.

PËRLËSHORJA PËR SHËN STEFANIN

*Apostull i shenjtë i Krishtit,
lutju Perëndisë së gjithëmëshirshëm,
të na falë ndjesën e mëkateve.*

KËNDI FAMILJAR

Për këtë pjesë nevojitet një kuti këpucësh ose një kuti drejtkëndëshe, një palë gërshtë, ngjitës, dy kartona të hollë dhe një bimë e vogël e gjelbër që rritet në vazo.

Mësimi i kësaj jave bazohet në veprën e shën Stefanit, dhjakonit dhe martirit të parë të Kishës. Fëmija juaj le t'ju tregojë për dëshminë e besimit të këtij shenjtori.

Një nga pikat e rëndësishme të tregimit të shën Stefanit është që ai kishte njohuri të fortë për Dhiatën e Vjetër. Kjo njohuri, si dhe lutja e besimi i shën Stefanit te mësimet e Perëndisë, e bënë atë të dëshmojë pa frikë, madje edhe para atyre që ishin armiq të besimit.

Në këtë mësim duhet theksuar se kur besojmë që Perëndia është me ne nëpërmjet Shpirtit të Shenjtë, ne mund të kapërcejmë pengesa dhe të qëndrojmë besnikë. Nuk ka rëndësi çfarë ndodh në jetën tonë, ne mund të vazhdojmë të “rritemi” në Perëndinë. (Flisni për këtë në javët që vijnë, ndërsa bima rritet.)

Bëni një vrimë te pjesa e sipërme e kutisë, që bima kur të rritet të kalojë nga ajo, ashtu si tregohet në figurë. Pritni dy copa kartoni dhe ngjitini në dy anët e kutisë. Vendosni bimën brenda dhe mbuloni kutinë.

Mbajeni kutinë të mbyllur në një vend me diell, duke e hapur çdo ditë dhe vaditeni bimën rregullisht.

Do të shihni që bima do të rritet, duke u lakuar rreth kartonit (pengesës). Ashtu si bima lufton për dritën dhe ne duhet të përpiqemi për Perëndinë, pavarësisht pengesave. Shpirti i Shenjtë i Perëndisë do të na ndihmojë dhe do të jetë me ne, ashtu si ndihmoi shën Stefanin.

Pamje e kutisë pa mbuluar

E mbuluar

Mësimi 8

UDHËHEQJA NËPËRMJET SHËRBIMIT

“Turmat i dëgjonin me vëmendje fjalët e Filipit, sepse i dëgjonin dhe i shikonin mrekullitë që bënte.”

Veprat e Apostujve 8: 6

Zbuloni

Çfarë e bën një person udhëheqës (drejtues)? Në vijat e mëposhtme, shkruani gjashtë fjalë që tregojnë se çfarë cilësish mendoni se duhet të ketë një udhëheqës. Mos shkruani emra njerëzish. Por, shkruani fjalë që tregojnë çfarë personi duhet të jetë një udhëheqës ose kujt duhet t’i ngjajë ai person?

Pasi të mbaroni, diskutoni së bashku pyetjet:

- Cilat janë cilësitë më të rëndësishme që duhet të ketë një udhëheqës?
- Kur një udhëheqës është dhe mësues?

_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

DREJTUESI

Në tregimin nga **Shkrimi i Shenjtë**, vini re sesi e tregoi udhëheqjen dhjak Filipit i cili ishte dhe mësues.

Shkrimi i Shenjtë

Dhjak Filipi shëron dhe mëson

Bazuar te Veprat e Apostujve 8: 1-40

Pavli ishte një farise i arsimuar (pasues strikt i ligjit Judaik), i cili miratoi vrasjen e Stefanit. Të krishterët e varrosën Stefanin me lutje dhe lot. Por Pavli i bënte keq Kishës duke hyrë nëpër shtëpi dhe duke rrëmbyer njerëzit për t'i futur në burg.

Filipi zbriti në Samari dhe predikoi për Mesian, Jisu Krishtin. Turmat dëgjonin me ëndje ato që thoshte Filipin. Ai shëronte shumë njerëz të paralizuar ose që kishin frymëra të këqija. Ishte një gëzim i madh ndër njerëzit.

Një njeri i quajtur Simon bënte magji në qytet dhe pretendonte se ishte i famshëm. Si shumë të tjerë, ai dëgjoji Filipin dhe besoi. I çuditur nga mrekullitë që ndodhnin, ai u pagëzua dhe qëndroi me Filipin.

Apostujt që ishin në Jerusalem dërguan Pjetrin dhe Joanin në Samari, të cilën vendosën duart mbi të sapo pagëzuarit që ata të merrnin Shpirtin e Shenjtë. Kur pa këtë, Simoni u ofroi pará apostujve dhe u tha: “Më jepni këtë fuqi që të vendos duart mbi të tjerët që ata të mund të marrin Shpirtin e Shenjtë”.

Pjetri i tha atij: “Ti nuk mund ta blesh me pará dhuratën e Perëndisë! Pendohu për këtë ide”. Simoni i kërkoi Pjetrit që ai të lutet për të që të marrë faljen.

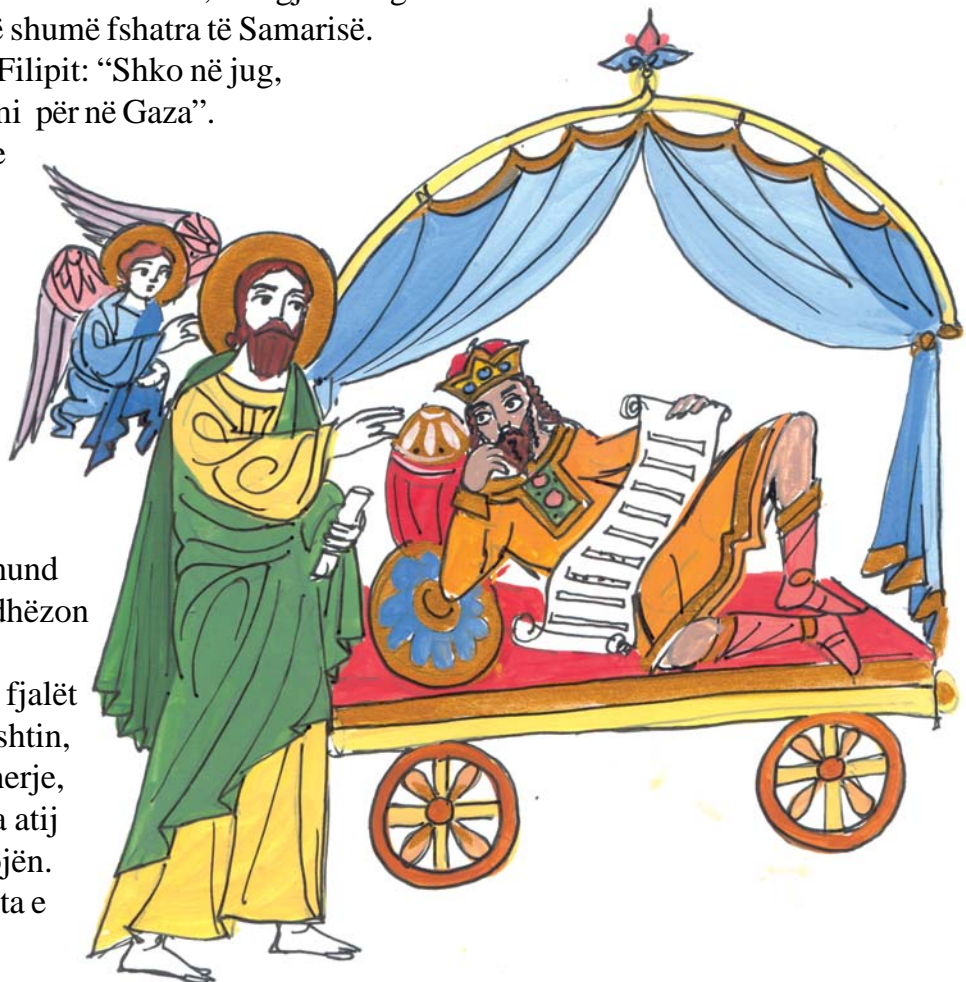
Pjetri dhe Joani u kthyen në Jerusalem, dhe gjatë rrugës shpallnin lajmin e mirë në shumë fshatra të Samarisë.

Një engjëll i Zotit i tha Filipit: “Shko në jug, në rrugën nga Jerusalemi për në Gaza”.

Ndërsa ai po udhëtonte nëpër rrugën e shkretë, pa një njeri të ulur në qerren e tij i cili lexonte librin e profetit Isaia. Njeriu ishte një nënpunës i oborrit mbretëror të Etiopisë. Filipi e pyeti: “A e kupton atë që lexon?”

Njeriu iu përgjigj: “Si mund të kuptoj, nëse nuk më udhëzon dikush?”

Filipi i shpjegoi atij që fjalët e Isaia ishin për Jisu Krishtin, i cili “u soll si dele për therje, dhe si qengj pa zë përpara atij që e qeth, që nuk e hap gojën. Sepse ngrihet prej dheu jeta e Tij”.

Ndërsa ata vazhduan rrugën së bashku, iu afruan një pellgu me ujë. Njeriu pyeti: “A më pengon ndonjë gjë që të pagëzohem këtu?” Urdhëroi të qëndrojë qerrja dhe Filipin e pagëzoi atë.

Pastaj Filipin shkoi në Qesari, duke shpallur lajmin e mirë nëpër qytetet gjatë rrugës.

Fjalë Besimi

FARISENJTË

Një grup që pasonin strikt ligjin Judaik. Ata ishin kundër Jisu Krishtit, sepse mendonin se Ai nuk respektonte ligjin.

Mendime rreth tregimit

1. Si e tregoi Filipin se ishte udhëheqës kur takoi Simonin?
2. Cila fjalë e përkthyer më mirë Filipin në këtë tregim?
Nëvizojeni atë.

organizator

prift

mësues

Dhjak Filipin është një udhëheqës

Dhjak Filipin lindi në Palestinë. Kur mësoi për mësimet e Jisu Krishtit dhe sesi Krishti kujdesej për të varfrit dhe njerëzit në nevojë, Filipin dëshironte të bëhej pausë i Tij.

Filipin shkoi në Jerusalemin dhe atje u zgjodh si një nga shtatë dhjakonët e parë.

Puna e dhjakonëve ishte të ndihmonin vejtashat, jetimët dhe njerëzit që nuk mund të kujdeseshin për veten e tyre. Sigurisht që dhjakonët merrnin pjesë në adhurim.

Më vonë Filipin la Jerusalemin dhe predikoi lajmin e mirë në shumë vende të Lindjes së Afërt.

Kështu Filipin ishte udhëheqës në shumë mënyra. Si udhëheqës i familjes së tij, ai rriti disa fëmijë shumë të veçantë.

Lexoni **Veprat e Apostujve 21:8-9** dhe shkruani këtu disa gjëra që lexoni për vajzat e Filipit:

Jeta në Kishë

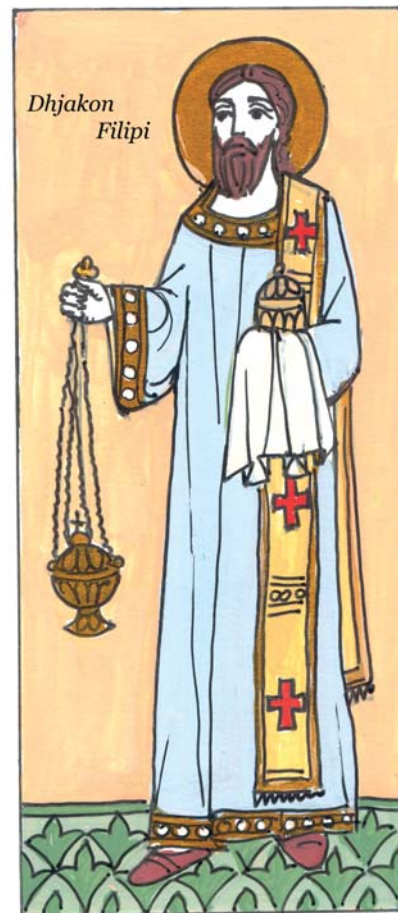
Mësime nëpërmjet veprave

Nga tregimi i sotëm i **Shkrimit të Shenjtë** dhe nga mësimi i disa javëve më parë ju e dini që Filipi mësoi dhe shpalli Ungjillin. Në disa raste ai e bëri këtë vetëm me një person, p.sh. rasti i nënpunësit nga oborri mbretëror i Etiopisë. Në rastet e tjera ai mësoi turma të tëra njerëzish.

Kishte edhe të tjerë si Filipi. Lexojmë në Bibël për Prishilën dhe Akuilën, burrë e grua që punuan me shën Pavlin. Ata mësuan predikuesin e mirë Apollo që të bëhej më i mirë duke i mësuar atij për besimin e krishterë.

Bibla na tregon edhe për të tjerë që mësuan njerëzit dhe i nxitën ata në besimin e tyre. Më vonë shumë shenjtorë pasuan shembullin e personave në Bibël. Ata ishin udhëheqës dhe mësues. Njerëzit udhëheqin dhe mësojnë jo vetëm me atë që thonë, por edhe me atë që bëjnë. Shumë shenjtorë folën pak. Ata thjesht jetuan sipas një mënyre që shfaqti gëzim dhe paqe. Kjo i bëri të tjerët të dëshirojnë t'u ngjajnë atyre.

Me një shok, mendoni për dy raste që mund të mësojmë të tjerët për Jisu Krishtin nëpërmjet asaj që bëjmë. Pastaj secili prej jush mund të pikturojë ose të shkruajë diçka që tregon sesi arrihet ky mësim.

Lutje për të krishterët e rinj

Që nga fillimi, Kishës i është dashur të mësojë ata që janë të rinj në besim. Këta anëtarë të rinj shpesh ishin të rritur, jo fëmijë. Para se të pagëzoheshin, ata merrnin mësim për një kohë të gjatë nga priftërinjtë dhe mësuesit. Ata mund të merrnin pjesë në Liturgjinë Hyjnore, por derisa të pagëzoheshin nuk qëndronin deri në fund të shërbesës dhe nuk kungoheshin.

Liturgjia Hyjnore përmban një lutje për personat që janë duke mësuar për besimin. Ata quhen katikumenë. Ja një pjesë e lutjes. Vendosni fjalët që mungojnë nga lista që pason lutjen:

*O Zot, Perëndia ynë, shtjer sytë mbi _____ e tu katikumenë,
që kanë ulur _____ përpara teje.
Bashkoi me Kishën Tënde të _____, katholike dhe apostolike.
Numëroi me grigjën Tënde _____.*

kryet shërbëtorët shenjtë të zgjedhur

Ka shumë metoda mësimit në Kishën tonë sot.

Një shembull është edhe ora e mësimit që bëjmë së bashku.

Cilat janë disa nga metodat që ju mësojnë mësuesit në orën e mësimit të katekizmit?

Diskutoni me pjesën tjetër të klasës për metodat tuaja të preferuara.

Të gjithë ne të krishterët mund të jemi mësues. Ne mund të pasojmë Filipin dhe të tjerët të cilët mësuan nëpërmjet fjalëve.

Gjithashtu mund t'i pasojmë ata duke jetuar sipas një mënyre që tregon se ne besojmë të Jisu Krishti si Zoti ynë. Kështu do të mësojmë të tjerët jo thjesht me ato që themi, po edhe me ato që bëjmë.

Udhëheqësit e Kishës sonë sot

Sot në Kishat tona, udhëheqësit bëjnë shumë nga gjërat që bënë udhëheqësit në ditët e para të Kishës – ditët për të cilat lexuat në tregimin nga **Shkrimi i Shenjtë** në këtë mësim. Patjetër që të gjithë ne duhet të kujdesemi për të varfrit dhe ata që kanë nevojë për ndihmë. Por ka disa gjëra që bëhen në mënyrë të veçantë nga udhëheqësit tanë të Kishës. Shikoni nëse mund të gjeni kush i bën gjërat e mëposhtme, duke vënë shkronjën e duhur në secilën vijë.

___1. Dorëzon priftërinj.

___2. Pagëzon foshnja, fëmijë ose të rritur.

___3. Cakton priftërinjtë nëpër enori.

___4. Ndhmon priftin dhe enorinë në mënyra të ndryshme.

___5. Marton çiftet në kishë.

___6. Kryen shërbesën e varrimit kur vdes një prift.

A. Episkopi

B. Prifti

C. Dhjaku

KËNDI FAMILJAR

Mësimi i sotëm flet për apostujt dhe shenjtoret si mësues dhe udhëheqës. Dhjak Filipi është një shembull për këtë. Ai mësoi shumë njerëz, në turma ose individualisht, si etiopianin, nëpunësin e oborrit mbretëror. Kërkojini fëmijës t'ju tregojë për Filipin.

Gjithashtu mësimi nxjerr në pah disa metoda të mësuarit që kanë ardhur në Kishë deri në ditët e sotme. Kur të rinjtë (ata që janë të rritur ose fëmijë të rritur) përgatiten të hyjnë në Kishë, atyre u mësohet më shumë për besimin. Kjo bëhet që ata të përgatiten për pagëzim dhe të kuptojnë çfarë do të thotë të jesh një anëtar i pagëzuar i Kishës.

Së bashku me familjen tuaj, diskutoni për disa mësues të paharruar që ju keni pasur. Pyesni fëmijët më të rritur për mësuesit e tyre të preferuar dhe si mendojnë ata, çfarë e bën të mirë një mësues.

Bëni së bashku këtë lutje për mësuesit:

Në emrin e Atit, dhe të Birit dhe të Shpirtit të Shenjtë. Amin.

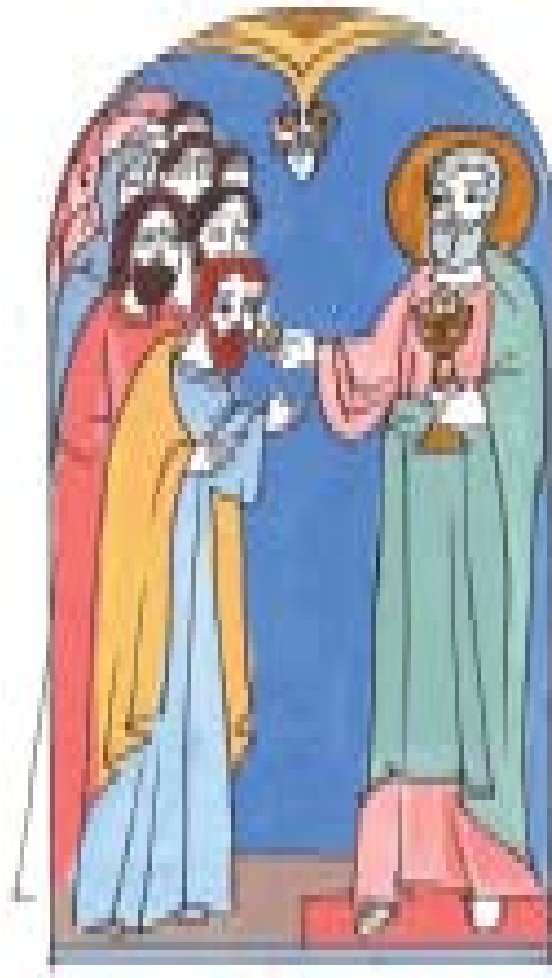
*O Zot, të falënderojmë për mësuesit që na tregojnë udhën
për të ndjekur mësimet e Tua dhe për të njohur vullnetin Tënd.
Falu mësuesve tanë urtësi dhe durim.*

*Drejtoi ata që të na mësojnë çdo gjë që ata vetë kanë mësuar.
Bekoi ata me dashurinë Tëndë.*

Ne lutemi në emër të Atit, të Birit dhe të Shpirtit të Shenjtë. Amin.

Kapitulli 3

JETA NË KOMUNITETIN E KRISHTERË

Kisha e re lutej shpesh. Ata po luteshin kur apostujt morën Shpirtin e Shenjtë ditën e Pendikostisë. Ata forcoheshin sa herë që mbledheshin për t' u lutur dhe për të ngrënë së bashku. Komuniteti i ri i krishterë kujdesej për njëri-tjetrin dhe ndanin së bashku çdo gjë që kishin. Askujt nuk i mungonte gjë. Edhe pse ishin me prejardhje të ndryshme ata e trajtonin njëri-tjetrin sikur të ishin një trup. Ata e ndienin më shumë këtë unitet sa herë që kryenin Falënderimin Hyjnor.

Për prindërit

Kisha e filloi me lutje jetën e saj, pasi Jisu Krishti u ngjit në qiell. Kisha e re rritej dhe forcohej, ndërsa anëtarët e saj mblidheshin me besim për t' u lutur dhe për të thyer bukën së bashku.

Komuniteti i ri i krishterë kujdesej për nevojat e njëri-tjetrit dhe gjithçka e kishin të përbashkët. Megjithëse kishin prejardhje të ndryshme, ata ishin të bashkuar si një trup në Zotin. Kremtimi i Falënderimit Hyjnor ishte vula e këtij uniteti pa dallim.

Mësimi 9

KISHA E RE LUTET SË BASHKU

“Këta të gjithë i ishin përkushtuar me një mendje të vetme lutjes.”

Veprat e Apostujve 1: 14

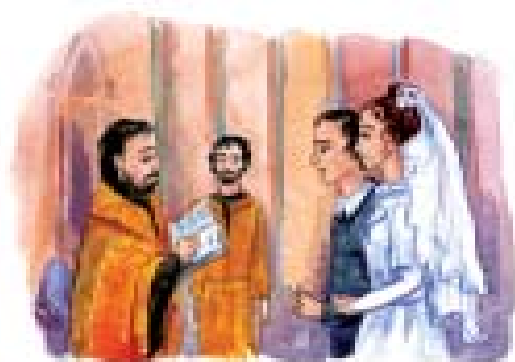
Zbuloni

1

2

3

4

Njerëzit në këto fotografi po luten së bashku. Si mendoni, për çfarë po luten? Shkruani përgjigjet tuaja:

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

Shkrimi i Shenjtë

Apostujt janë njerëz të lutjes

Bazuar te Veprat e Apostujve 1: 13-14, 23-26; 4: 23-31; 12: 5, 10-12; 21: 5-6

Pasi Jisui u ngjit në qiell, apostujt u kthyen në Jerusalem. Ata u mbledhën në dhomën e sipërme. Pjetri, Jakobi, Joani, Andrea, Filipi, Thomai, Bartolomeu, Mateu, Jakobi, biri i Alfeut, Simon Zeloti dhe Juda, biri i Jakobit ishin atje. Ata të gjithë përkushtoheshin me një mendje në lutje, së bashku me gratë dhe Marinë, nënën e Jisuit, dhe të afërmit e Tij.

Apostujt e dinin që dikush duhet të zinte vendin e Juda Iskariotit, i cili vari veten pasi tradhtoi Zotin. Por kush do të ishte ai? Ata menduan për dy burra, Matian dhe Barnabën. Ata u lutën: “Zot, ti njeh zemrën e çdo personi. Na trego cilin nga këta të dy ke zgjedhur për të zëvendësuar në apostullim Judën, i cili hoqi dorë”.

Pastaj ata hodhën short dhe shorti i ra Matias. Ai u bashkua me njëmbëdhjetë apostujt e tjerë.

Pas pak apostujt filluan udhëtimet për t’u treguar të tjerëve për Jisu Krishtin. Pjetri dhe Joani u arrestuan, se predikonin për Të. Kur u liruan ata u treguan shokëve për këtë. Ata përshkruan sesi priftërinjtë dhe pleqtë u thanë atyre të mos flasin më në emrin e Jisuit.

Pastaj u lutën të gjithë së bashku që Perëndia t’ju japë fuqi dhe kurajë. Ata iu lutën Atij: “Zot, Ti bërë qiellin, tokën, detin dhe çdo gjë në to. Jepna të flasim me guxim kur kërcënohemi nga armiqtë e Tu. Vazhdo shërimet dhe bërjen e shenjave dhe çudirave nëpërmjet Birit Tënd, Jisu Krishtit”. Ndërsa luteshin së bashku, dhoma u trondit dhe ata u mbushën me Shpirtin e Shenjtë. Atëherë u denjësuan të flasin me guxim fjalën e Perëndisë.

Më vonë Pjetri u arrestua përsëri ngaqë predikonte për Zotin. Por, ndërsa ai ishte në burg, çdokush në kishë lutej për të. Një engjëll i Zotit e ndihmoi Pjetrin të dalë nga burgu. Pastaj ai shkoi te shtëpia e nënës së Joan Markut, ku shumë veta ishin mbledhur për lutje. Ata u habitën kur e panë dhe falënderuan Perëndinë.

Gjithashtu ata u lutën së bashku edhe kur Pavli udhëtonte me anije për të predikuar fjalën e Perëndisë. Ata i kërkuan Perëndisë që t’i drejtonte dhe t’i ndihmonte të ofronin njerëz të tjerë të besimi në Jisu Krishtin.

Mendime rreth tregimit

Nënvizioni me një vijë fjalët në tregim që tregojnë për njerëzit që luten për drejtim.

Nënvizioni me dy vija fjalët që tregojnë për njerëzit që luten për kurajë.

Pastaj, qarkoni në tregim fjalët që tregojnë për njerëzit që luten për dikë tjetër.

A e keni pasur ndonjëherë përvojën që një grup njerëzish të lutet për ju? A keni qenë pjesë e një grupi që lutej për dikë? Shkruani këtu për të, ose bëni një vizatim të saj.

Fjalë Besimi

LUTJA

Lutja është të bisedosh me Perëndinë, në qetësinë e zemrës ose me fjalë.

Ne i lutemi Perëndisë për ndihmë, drejtim dhe e falënderojmë e lavdërojmë Atë.

NJË MESAZH I NGATËRRUAR PËR LUTJEN

Rregulloni këto fjalë dhe do të keni një mesazh për lutjen. Shkruajeni mesazhin në hapësirën e mëposhtme.

itoZ yën an gjondë kru temilu dePënria i gjëripetgj doç juteejl

Mesazhi është:

Jeta në Kishë

Ka shumë mënyra lutjeje. Disa herë lutemi vetëm, pa ndonjë njeri tjetër. Mund të lutemi në qetësi, pa thënë asnjë fjalë. Kur lutemi në kishë, në disa raste i këndojmë fjalët e lutjeve tona, ndërsa në raste të tjera i themi fjalët.

Kur apostujt i kërkuan Jisu Krishtit t'i mësonte si të luteshin, Ai u dha atyre lutjen që shumica e të krishterëve dinë më mirë. Ne e quajmë atë Lutja Zotërore. Ja fjalët e lutjes:

*Ati ynë që je në qiejt,
U shenjtëroftë emri yt,
Ardhtë mbretëria jote, u bëftë dëshira jote,
Si në qiell ashtu dhe mbi dhé.
Bukën tonë të përditshme jepna neve sot.
Dhe falna fajet tona,
sikurse edhe ne ua falim fajtorëve tanë,
dhe mos na shtjer në ngasje,
por shpëtona nga i ligu.*

Vendosni një vijë poshtë çdo fjale që ka të bëjë me “tonë, neve, ne”. Numërojini dhe shkruani numrin e tyre këtu: _____

A mund të thoni që kjo është një lutje për “mua” apo lutje për “ne”?
_____

Në këtë lutje ne i kërkojmë Perëndisë të bëjë disa gjëra për ne. Vendosni fjalët që tregojnë çfarë kërkojmë që Perëndia të bëjë:

Bukën tonë të përditshme _____ neve sot.

Dhe _____ fajet tona, sikurse edhe ne ua falim fajtorëve tanë.

Por _____ nga i ligu.

Lutemi me Lutjen Zotërore

Në çdo Liturgji Hyjnore, prifti lutet për guxim. Ja një lutje që thotë prifti gjatë Liturgjisë Hyjnore:

*Dhe bëna të denjë, o Zot, që pa ndrojtje e pa dënim të guxojmë
të të thërresim Atë, Ty Perëndinë qiellor e të themi:*

Pasi ai bën këtë kërkesë, ne të gjithë themi së bashku Lutjen Zotërore.

Shkruani këtu për një rast kur dëgjuat dikë “të flasë me guxim” për diçka.

Lutemi së bashku për të tjerët

Si mund të ndihmojnë në situatat e mëposhtme njerëzit që flasin dhe lutën së bashku? Shkruani mendimet tuaja në vijat e mëposhtme.

Katerina po bisedon me shoqet e saj. Ajo thotë: “Është shumë e vështirë kur i ke prindërit të divorcuar. Jam shumë e shqetësuar për vëllain tim. Kur babai nuk është pranë, ai nuk bën më vizatime. Kjo ishte gjëja e tij më e preferuar për të bërë, por ai thotë që vetëm babi mund t’i jepte atij ide të mira çfarë të vizatonte”.

Davidi ka shumë gjëra të reja në jetë. Familja e tij u shpërngul në një qytet të ri dhe ai shkon në një shkollë të re. Mamaja pret një bebe dhe gjyshja ka ardhur për të jetuar në familjen e tij. Ai është i gëzuar për gjithë këto gjëra të reja, por ka dhe pak frikë.

KËNDI FAMILJAR

Bëni një rrotë për lutje familjare. Përgatitni dy rrahë prej kartoni me diametër 12 ose 30 cm secili. Merrni gërshërë, lapsa me ngjyra ose bojra, vizore, laps dhe një spicë.

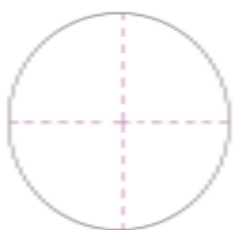
Përdorni vizoren për të ndarë dy copat e kartonit në katër pjesë trekëndore të barabarta, pasi t’i keni shënuar me laps. Në një pjesë pritni një pjesë trekëndore pak më të vogël se shënimi me laps, por paralel me të, duke u siguruar që prerja të mos i afrohet shumë qendrës së rrethit.

Tani kërkoni nga fëmija juaj që t’ju tregojë për mësimin e kësaj jave, i cili fokusohet në rastet kur apostujt luteshin së bashku për të tjerët dhe rastet kur luteshin së bashku në kishë. Duke kujtuar këto, mendoni së bashku për katër persona ose situata për të cilët mund të luteni si familje.

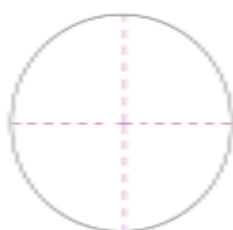
Anëtarët e familjes le të shkruajnë ose vizatojnë katër gjëra në këndet e rrethit të paprerë. Vendos rrethin e prerë mbi rrethin e paprerë, pastaj ngjitini duke vendosur spicën nëpërmjet qendrave të të dyve.

Kur të mblidheni së bashku si familje, rrotullo rrethin e sipërm në mënyrë që të duket një nga trekëndëshat e rrethit poshtë. Lutu për situatën ose personin që është te trekëndëshi.

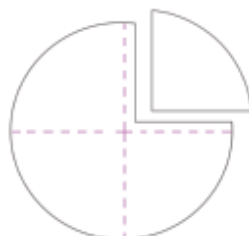
Sa herë të mblidheni, lutuni së bashku për një nga personat ose situatat që ndodhet në trekëndësh.

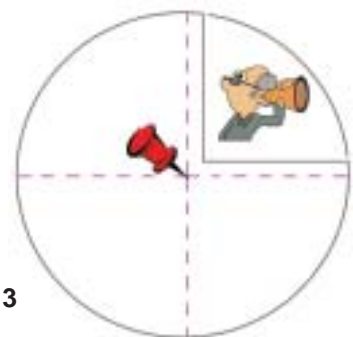
1

2

3

Mësimi 10

ANËTARËT E KISHËS KUJDESEN

PËR NJËRI-TJETRIN

“Jisu Krishti tha:

Lumturi më e madhe është të japësh, sesa të marrësh.”

Veprat e Apostujve 20: 35

Zbuloni

Zgjidhni shprehjen që ju përshtatet më shumë dhe nënvizojeni.

1. Nëse do të dëshiroja të ndihmoja një familje fqinje në nevojë, unë do t'i:

jepja familjes para në dorë

blija ushqime dhe do t'i gatuj disa vakte

2. Mendoj se është më e rëndësishme të:

jem shumë bujar

nxit pavarësi duke mos u dhënë shumë njerëzve

3. Nëse dëgjoj se një i njohur i imi ka bërë aksident, reagimi im i parë do të jetë të:

përpiqem të vizitoj personin në spital

vizitoj familjen e personit për t'i ofruar ndihmë

4. Më mirë do t'i ndihmoja të tjerët:

duke punuar me ta që gjërat të realizohen

duke dëgjuar me dhembshuri problemet e tyre

5. Jam shumë i gatshëm t'i ndihmoj të tjerët duke dhënë:

paratë e mia

kohën dhe fuqinë time

Në tregimin nga **Shkrimi i Shenjtë**, vini re se çfarë lloj ndihme u ofruan të tjerëve të krishterët e hershëm.

Shkrimi i Shenjtë

Apostujt ndajnë, kujdesen dhe ndihmojnë

Bazuar te Veprat e Apostujve 2: 44-45; 4: 32-5: 11; 11: 27-30; 12: 24-25; 20: 35

Besimtarët në Jeruasalem ndanin së bashku çdo gjë që kishin. Ata shitnin çdo gjë që zotëronin, për t'i dhënë para çdokujt që kishte nevojë. Të gjithë ishin dakord me këtë. Në fakt, ata ishin me një mendje dhe një shpirt.

Askush nuk thoshte: “Kjo është e imja!” për asgjë. Përkundrazi, çdo gjë që kishin përdorej për të mirën e secilit. Apostujt predikonin me fuqi të madhe Ngjalljen e Zotit dhe hir madhështor ishte mbi të gjithë ata.

Nuk kishte asnjë person që ishte në nevojë mes tyre, sepse ata që kishin toka ose shtëpi i shitën. Ata sollën gjithçka te apostujt, të cilët i shpërndanë paratë te çdokush që kishte nevojë për to. Njëri që e bëri këtë ishte një njeri që apostujt e quajtën Barnaba që do të thotë “Bir i Ngushëllimit”. Ai ishte nga Qipro. Barnaba shiti një arë dhe paratë i solli tek apostujt.

Por një burrë tjetër i quajtur Anania, së bashku me gruan e tij Safira, shitën tokën. Ata bënë marrëveshje së bashku që të mbanin një pjesë të parave që morën, por t'u thoshin apostujve që po jepnin të gjitha paratë.

Apostull Pjetri e dinte çfarë kishin bërë ata. Ai tha: “Anania, pse Satani ju çoi të gënjeni Frymën e Shenjtë? Pse mbajtët një pjesë të parave? Para se ta shitnit, toka ishte e juaja. Pasi e shitët, paratë ishin ende tuajat. Pse e menduat këtë vepër të ligë?”

Kur Anania dëgjoji fjalët e Pjetrit, ra dhe vdiq. Disa të rinj e nxorën jashtë për ta varrosur. Rreth tri orë më vonë, erdhi Safira. Ajo nuk e dinte çfarë kishte ndodhur. Pjetri i tha asaj: “Tregomë nëse e shitët tokën tuaj për kaç para”. (Ai tha një sasi parash.) Safira tha: “Po, ne e shitëm atë për aq para”.

Por Pjetri e dinte që ajo nuk tregoi të vërtetën. Ai tha: “Pse bërë marrëveshje me burrin tënd duke u përpjekur të mashtroni Shpirtin e Shenjtë? Së shpejti ata që varrosën Ananian do të varrosin edhe ty”.

Një profet i quajtur Agabi parashikoi, nëpërmjet fuqisë së Shpirtit të Shenjtë, se do të ndodhte një zi e madhe buke. Dishepujt mblodhën para e ia dhanë Barnabës dhe Pavlit që t'ia çojnë të krishterëve në Jude. Pasi ndanë paratë, Pavli dhe Barnaba vazhduan të udhëtojnë dhe të predikojnë. Fjala e Perëndisë përhapej në shumë njerëz. Një djalosh i ri që dëgjoji predikim e tyre, Joan Marku, u bashkua dhe punoi me ta.

Edhe shën Pavli i thoshte turmave kur mblidheshin për ta dëgjuar: “Ju porosis t'i ndihmoni gjithmonë të dobët”. Kujtoni fjalët e Zotit tonë Jisu Krisht. Ai tha: “Lumturi më e madhe është të japë njeriu sesa të marrë”.

Mendime rreth tregimit

Më pas luani këtë lojë: “Lidhni emrat me vendet”, në të cilat do t’ju udhëzojë mësuesi juaj. Përbri çdo përshkrimi shkruani emrin ose shprehjen e duhur që lidhet me të.

1. Qipro
2. Pjetri
3. Judea

4. Pavli dhe Barnaba
5. Agabi

6. Anania dhe Safira
7. Joan Marku

- Ata udhëtonin për të predikuar dhe shpërndanin para për ata që kishin nevojë për to. _____
- Shpirti i Shenjtë e frymëzoi të parashikonte zi buke. _____
- Ata u përpoqën të mashtrojnë Shpirtin e Shenjtë duke i dhënë Kishës vetëm një pjesë të të ardhurave të tyre, ndërsa bënë sikur i kishin dhënë të gjitha. _____
- Vendi ku u lind Barnaba. _____
- Ai u përball me çiftin që u përpoq të mashtronte Shpirtin e Shenjtë. _____
- Vendi ku apostujt dërguan para për të ndihmuar besimtarët që jetonin atje. _____
- Djaloshi që u bashkua me dy besimtarë të tjerë dhe punoi me ta, pasi dëgjoi predikimin e tyre. _____

Fjalë Besimi

APOSTULL

Nxënës i Jisu Krishtit, i dërguar nga Ai që të përhapë mesimet e Tij. Zakonisht një nga grupi i të Dymbëdhjetëve ose të Shtatëdhjetëve.

Çfarë lloj apostulli doni të jeni?

Disa apostuj ndihmonin ata që kishin nevojë. Të tjerët mblodhën para për të varfrit. Disa të tjerë përshkuan rrugë të gjata për të predikuar. Në cilën prej këtyre veprimtarive do t’ju pëlqente të ishit? Cili prej tyre ju tërheq më shumë? Shkruani këtu përgjigjet tuaja:

Jeta në Kishë

Kisha vazhdon të ndajë

Në çdo Liturgji Hyjnore, prifti i bën një kërkesë Perëndisë, pikërisht para se të këndojmë ose të themi së bashku Lutjen Zotërore. Ai i lutet Perëndisë të bekojë ata që ofrojnë dhe bëjnë punë të mira në Kishën e Tij të Shenjtë. Ai gjithashtu i lutet Perëndisë të bekojë ata që kujtojnë të varfrit.

Ka shumë njerëz që i kanë marrë shumë seriozisht këto fjalë. Në vitin 369, të krishterët u mblodhën së bashku për të ndërtuar një nga spitalet e para në botë. Ata e ndërtuan atë në qytetin e Qesarisë.

Ja një letër që mund të jetë shkruar nga një vizitore e re në spital, e cila i tregon shoqes së saj në shtëpi sesi ishte spitali. E shikoni që është shkruar në pergamen. Dhe si shumë letra të vjetra të shkruara në pergamenë, disa nga fjalët në të janë njolllosur ose zbehur. Lexoni letrën dhe vendosni fjalët që mungojnë nga lista e mëposhtme.

E dashur Ana,

12 Korrik, 371

Jemi në Qesari. Moti është i ngrohtë, por dje ra pak shi. Ajo që vërtet doja të të tregoja ishte ajo që ne bëmë sot në mëngjes hierët. Unë më prindërit e mi vizituam vendin më të pabesueshëm! Është një spital. Mjekët, _____ dhe ndihmësat, të gjithë të krishterë, mendoj – jetojnë këtu dhe kujdesen për çdo person që ka nevojë për ndihmë. Ka jetimë, njerëz shumë të sëmurë, të varfër ose pa shtëpi, dhe shumë të tjerë që kanë nevojë për ndonjë lloj _____.

Ana, madje këtu kujdesen dhe për lebrozët. Ti e di që zakonisht këta njerëz, _____ që të vdesin larg njerëzve të tjerë.

Por këtu trajtohen me dashuri dhe u kushtohet shumë kujdes. Madje dikush i tha babait tim që Vasili, i cili e hapi këtë spital, i quante lebrozët “vëllezër” dhe “motra”. Ai nuk ka frikë t’i _____ ata, madje edhe i puth në faqe.

Vendi është kaq i madh sa që është më shumë si një qytet, sesa si një spital. Ekzistojnë rrugë që lidhin ndërtesat ku ata ofrojnë shërbime të llojeve të ndryshme për kujdesjesh. Ka edhe _____ industriale që u mësojnë njerëzve profesione të ndryshme.

Kjo vizitë më ka bërë të mendoj shumë. A jam e krishterë e mirë? A do mund të bëja edhe unë ndonjë lloj _____ të vërtetë për të tjerët kështu si bëjnë këta njerëz? Mendoj se këtë donte të thoshte Jisui kur tha: “_____ më e madhe është të japë njeriu sesa të marrë.”

Me dashuri,

Marina

Të tregojmë dashurinë tonë

Ka shumë mënyra për të ndihmuar dhe për t'i shërbyer të tjerëve. Një mënyrë është t'u japim pará atyre që kanë nevojë. Por një mënyrë shumë e rëndësishme është të punojmë së bashku me njerëzit rreth nesh, në komunitetin e Kishës sonë, lagjen tonë, qytetin apo fshatin tonë.

Për çfarë lloj ndihme kanë nevojë njerëzit? Shikoni fotot e mëposhtme dhe diskutoni së bashku se cili prej tyre ka nevojë për ndihmë dhe çfarë lloj ndihme i ofrohet.

Vendosni shenjën ✓ përbri formulimeve që janë të vërteta sipas asaj që shihni në ilustrime.

___ Disa njerëz nuk mund të përmbushin nevojat e përditshme të familjeve të tyre.

___ Të tjerët mund t'i përmbushin këto nevoja, por u mbeten pak pará.

Ndërkohë të tjerët janë të vetmuar sepse:

___ Ata duhet të qëndrojnë në shtëpi për shkak të sëmundjes.

___ Janë të moshuar.

___ Nuk kanë anëtarë të familjes që mund të kujdesen për ta ose t'i vizitojnë.

Ilustrimet në këtë faqe mund t'ju japin disa ide për mënyrat sesi të ndihmojmë të tjerët.

Lutje për njerëzit që shërbejnë

Shkruani një lutje për njerëzit që u shërbejnë të tjerëve. Përdorni diskutimin që kishit sot në klasë për të marrë ide se çfarë mund të thoni në lutjen tuaj. Pastaj shkruajeni lutjen tuaj në një karton dhe zbukurojeni.

KËNDI FAMILJAR

Mësimi i sotëm fokusohet mbi mënyrat që të krishterët e hershëm ndihmonin dhe i shërbenin njëri-tjetrit. Libri **Veprat e Apostujve** na tregon që në komunitetin e të krishterëve të hershëm nuk kishte “asnjë person në nevojë” për shkak të përkujdesjes që anëtarët e Kishës tregonin për njëri – tjetrin.

Gjithashtu mësimi tregon sesi kjo përkujdesje dashurie vazhdon edhe sot, nëpërmjet punës së Kishës dhe grupeve të komunitetit që u shërbejnë njerëzve në nevojë.

Kërkoji fëmijës suaj t’ju tregojë lutjen që ka shkruar për ata që u shërbejnë të tjerëve. Diskutoni së bashku për disa nga shërbimet që janë bërë nga Kisha juaj dhe nga Kisha të tjera në zonën tuaj.

Mendoni për disa raste në të cilat familja juaj mund të marrë pjesë në vepra të tilla shërbimi.

Përdorni si lutje familjare, lutjen që fëmija juaj shkroi për të kujtuar ata që u shërbejnë të tjerëve, dhe si një nxitje për anëtarët e familjes për të qenë edhe ata shërbyes të të tjerëve.

Mësimi 11

ATA ADHURONIN SË BASHKU

“Në ditën e parë të javës, dishepujt ishin mbledhur për të thyer bukën.”

Veprat e Apostujve 20:7

Zbuloni

Të thyejmë bukën së bashku

Këta njerëz po hanë së bashku. Si mendoni se ndihen?

Mendoni për disa kohë të gëzueshme që keni patur me të tjerët, familjen, miqtë e familjes, miqtë tuaj. Shumë shpesh, kohët që kujtojmë përfshijnë të ngrënë së bashku apo disa lloj ushqimesh. Një nga gjërat që bëjnë njerëzit për të treguar dashurinë dhe miqësinë është “ndarja e bukës” së bashku.

Imagjinoni sikur ju do të planifikoni një kohë për të ndarë bukën ose për të ngrënë së bashku me dikë që pëlqeni. Si do ta realizoni këtë?

- Cilin do të ftoni?
_____
- Ku do të mblidheni?
_____
- Çfarë do t’i ofroni miqve tuaj?
_____
- A do të keni muzikë në sfond, grup që këndon, fjalime të shkurtra apo diçka tjetër si pjesë të mbledhjes suaj së bashku?
_____
- A do të keni një tryezë të madhe apo një vendosje të veçantë të karrigeve?
_____
- A do të keni lule, zbukurime, gjëra të veçanta mbi tryezë ose në dhomë?
_____

Në tregimin nga **Shkrimi i Shenjtë**, vini re rastet kur apostujt dhe të krishterët e tjerë thyenin bukën së bashku.

Shkrimi i Shenjtë

Luteshin dhe thyenin bukën së bashku

Bazuar te Veprat e Apostujve 2: 42-47; 13: 1-3, 16; 20: 7-12

Ditën e Pendikostisë, u pagëzuan shumë njerëz. Më vonë ata kalonin kohën e tyre duke dëgjuar mësimet e apostujve, miqësoheshin, thyenin bukën së bashku dhe luteshin. “Thyenin bukën së bashku” është një mënyrë tjetër për të thënë që ata kungoheshin së bashku.

Apostujt bënë shumë shenja dhe çudira, kështu që të gjithë njerëzit ishin mbushur me frikë. Çdo ditë ata shkonin në tempull për të adhuruar së bashku. Pastaj ata hanin së bashku në shtëpitë e njëri –tjetrit, me zemër bujare dhe të gëzuar. Ata lavdëronin Zotin vazhdimisht dhe çdo njeri i admironte dhe i respektonte ata. Numri i besimtarëve rritej çdo ditë. Megjithëse bëheshin shumë e më shumë njerëz, askush nuk ishte në nevojë. Besimtarët ofronin para për çdokënd që nuk kishte mjaftueshëm.

Midis besimtarëve të Kishës në Antioki kishte profetë dhe mësues. Dy prej tyre ishin Barnaba dhe Pavli. Një ditë, ndërsa po adhuronin Zotin dhe po kreshmonin, Shpirti i Shenjtë tha: “Më veçoni Barnabën dhe Pavlin për punën që Unë i kam thirrur”. Kështu pas kreshmës dhe lutjes, të tjerët vunë duart mbi ta dhe i dërguan për të filluar punën e tyre.

Pavli dha Barnaba, së bashku me shokët e tyre, udhëtuan me anije për në Pisidi. Ditën e sabbatit ata shkuan në një sinagogë. Pas leximeve nga Librat e Ligjit dhe të profetëve, drejtuesit e sinagogës u thanë atyre: “Vëllezër, nëse keni fjalë për të mësuar dhe nxitur njerëzit, u flisni atyre tani”.

Atëherë Pavli u ngrit dhe foli. Ai u kujtoi njerëzve që Perëndia ka qenë me ta që nga fillimi. Ai tha që Shpëtimtari Jisu Krisht, që Perëndia kishte premtuar, kishte ardhur. Krishti vdiq, por u ngrit nga të vdekurit, duke u dhënë jetë të përjetshme gjithë njerëzve.

Më vonë Pavli po lundronte për në Jerusalem. Ai ndaloi në Troas për të takuar atje të krishterët. Ishte e diel, dita e parë e javës, dhe besimtarët ishin mbledhur për të thyer së bashku bukën dhe për të adhuruar Perëndinë. Pavli foli me njerëzit deri në mesnatë.

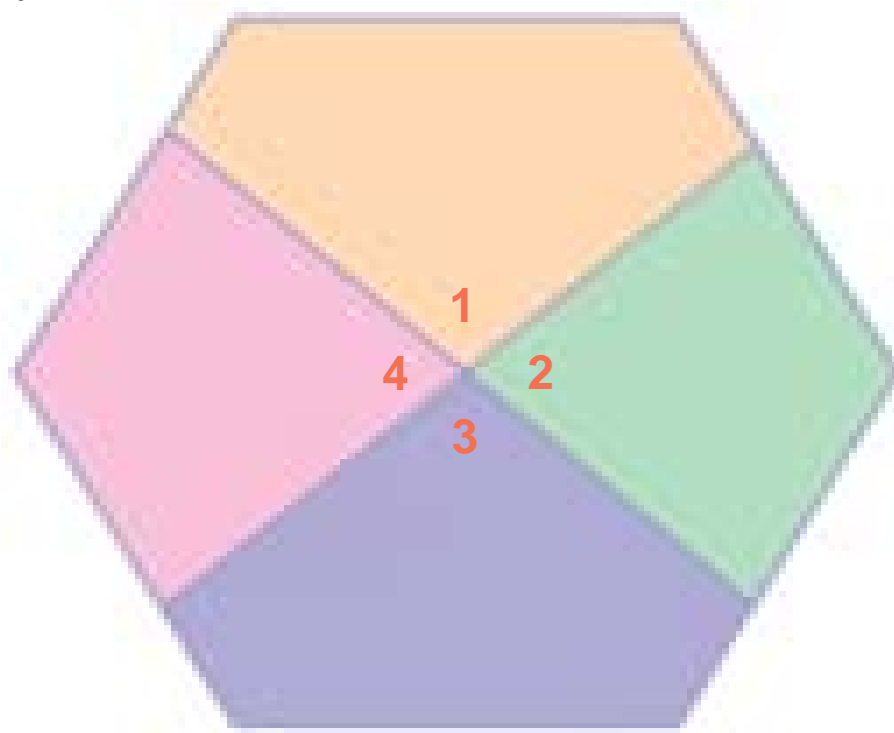
Një djalosh i ri i quajtur Eutik, që qëndronte në dritare dhe dëgjonte, e zuri gjumi dhe ra nga dritarja. E gjetën të vdekur tre kate më poshtë.

Pavli zbriti poshtë dhe e mori Eutikun në krahë. Ai tha: “Mos u shqetësoni, ai është gjallë”. Pastaj u ngjiti lart, theu bukën me njerëzit dhe qëndroi me ta deri në agim. Pas kësaj u largua për të hipur në anijen e tij. Ndërkohë njerëzit ishin shumë të ngushëlluar që Eutiku ishte vërtet gjallë.

Mendime rreth tregimit

Plotësoni hapësirat

■ Rilexoni tregimin për të plotësuar ushtrimin. Në çdo hapësirë të gjashtëkëndëshit shkruani fjalën e duhur.

Fjalë Besimi

VËNIA E DUARVE

Pjesë e shërbesës së dorëzimit të priftit, ku episkopi vendos duart e tij mbi kokën e personit, ashtu si bënë apostujt me ata që u bashkuan në shërbesën e tyre.

1. Emri i djaloshit që ra nga dritarja.
2. Emri i Jisuit që do të thotë “I vajosuri” ose “Mesia”.
3. Emri i ndihmësit të Pavlit.
4. Ditën e _____u pagëzuan shumë njerëz.

■ Plotësoni kutitë e mëposhtme bosh, me shkronjat që i përkasin çdo numri, duke ndjekur radhën e dhënë:

- shkronja e parë dhe e fundit e nr.1
- shkronja e parë e nr.2
- shkronja e dytë dhe e tretë e nr.3
- shkronja e pestë, e tetë, e nëntë dhe e dhjetë e nr.4

<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------

Për të gjetur domethënien e kësaj fjale, vazhdoni në faqen tjetër.

Jeta në Kishë

Adhurojmë së bashku

Ja një përshkrim i asaj që ndodh gjatë Liturgjisë Hyjnore. Lexojeni së bashku. Kur mendoni se u shkruan këto fjalë?

Dhe ditën e javës e quajtur e diel, të gjithë ata që jetojnë në qytete ose në fshatra, mblidhen së bashku në një vend ku lexohen shkrimet e apostujve dhe profetëve për atë që lejon koha. Pasi përfundon lexuesi, drejtuesi na udhëzon gojarisht të imitojmë këto gjëra të mrekullueshme. Atëherë ne ngrihemi në këmbë të gjithë dhe ofrojmë lutjet tona dhe kur mbarojmë lutjen tonë, sillet buka, vera dhe uji. Dhe ai që drejton këtë, ofron në mënyrë të ngjashme lutjen dhe falënderimet; e njerëzit pohojnë duke thënë “Amin”.

Pastaj bëhet dhënia me pjesëmarrjen e çdokujt në Eukaristi. Për ata që mungojnë ofrohet një pjesë nga dhjaku. Pastaj ata që janë të pasur dhe të gatshëm japin para sipas dëshirës. Të gjitha këto mblidhen nga drejtuesi. Ato u ndahen jetimëve, vejushave, atyre në nevojë, të sëmurëve, të burgosurve ose udhëtarëve të panjohur.

Me fjalë të tjera, këto para përdoren për çdo njeri që ka nevojë.

E diela është dita në të cilën kemi mbledhjen tonë të përbashkët, sepse është dita e parë në të cilën Perëndia, kur ndryshoi errësirën dhe materien, bëri botën. Dhe Jisu Krishti, Shpëtimtari ynë, të njëjtën ditë u ngrit nga të vdekurit.

Nënvizioni fjalinë ose frazën në përshkrim e cila lidhet me çdo gjë që bëjmë të dielave. Pastaj shkruajeni numrin e secilës pranë saj. Ne bëjmë këto gjëra kur mblidhemi të dielën:

1. Dëgjojmë letrat e shkruara nga apostujt që lexohen me zë të lartë.
2. Pasi lexohet Ungjilli, dëgjojmë predikimin.
3. Sillen buka dhe vera për Kungimin Hyjnor, dhe drejtuesi i adhurimit falënderon Perëndinë për dhuratat e Tij së bashku me ne.
4. Çdokush që përgatitet merr Kungimin e Shenjtë.
5. Mblidhen pará, që më vonë t'u jepen atyre në nevojë.

Zoti na thërret të falënderojmë

Nëse do të ndodheshit në Greqi, një fjalë që do ta dëgjonit shpesh është “*efkaristo*”. Këtë fjalë e përdorin njerëzit për të falënderuar njëri-tjetrin.

Në Liturgjinë Hyjnore kemi një fjalë tjetër që tingëllon e ngjashme me këtë. Ajo vjen nga fjala greke. Fjala në Liturgji është Eukaristi: Kungimi i Shenjtë quhet edhe Eukaristi.

Nënvizo shkronjat që janë të njëjta në të dyja fjalët.

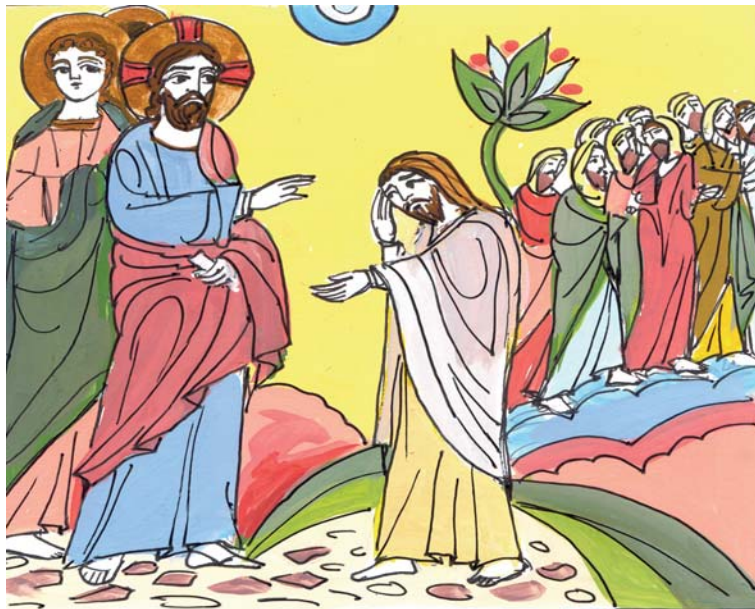
Kur marrim pjesë në Kungimin e Shenjtë ose Eukaristi, ne falënderojmë Perëndinë për dhuratën e jetës që Ai na ka dhënë. Kujtojmë që Jisui na tha të marrim Kungimin e Shenjtë kur Ai hëngri Darkën e Fundit me apostujt e Tij. Jisui tha: “Bëjeni këtë në kujtimin Tim”. Kujtojmë që të krishterët e hershëm “thyenin bukën” së bashku shpesh, që do të thotë se ata merrnin Eukaristinë.

Jisui fliste shpesh për rëndësinë e Falënderimit ndaj Perëndisë. Vetë Ai falënderonte Atin e Tij kur hante bukë me të tjerët dhe kur lutej. Gjithashtu tregoi edhe histori për njerëzit që falënderojnë Perëndinë dhe për ata që nuk e falënderojnë.

Lexoni tregimin te **Llukai 17:12-19**. Dramatizoni tregimin. Shkruani përgjigjet për këto pyetje:

1. Pse lebrozët qëndronin larg?
2. Nga ndryshonte lebrozi që falënderoi, nga të tjerët?
3. Çfarë u tha Jisui lebrozëve të bënëin?
4. Çfarë tha Jisui se bëri mirë lebrozi që falënderoi?

KËNDI FAMILJAR

Siguroni karton për secilin anëtar të familjes, stilolapsa dhe bojëra për secilin.

Ky mësim tregon sesi në Kishën e hershme, thyerja e bukës së bashku ishte një pjesë e rëndësishme e jetës komunitare të të krishterëve. Në Shkrimet “thyerja e bukës së bashku”, është një emër tjetër për Kungimin e Shenjtë ose Eukaristinë. Për ne të krishterët e sotëm, “thyerja e bukës” kur marrim Kungimin e Shenjtë është qendra e jetës sonë në Kishë. Edhe ne e quajmë Kungimin e Shenjtë, “Eukaristi”, nga greqishtja - falënderim.

Pra, këto dy gjëra shkojnë së bashku: “thyerja e bukës” ose marrja e Eukaristisë, dhe falënderimi ndaj Perëndisë. Jisu Krishti falënderoi Atin e Tij dhe theu bukën me apostujt e Vet. Ai u tha atyre: “Ky është Trupi im; Ky është Gjaku im”. Të krishterët e hershëm falënderonin Perëndinë dhe thyenin bukën së bashku. Ne thyejmë bukë si familje kur hamë vaktet dhe si komunitet kishtar kur marrim Eukaristinë së bashku. Në të dyja këto e falënderojmë Perëndinë për dhuratën e Tij.

Për të përforcuar më shumë këtë, jepini secilit nga një karton dhe diçka për të shkruar ose për të vizatuar. Secili anëtar i familjes të krijojë një lutje, që mund ta thoni së bashku gjatë kohës së ngrënies. Përdorini këto lutje, si lutje të tryezës kur të mblidheni për të ngrënë së bashku në ditët në vazhdim.

Mësimi 12

TË NDRYSHËM, POR NJË NË ZOTIN

“Perëndia që i njej zemrat dëshmoi se i pranon ata duke u dhënë Shpirtin e Shenjtë, ashtu siç na e dha edhe neve.”

Veprat e Apostujve 15: 8

Zbuloni

Shumë prej nesh kanë preferenca të ndryshme ose gjëra të ndryshme me të cilat kënaqemi. Shkruani disa nga preferencat tuaja:

- Një ushqim të preferuar:

- Një këngë të preferuar:

- Një aktivitet ose sport që pëlqeni:

- Një libër apo film që ju pëlqeni në mënyrë të veçantë:

Si do të reagonit nëse do t’ju thonin se çdo ditë deri në fund të jetës suaj duhet të hani vetëm ushqimin tuaj të preferuar dhe asnjë lloj tjetër ushqimi? Po nëse kënga e vetme që do të dëgjoni të ishte vetëm kënga juaj e preferuar?

Nëse nuk do të bënit asgjë tjetër, por vetëm aktivitetin apo sportin që ju shkruat më lart? Dhe nëse nuk do të lexoni kurrë një tjetër libër ose nuk do të shihnit asnjë film tjetër, përveç atij që përmendët?

Në tregimin nga **Shkrimi i Shenjtë**, shikoni sesi apostujt dhe të krishterët e parë ishin ndryshe nga të tjerët dhe mësuani të sillen me të gjithë llojet e njerëzve dhe situatave, vetëm duke u lutur dhe duke i kërkuar Perëndisë t’i drejtojë.

Shkrimi i Shenjtë

Njerëz të ndryshëm, një Kishë

Bazuar te Veprat e Apostujve 1: 13-15; 2: 5-8; 6: 1-4

Pasuesit e Jisu Krishtit, burra dhe gra, mbledheshin shumë shpesh së bashku për lutje dhe adhurim.

Ditën e Pendikostisë ishin dhe shumë njerëz të tjerë. Këta njerëz vinin nga disa vende të ndryshme. Ndërsa dëgjonin predikimin e apostujve, secili prej tyre i dëgjonte fjalët në gjuhën e vet amtare. Ata çuditeshin, sepse apostujt ishin të gjithë nga Galilea. Si ndodhi që flisnin kaq shumë gjuhë?

Disa herë, në ditët e para të komunitetit të krishterë, njerëzit kishin mosmarrëveshje. Ndërsa numri i besimtarëve rritej, të krishterët që flisnin greqisht u ankuan se vejushat e grupit të tyre ishin lënë pas dore në ndarjen e ushqimit nga ata që flisnin aramaisht. Kështu apostujt i thirrën të gjithë së bashku dhe u kërkuan të zgjedhin shtatë burra për t'u shërbyer njerëzve. Në këtë mënyrë u caktuan dhjakonët e parë.

Por kishte edhe mosmarrëveshje të tjera që duhej të zgjidheshin. Disa nga të krishterët e rinj ishin me prejardhje judaike. Ata mendonin që çdonjëri duhet të ndjekë ligjin judaik, ligjin e Dhiatës së Vjetër. Por të tjerë, veçanërisht ata që nuk ishin me prejardhje judaike, nuk ishin dakord.

Që të dyja palët kundërshtonin fuqishëm. Së fundi apostulli Pjetri tha: “Perëndia i cili njeh zemrën e çdo njeriu, i dha Shpirtin e Tij të Shenjtë jo-judenjve, ashtu si bëri me ne që kemi ardhur nga besimi judaik. Për pastrimin e zemrave të tyre, Ai nuk bën dallim midis atyre dhe nesh. Ne besojmë që të gjithë do të shpëtohem nëpërmjet hirit të Zotit tonë Jisu Krisht”.

Pastaj Pavli dhe Barnaba treguan të gjitha shenjat dhe mrekullitë që Perëndia kishte bërë mes paganëve, te të cilët ata kishin predikuar. Kështu u vendos që paganëve nuk do t'u kërkohet të ndjekin gjithë ligjin e Dhiatës së Vjetër. Por të gjithë ranë dakord të mos hanin ushqimin që u ishte ofruar idhujve. Gjithashtu ata vendosën të bënin jetë të qashtë.

Më vonë, Pavli bindi secilin që ai e respektonte ende Ligjin e Dhiatës së Vjetër. Ai merrte pjesë në adhurimin e tempullit së bashku me të krishterët e tjerë të cilët ishin me prejardhje judaike ashtu si ai.

Pyetje për përsëritje

1. Pse u shqetësuan të krishterët që flisnin greqisht në lidhje me vejushat e komunitetit të tyre?

---

2. Si u zgjidh çështja në lidhje me vejushat?

---

3. Çfarë tha apostull Pjetri që ishte e njëjtë për të gjithë besimtarët, për ata që vinin nga prejardhje judaike dhe ata që vinin nga prejardhje jo-judaike?

---

4. Si i bindi apostull Pavli të tjerët që ai e respektonte ende ligjin Judaik, ligjin e Dhiatës së Vjetër?

Mendime rreth tregimit

Të krishterët për të cilët lexuat në tregimin nga **Shkrimi i Shenjtë**, disa herë nuk binin dakord për gjëra të rëndësishme. Por ata i zgjidhnin gjërat me drejtimin e Perëndisë. Duke patur pranë njerëz të ndryshëm nga ne, nënkupton që disa herë do të kemi mosmarrëveshje.

Mendoni për ndonjë mosmarrëveshje që keni patur me dikë. Si e zgjidhët atë? Shkruajeni ose vizatojeni këtu.

Fjalë Besimi

ARAMAISHTJA

Gjuha e judenjve në Palestinë, të cilën foli edhe Zoti ynë Jisu Krisht.

PAGANËT

Të gjithë njerëzit me prejardhje jo-judaike. Disa herë të quajtur helenistë.

Jeta në Kishë

Një Kishë, shumë njerëz

Ka shumë gjëra që i bashkojnë të gjithë orthodhoksët së bashku. Më e rëndësishmja është se ata të gjithë ndajnë të njëjtin besim. Gjithashtu, të krishterët orthodhoksë janë të ndryshëm në shumë aspekte.

Plotësoni vendet bosh në këto fjali me fjalë nga lista që vjen më pas. Ju do të gjeni disa “ngjashmëri” dhe disa “ndryshime”.

“Unë jetoj në Afrikë, ku është ngrohtë. Për festën e Theofanisë, ne shkojmë pranë një lumi. Prifti ynë hedh kryqin në _____, dhe disa nga djemtë hidhen në lumë për ta gjetur. Edhe në Shqipëri, megjithëse është ftohtë për festën e Theofanisë, ata bëjnë të njëjtën gjë, duke hedhur kryqin në lumenj apo _____.”

“Më quajnë _____. Vëllai im quhet _____. Ne jetojmë në Francë, por unë kam zbuluar se disa fëmijë orthodhoksë që jetojnë në _____ kanë të njëjtët emra si edhe ne.”

“Këtu në Rusi _____ janë disa nga bimët e para që lulëzojnë në pranverë. Ato bekohen çdo vit, të Shtunën dhe të Dielën përpara festës së Pashkës. Por në vende të ngrohta si në _____ bekohen degë palmash, të cilat rriten në klimë të butë.”

“Këtu në Athinë ku jetoj unë, ne hamë _____ çdo vit për Pashkë. Është shumë i shijshëm! Por në disa vende të tjera orthodhokse, njerëzit hanë lloje të ndryshme mishi. Disa therin derra. Kështu, për festën e Pashkës, ata mund të hanë _____. Mendoj se edhe ky lloj mishi është shumë i shijshëm, gjithashtu.”

“Kushëriri im jeton në Meksikë, ndërsa unë në Kaliforni. Ne mund të themi së bashku të njëjtin _____ në të njëjtën gjuhë, spanjisht.”

Afrikë   mish derri   dafinat   Katerina   ujë
Simbol Besimi   Nikolla   dete   mish qengji   Greqi

Bota Orthodhokse

Qarkoni vetëm emrat e vendeve në të cilat mendoni se ka të krishterë orthodhoksë:

GUANDA

GJERMANI

JAPONI

FINLANDË

KINË

GJEORGJI

IRAK

BRAZIL

GUATEMALË

Studioni komunitetin e Kishës suaj

- A mund të përmendni emrin e dikujt në komunitetin e Kishës suaj i cili flet disa gjuhë?
- A keni dëgjuar dikë në komunitetin e Kishës suaj të tregojë histori për jetën në një vend tjetër? Cili vend është ai?
- Thoni disa nga punët që bëjnë zakonisht njerëzit në komunitetin e Kishës suaj.
- Cilat janë disa nga mjetet e transportit që njerëzit përdorin për të shkuar në shërbesat kishtare në komunitetin tuaj?
- Cilat janë disa nga mënyrat me të cilat njerëzit i shërbejnë Kishës në komunitetin tuaj? Përshkruani disa prej tyre.

KËNDI FAMILJAR

Përgatitni disa përbërës të ndryshëm që nevojiten për një vakt të lehtë së bashku si familje. Nëse është e mundur, zgjidhni diçka që i pëlqen familjes, por që nuk e gatuan shpesh.

Kërkojini fëmijës t'ju tregojë për mësimin e javës. Leximi i **Shkrimit të Shenjtë** nga Veprat e Apostujve përshkruan ndryshimin e njerëzve në Kishën e hershme. Ai përshkruan gjithashtu disa nga situatat në të cilat ata kishin mosmarrëveshje dhe mënyrat sesi ata u bashkuan në unitetin e besimit të tyre.

Diskutoni si familje për ndryshimet në jetën tuaj. Sa njerëz të ndryshëm njihni? Cilat janë disa pikëpamje të ndryshme që ata kanë? Çfarë kanë mësuar disa nga anëtarët e familjes nga njerëzit që janë ndryshe nga ata? A kërkon përpjekje të kesh lidhje me njerëz që janë të ndryshëm nga ne? A mendojmë ndonjëherë që gjërat do të ishin më të lehta nëse do të ishim të gjithë njësoj?

Punoni së bashku për përgatitjen e vaktit të lehtë. Anëtarët e familjes të mbledhin përbërësit e ndryshëm, t'i përgatitin ato dhe pastaj përgatitni së bashku vaktin e lehtë.

Pagëzimi i nëpunësit etiopian

Jisui i porositi apostujt e Tij të çojnë Lajmin e Mirë të Mbretërisë së Perëndisë në të gjithë kombet. Apostujt i qëndruan besnikë urdhrit të Zotit dhe predikuan Lajmin e Mirë ndër judenj dhe paganë, të pasur dhe të varfër, ndër ata që ishin në pozita të rëndësishme dhe ata që vinin nga shtresat e ulëta. Ata mirëpritën në Kishë të gjithë njerëzit, pa dallim.

Për prindërit

Apostujt i qëndruan besnikë porosisë së Jisuit për të shkuar dhe për të bërë dishepuj në të gjithë kombet. Ata i predikuan Lajmin e Mirë me fjalë dhe vepra, judenjve e paganëve, njerëzve me pozita të ndryshme në shoqëri, të pasurve, të varfërve, atyre me influencë sociale dhe atyre që ishin të përbuzur në shoqëri, racave dhe kombeve të ndryshëm.

Kisha mikpriti të gjithë njerëzit pa dallim.

Mësimi 13

KTHIMI I SAMARITANËVE DHE I NËPUNËSIT ETIOPIAN

*“Mirëpo ata që ishin shpërndarë shkonin
nga një vend në tjetrin, duke shpallur Ungjillin.”*

Veprat e Apostujve 8: 4

Zbuloni

Si përballeni me gjërat e reja? Përfundoni aktivitetin dhe gjeni përgjigjen për këtë pyetje. Në secilin çift vendosni ✓ për frazën që përshkruan çfarë do të bënit ju.

Do të vizitonit një vend që nuk e keni parë asnjëherë më parë.

Do të vizitonit një vend që e njihni mirë.

Do të zbulonit një shpellë me anë të një udhëzuesi dhe një elektriku dore.

Do të lexonit për shpellën dhe do të vështrohit fotot e saj.

Do të përpiqeshit të ngisnit një deve.

Do të udhëtonit vetëm me makinë, sepse ato nuk mund t'ju kafshojnë ose të ecin më shpejt se ç' dëshironi ju.

Në secilën dyshe vendosni ✓ për frazën që ju përshkruan më mirë.

Synoni ndryshime në jetën tuaj.

Shqetësoheni për ndryshimet në jetën tuaj.

Shpresoni të udhëtoni shumë nëse keni mundësi.

Planifikoni të qëndroni pranë familjes shumicën e kohës.

Ju pëlqejnë surprizat.

Preferoni t'i dini që më parë gjërat.

Kënaqeni të takoni një grup të ri njerëzish.

Nuk ndiheni mirë kur takoni një grup të ri njerëzish.

Në tregimin nga **Shkrimi i Shenjtë**, vini re sesi u përballën të krishterët e hershëm me situata të reja dhe njerëz që nuk i kishin takuar më parë.

Shkrimi i Shenjtë

Shpallja e fjalës te njerëzit kudo

Bazuar te Veprat e Apostujve 8: 1-40

Ditën kur u vra me gurë dhjakon Stefani, filloi një persekutim i tmerrshëm ndaj të krishterëve në Jerusalem. Kështu, të gjithë ata, përveç apostujve, u shpërndanë në vendin e Judesë dhe Samarisë.

Besimtarët e varrosën Stefanin me trishtim të madh. Sauli kishte marrë pjesë në vdekjen e tij dhe tani vazhdonte të futej në shtëpitë e të krishterëve, duke marrë me forcë burra dhe gra për t'i futur në burg.

Besimtarët e shpërndarë shkonin nga një vend në tjetrin, duke shpallur fjalën e Perëndisë. Dhjakon Filipi u fliste për Mesian njerëzve të qytetit të Samarisë dhe ata e dëgjonin me ëndje. Ata shikonin mrekullitë që ai bënte dhe shërimet që kryente. Ata dëgjuan që shpirtra të ndyrë dilnin me të bërtitura të forta nga njerëzit që kishin pushtuar. Kështu qyteti mbushej me gëzim të madh.

Një magjistar i quajtur Simon kishte mahnitur njerëzit me mashtrimet e tij dhe pretendonte të ishte i famshëm.

Por Simoni i besoi predikimit të Filipit për Mbretërinë. Ai u pagëzua së bashku me shumë burra dhe gra të tjera.

Pjetri dhe Joani erdhën në Samari dhe vunë duart e tyre mbi njerëzit e sapopagëzuar dhe ata morën Shpirtin e Shenjtë. Simoni i ofroi para Pjetrit dhe Joanit dhe i tha: “Më jepni këtë fuqi, me qëllim që kur unë të vendos duart mbi të tjerët, ata të marrin Shpirtin e Shenjtë”.

Por Pjetri iu përgjigj: “Zemra jote nuk është sipas Perëndisë. Ti nuk mund të blesh me para dhuratën e Perëndisë! Largohu nga kjo ligësi dhe kërko që Perëndia të të falë”.

Pjetri dhe Joani u kthyen në Jerusalem duke shpallur përgjatë rrugës Lajmin e Mirë të Jisu Krishtit në shumë fshatra samaritane.

Në të njëjtën kohë një engjëll i Zotit i tha Filipit: “Shko në jug nëpër rrugën e shkretë, nga Jerusalem për në Gaza”. Filipi shkoi, dhe rrugës ai pa një nëpunës të oborrit mbretëror të mbretëreshës Kandaki të Etiopisë. Njeriu ishte ulur në qerren e tij. Ai po lexonte Librin e Isaias nga Dhiata e Vjetër.

Shpirti i tha Filipit t’i afrohet nëpunësit, kështu Filipi vrapoi tek ai dhe e pyeti: “A kupton çfarë po lexon?”.

Nëpunësi iu përgjigj: “Si mund të kuptoj, nëse nuk më udhëzon dikush?” Kështu Filipi i shpjegoi që fjalët e Isaias, “Ai u çua për therje si dele”, ishin për Mesian. Ai i shpalli nëpunësit Lajmin e Mirë të Jisu Krishtit.

Ata ecën bashkë dhe iu afruan një pellgu me ujë. Nëpunësi i kërkoi Filipit ta pagëzojë. Filipi e pagëzoi dhe më pas nëpunësi vazhdoi me gëzim rrugën e tij. Filipi u gjend në Azotu, dhe shpalli Lajmin e Mirë në të gjitha qytetet në rrugën për në Qesari.

Rishikimi i tregimit

Lidhni emrat që janë në kuti me përshkrimet e tyre:

Azotu

Samaria

Gaza

Judea

Etiopia

Çezarea

- Filipi pagëzoi një burrë që ishte nëpunës i oborrit mbretëror në atë vend.
- Pjetri dhe Joani shkuan te ai vend për të vendosur duart mbi njerëzit e sapopagëzuar, të cilët më vonë morën Shpirtin e Shenjtë.
- Pasi filloi persekutimi në Jerusalem, besimtarët u shpërndanë nëpër Samari dhe në këtë vend.
- Një engjëll i tha Filipit të shkojë në jug nëpër rrugën e shkretë nga Jerusalem për në atë vend.
- Ky është vendi ku Filipi “gjeti veten” pas pagëzimit të nëpunësit të oborrit mbretëror.
- Tregimi na thotë që Filipi shpalli Lajmin e Mirë në të gjitha qytetet përgjatë rrugës për në atë vend.

Mendime rreth tregimit

Tregimi i **Shkrimit të Shenjtë** na tregon që besimtarët “u shpërndanë” për shkak të persekutimit të egër në Jerusalem. Apostujt qëndruan në qytet dhe përballuan rrezikun, por dërguan të tjerë për të predikuar, ose “shpallur” Lajmin e Mirë të Ngjalljes së Zotit tonë.

Kështu nga diçka e keqe dhe e frikshme, nga persekutimi i të krishterëve, erdhi diçka e mirë, përhapja e Ungjillit.

A mund të mendoni për ndonjë rast kur nga diçka që është dukur e keqe ka dalë diçka e mirë? Kjo mund të jetë ndonjë ngjarje nga jeta juaj, ose diçka që ju e keni dëgjuar. Shprehni me fjalë ose me vizatim:

Fjalë Besimi

SAUL

Ky njeri i cili ishte persekutues aq i madh i të krishterëve, pas një vegimi që do të kishte nga Jisu Krishti, bëhet i krishterë. Ai u quajt Pavli, dhe u bë një nga apostujt më të mëdhenj.

Jeta në Kishë

Kurajë për t'u përballur me gjërat e reja

Besimtarët e hershëm u përballën me shumë gjëra të reja. P.sh. Filip i bind thirrjes së Zotit për të lënë qytetin e madh dhe plot gjallëri të Jerusalemit. Ai shkoi në vendin e shkretëtë të Gazës. Sa shumë do ta ketë pyetur veten Filip, ndërsa ecte gjatë rrugës së shkretëtë midis Jerusalemit dhe Gazës, se çfarë do të gjente atje dhe çfarë lloj njerëzish do të takonte?

Besimtarë të tjerë shkuan të predikojnë në Samari. Për shumë prej tyre, kjo ishte hera e parë që ishin në një vend ku adhurimi ishte i ndryshëm nga ai në tempullin e judenjve, të cilin e njihnin mirë. Samaritanët kishin një mënyrë tjetër adhurimi, dhe ata që u shpallën atyre Lajmin e Mirë duhet të gjenin një mënyrë adhurimi që ata ta pranonin.

Shumë vite më vonë, shenjtore të Kishës pasuan shembullin e këtyre besimtarëve të hershëm. Ata u përballën me gjëra të reja dhe të panjohura, në rrugën e tyre të shpalljes së Lajmit të Mirë. Ja një histori:

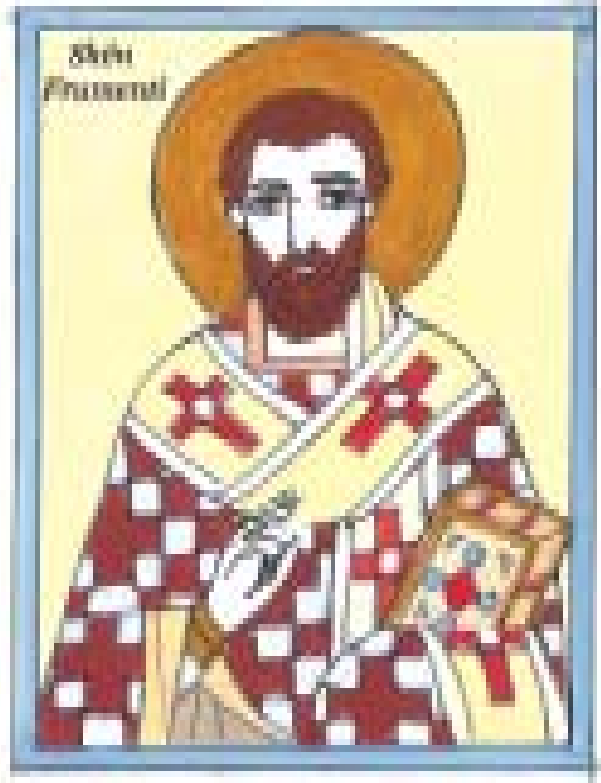
Frumenti dhe vëllai i tij ishin djem të rinj të krishterë nga Tiro, një qytet në Fenikia (tani Libani). Xhaxhai i tyre i mori me vete në Indi. Por një stuhi e madhe u ngrit dhe anija përfundoi në brigjet e Etiopisë.

Disa vendës, të frikësuar nga këta të huaj në tokat e tyre, vranë shumicën e njerëzve që kishin lundruar me atë anije. Por dy vëllezërit nuk i vranë, pasi panë se ishin të arsimuar dhe të sjellshëm. Ata i çuan vëllezërit te mbreti që të bëheshin shërbëtorët e tij.

Mbreti e vlerësoi inteligjencën dhe edukimin e mirë të vëllezërve. Ai i bëri ata anëtarë të rinj të pallatit të tij mbretëror, ku ata shërbyen për disa vjet. Ata u treguan të ndershëm dhe të besueshëm, dhe më vonë mbreti u dha pozita të larta.

Pak para se të vdiste, mbreti i dha lirinë Frumetit dhe vëllait të tij. Por mbretëresha, tashmë vejushë, kërkoi që ata të qëndronin në pallatin mbretëror dhe të edukonin djalin e saj, princin dhe mbretin e ardhshëm. Ata pranuan, dhe duke qenë të lirë filluan të predikonin hapur besimin e krishterë.

Më vonë Frumenti u bë peshkop. Me disa priftërinj që erdhën nga Egjipti për ta ndihmuar, ai ndërtoi shumë kisha dhe përhapi besimin kudo në vend. Kështu ndodhi, që Etiopia, një nga vendet e krishtera më të lashta, u bë e krishterë nga një njeri që kurrë nuk kishte plan të shkonte atje. Ai shkoi si një i huaj, i panjohur, që mbeti gjallë nga përmbytja e tmerrshme në stuhinë e detit.

Pagëzimi: Jeta jonë e re

Për çdo të krishterë, pagëzimi është fillimi i një jete të re. Shpesh njerëzit pagëzohen që kur janë foshnja, por edhe fëmijë e të rritur mund të pagëzohen. Pagëzim do të thotë që fillojmë një jetë të re me Jisu Krishtin.

- Fëmija ose i rrituri futet në ujin e pagëzimit dhe del prej tij, ashtu si u ngrit Krishti nga të vdekurit. Jeta e re fillon: personi vishet me rroba të bardha e të pastra.
- Më pas Pagëzimi “vulohet” me Shpirtin e Shenjtë. Personi lyhet me vaj të bekuar ose krezmë. Ky quhet krezmim. Personi i pagëzuar merr Shpirtin e Shenjtë, ashtu si e morën njerëzit në tregimin nga **Shkrimi i Shenjtë**.
- Prifti e fshin vajin dhe personi i bën Perëndisë dhuratën e parë. Prifti pret pak flokë në formë kryqi – oferta e njerëzve të sapopagëzuar për Zotin.
- Tani personi i pagëzuar është anëtar i plotë i Kishës, pra qoftë foshnjë, fëmijë, apo i rritur, i pagëzuar merr Kungimin e shenjtë për herë të parë. Pas gjithë këtyre ngjarjeve të bukura, shpesh familjet festojnë së bashku pagëzimin e anëtarit të familjes së tyre.

Renditni figurat duke vendosur numra poshtë tyre.

KËNDI FAMILJAR

Mësimi i kësaj jave fokusohet së pari te besimtarët e hershëm të krishterë që u përballën me situata të reja dhe që shkuan në vende që nuk kishin shkuar më parë, për të përhapur Ungjillin e Jisu Krishtit. Pyetni fëmijët t'ju tregojnë çfarë bëri Filipi për të përhapur Ungjillin (ai u predikoi samaritanëve dhe i shpjegoi Shkrimet dhe pagëzoi etiopianin, nëpunësin e oborrit mbretëror që takoi gjatë rrugës për në Gaza).

Fokusi i dytë i mësimit është misteri i pagëzimit, si fillimi i jetës në Krishtin, si në Kishën e hershme (si pëshkruhet te Veprat e Apostujve) dhe sot në Kishat tona.

Fëmija juaj duhet të jetë në gjendje t'ju tregojë, disa nga elementët kryesorë të pagëzimit si: zhytja dhe dalja nga uji, veshja e rrobës së bardhë të pagëzimit, dhe “vulosja” e pagëzimit nëpërmjet lyerjes me vaj të bekuar, ose krezmë, i cili quhet krezmim.

Diskutoni me familjen tuaj për disa raste kur jeni takuar me dikë ose diçka shumë të ndryshme nga përvojat tuaja të zakonshme. Si keni reaguar, dhe çfarë ka ndodhur?

Si familje kërkojini Perëndisë t'ju ndihmojë të përjetoni takimin me njerëz dhe situata të reja me kurajë të krishterë dhe dhembshuri. Ja edhe një lutje nga Shërbesa e Pagëzimit me fjalë të përshtatura për përdorim familjar.

Thuajeni së bashku sot edhe herë të tjera këtë lutje.

O Zot, bëna anëtarë të denjë të Kishës, bij të dritës dhe trashëgimtarë, të Mbretërisë sate, në mënyrë që duke jetuar sipas porosive të Tua, duke ruajtur të paprishur vulën dhe të panjolllosur rrobën e pagëzimit, të marim bekimet e shenjtoreve në Mbretërinë Tënde.

Mësimi 14

KTHIMI I SHËN PAVLIT

“Ndërsa po udhëtonte e po i afrohej Damaskut, befas shndriti përreth tij një dritë prej qiellit.”

Veprat e Apostujve 9: 3

Zbuloni

Ka momente në jetë kur ndryshojmë mendim për diçka. Madje ka momente kur ndryshojmë gjithë mentalitetin tonë. Këto ndryshime mund të jenë të vogla, por ndonjëherë ndryshimet janë të mëdha dhe shumë të rëndësishme në jetën tonë.

Zakonisht ndryshojmë mendimet tona, sepse marrim më shumë informacion se më parë për diçka.

A mund të përmendni një rast kur keni ndryshuar mendim për diçka apo dikë?

Shkruani rreth atij rasti këtu:

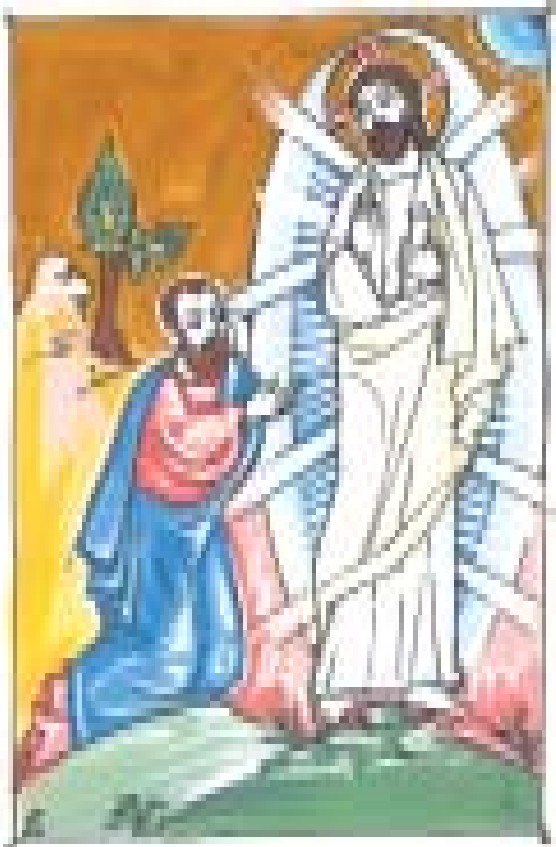

Në tregimin nga **Shkrimi i Shenjtë** shihni sesi Sauli ndryshoi mendim për diçka mjaft të rëndësishme në gjithë jetën e tij.

Shkrimi i Shenjtë

Sauli dëgjon zërin e Zotit

Bazuar te Veprat e Apostujve 9: 1-31

Filipi dhe besimtarë të tjerë sollën shumë njerëz në besim. Por Sauli vazhdonte të persekutonte të krishterët e rinj. Ai planifikoi të kërkonte të krishterët në Damask, t'i kthente në Jerusalem dhe t'i fuste në burg.

Ndërsa po i afrohej Damaskut një dritë nga qielli shkëlqeu rreth tij. Ai ra përtokë dhe dëgjoji një zë t'i thoshte: “Saul, Saul, përse më përndjek?”

Sauli pyeti: “Kush je ti, Zot?” Dhe zëri iu përgjigj: “Unë jam Jisui të cilin po përndjek. Por çohu dhe hyr në qytet dhe atje do të të tregohet se ç' duhet të bësh”. Disa njerëz që po udhëtonin së bashku me Saulin dëgjuan një zë, por nuk shihnin askënd. Dhe kur Sauli u çua në këmbë ata e kuptuan që s' mund të shihnte, ndonëse i kishte sytë hapur. Kështu që e morën për dore deri në Damask.

Ndërkohë, Anania, një i krishterë në Damask, pa një vegim. Zoti i tha atij: “Shko në rrugën që quhet e drejtë. Në shtëpinë e Judës kërkoni për një njeri të quajtur Saul. Ai ka parë në vegim një njeri të quajtur Anania duke vënë duart e tij mbi të dhe duke i kthyer shikimin”. Anania kishte frikë të takonte Saulin, sepse kishte dëgjuar që ai ishte armik i besimtarëve. Por Zoti tha: “E kam zgjedhur Saulin të përhapë emrin Tim para kombeve dhe mbretërve të tyre dhe popullit të Izraelit. Kështu Anania shkoi dhe i ktheu shikimin Saulit. Sauli u ngrit dhe u pagëzua. Ai filloi të shpallte në sinagoga që Jisu Krishti është Biri i Perëndisë. Njerëzit që e dëgjonin çuditëshin shumë. Ata thoshin: “A nuk është ky njeriu që donte të arrestonte çdokënd që përmendte emrin e Jisu Krishtit?”

Disa udhëheqës judenj bënë plan ta vrisnin Saulin. Ata ishin të shqetësuar nga suksesi që arrinte kur u tregonte njerëzve që Jisui ishte me të vërtetë Mesia. Por Sauli e zbuloi planin e tyre. Miqtë e tij shkuan natën dhe e nxorën nga një e çarë në mur duke e ulur poshtë nëpërmjet një shporte.

Sauli donte t’i bashkohej apostujve në Jerusalem, por ata patën frikë nga ai. Kështu Barnaba u shpjegoi atyre sesi Pavli kishte dëgjuar Zotin dhe sesi kishte folur fuqishëm në emrin e Tij. Ndërkohë Kisha në gjithë Judenë, Galilenë dhe Samarinë jetonte në paqe me frikën e Zotit dhe ngushëllimin e Shpirtit të Shenjtë, duke u rritur çdo ditë në numër.

Fjalë Besimi

ANANIA

Ky emër shfaqet më shumë se një herë në Shkrimin e Shenjtë.

Anania, së bashku me gruan e tij Safirën u përpoq të mbante për vete nga paratë e Kishës.

Përsëritje e tregimit

Vendosni ngjarjet e tregimit sipas radhës duke u vendosur numrat nga 1 deri në 7.

	Perëndia i thotë Ananias të gjejë Saulin dhe të shërojë verbërinë e tij.
	Barnaba bindi dishepujt në Jerusalem të pranonin Saulin.
	Sauli dëgjoji zërin e Jisu Krishtit t’i thoshte: “Saul, Saul, përse po më përndjek?”
	Sauli shpallte në sinagogat e Damaskut që Jisu Krishti është Biri i Perëndisë.
	Saulin e zbritën me një shportë nga muret e Damaskut për t’u shpëtuar atyre që donin ta vrisnin.
	Sauli udhëtoi për në Damask duke planifikuar të persekutonte të krishterët atje.
	Miqtë e Saulit e çuan për dore deri në Damask për shkak se ai nuk mund të shihte.

Një pamje nga Rruga e Drejtë, Siri.

Jeta në Kishë

Ndryshimi dhe rritja: Të bërit i krishterë

Jerusalem, viti 75 pas Krishtit: Komuniteti i krishterë, Kisha po rritej. Por akoma kishte njerëz që nuk ishin të krishterë. Disa si shën Pavli ishin judenj. Disa adhuronin perënditë pagane. Disa ndiqnin besime të tjera dhe disa nuk besonin fare.

Shumë nga këta njerëz dëgjuan për Jisu Krishtin. Ndoshta ata dëgjuan apostujt kur predikonin. Ose ata mësuan rreth Tij nga të tjerë të cilët tashmë ishin bërë të krishterë. Por ata dinin një gjë me siguri: ky njeri u jepte njerëzve më shumë se kushdo tjetër shpresë dhe dashuri. Ai mësonte të vërtetën rreth jetës në këtë botë dhe jetës me Perëndinë, prandaj donin të bëheshin pasuesit e Tij. Ata donin të bëheshin të krishterë.

Në ç' mënyrë do t'i mësonin udhëheqësit e krishterë për besimin e krishterë kaq shumë lloje të ndryshme njerëzish? Si do të mund të mirëprisnin kaq njerëz me origjinë të ndryshme? Ata ia arritën kësaj duke mësuar në dy mënyra.

Së pari njerëzve u thuhej që Perëndia është Krijuesi i gjithçkaje. Më pas njerëzit mësonin për Jisu Krishtin dhe Ngjalljen e Tij prej së vdekurish. Ata shqyrtonin Dhiatën e Vjetër dhe kuptonin sesi Jisui kishte përmbushur gjithë premtimet e bëra për Shpëtimtarin që do të vinte. Por besimtarët e rinj mësonin më shumë se fakte. Ata mësonin gjithashtu si të donin Perëndinë dhe të tjerët. Ata dëgjonin ngjarje shërimesh, mrekullira, dhe dashurinë që Jisu Krishti i tregon çdo personi.

Edhe sot ka të krishterë të rinj të cilët vijnë të mësojnë në Kishat tona. Në çdo Liturgji Hyjnore, ne lutemi për ata të cilët janë duke mësuar rreth besimit.

Këtu është një pjesë nga një lutje që thuhet kur një person bëhet i krishterë orthodhoks. Plotësoni fjalët që mungojnë duke lidhur shkronjat me numrat në kuadrate. P.sh. shkronja sh është **C4**.

A	1	2	3	4
B	b	e	d	i
C	s	m	u	sh
D	p	r	a	ë

Zot, mbush këtë besimtar të ri me _____,
B1 B2 C1 B4 C2

_____ dhe _____
C4 D1 D2 B2 C1 D4 B3 D3 C4 C3 D2 B4

që gjendet në Ty.

Lutja dhe ndryshimi

Shumë nga lutjet tona në Kishë bëjnë fjalë për ndryshim. Më poshtë gjenden tri fraza që janë për ndryshim, të cilat i themi në kishë. Disa nga fjalët mungojnë. Plotësojeni nga lista e fjalëve që pason:

O Zot bëje, _____ të mirë nëpërmjet _____ sate.

Vendos frymë _____ brenda meje.

Rregullo _____ tona dhe na _____.

të keqen, mendimet, mirësisë, shenjtëro, të drejtë

Perëndia ndihmon Moisiun të ndryshojë

Njerëzit ndryshojnë në shumë mënyra. Më poshtë keni një figurë të një udhëheqësi të madh të Dhiatës së Vjetër. Lexoni pasazhet nga Dhiata e Vjetër dhe më pas përgjigjuni pyetjeve.

Lexoni **Eksodi 6:10-12** dhe **28-30**.

Më pas lexoni **11:4-8** (*Moisiu i flet Faraonit*).

Përgjigjuni këtyre pyetjeve:

1. Si ka ndryshuar Moisiu nga pasazhi i parë te pasazhi dytë që ju lexuat?

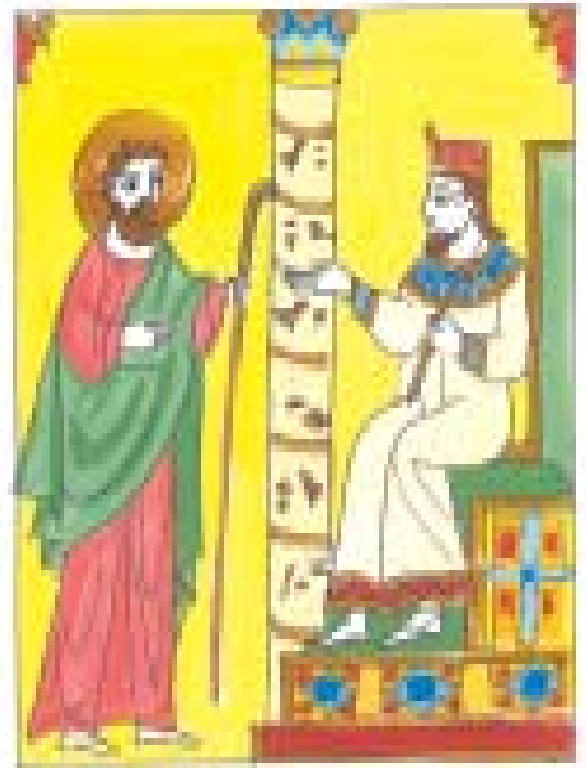

---

2. A mund të përshkruani një rast kur dikush ka ndryshuar duke u bërë më i aftë t' u flasë të tjerëve për Perëndinë?

---

3. A keni ndryshuar apo jeni rritur në dashurinë për Perëndinë? Shkruani për këtë.

KËNDI FAMILJAR

Së bashku me familjen tuaj, bisedoni për rastet kur anëtarë të familjes kanë ndryshuar në shkallën e tyre të besimit ose në mendimin e tyre. P.sh. dikush mund të jetë ndikuar pozitivisht nga një person me besim të fortë. Ndoshta dikush ka arritur të kuptojë mësimet e Kishës më mirë se më parë. Dikush mund të ketë falur dikë tjetër me të cilin ka mbajtur inat. Shpesh ndryshojmë atëherë kur kuptojmë më mirë vullnetin e Perëndisë.

Mësimi 15

KORNELI, I KTHYERI I PARË NGA PAGANËT

“Me të vërtetë po e kuptoj se Perëndia nuk mban anën e askujt. Kushdo që e ka frikë Perëndinë dhe bën atë që është e drejtë, gjen pëlqim te Perëndia.”

Veprat e Apostujve 10: 34-35

Zbuloni

Çdokush dëshiron të bëjë pjesë diku. Çfarë ndjenje e bukur është të kesh një grup familjarësh ose miqsh për të ndarë gjëra. Dhe nga ana tjetër është e vështirë të mbetesh jashtë grupit. Ndiheh keq kur nuk ftohesh në një mbrëmje.

Ndonjëherë kur jemi pjesë e një grupi nuk jemi të gatshëm të lejojmë të tjerë të hyjnë brenda tij. Duam që grupi të jetë i yni. Duam të ndihemi të veçantë për shkak se jemi pjesë e grupit, ndërkohë që të tjerët nuk janë.

Ekziston një grup në të cilin Perëndia dëshiron të përfshijë çdo person që lind në tokë. Si mendoni, cili është ai grup?

Në tregimin nga **Shkrimi i Shenjtë** vini re sesi reagan apostujt dhe të krishterët e tjerë ndaj njerëzve të rinj që bëheshin pjesë e grupit të besimtarëve.

Shkrimi i Shenjtë

Shpirti i Shenjtë bën që të rritet komuniteti i krishterë

Bazuar te Veprat e Apostujve 10: 1-48

Një centurion i quajtur Kornil jetonte në Qesari. Ai adhuronte Perëndinë, lutej vazhdimisht dhe ndihmonte të varfrit. Një pasdite ai pa qartë një engjëll të Perëndisë ta thërriste në emër. Kornili i frikësuar pyeti: “Ç’është, o Zot?”

Engjëlli u përgjigj: “Lutjet dhe veprat e tua të mira u ngjitën te Perëndia. Dërgo dikë në Jopë, për një njeri të quajtur Pjetër. Ai po qëndron së bashku me Simon lëkurëregjësën i cili e ka shtëpinë pranë detit”.

Kur engjëlli u largua Kornili dërgoi njerëz në Jopa për të gjetur Pjetrin. Ndërkohë Pjetri po lutej mbi tarracën e shtëpisë së Simonit. Ishte shumë i uritur dhe donte të hante ushqim. Ndërsa ushqimi po bëhej gati Pjetri pa një vegim. Ai pa diçka që i ngjante një çarçafi të madh që zbriste nga qielli. Në të ndodheshin të gjitha llojet e gjallesave, zvarranikë dhe zogj. Ai dëgjoi një zë t’i thoshte: “Ther dhe ha”.

Pjetri tha: “Jo, Zot, sepse kurrë nuk kam ngrënë ndonjë gjë të papastër”. Zëri iu përgjigj: “Atë që Perëndia e quan të pastër, nuk duhet ta quash të papastër”. Kjo ndodhi tri herë dhe më pas çarçafi u mor lart në qiell. Pjetri po vriste mendjen për kuptimin e atij vegimi.

Njerëzit e dërguar nga Kornili gjetën Pjetrin. Ditën tjetër Pjetri dhe disa besimtarë të tjerë së bashku me njerëzit e Kornilit shkuan në shtëpinë e tij, ku ishin mbledhur shumë njerëz. Pjetri u tha: “Është e paligjshme që një jude të përzihet

me paganët, por tani Perëndia më ka shfaqur që nuk duhet të quaj të papastër askënd. Pra, përse dërguat njerëz për mua? Atëherë Kornili tregoi për vizitën që i kishte bërë engjëlli. Ai i tha Pjetrit: “Na thuaj gjithçka që Perëndia të urdhëron të thuash!”

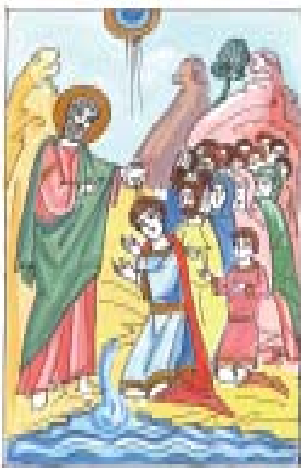
Pjetri iu përgjigj: “Me të vërtetë e kuptoj që Perëndia nuk mban anësi. Çdokush, në çdo komb i cili e ka frikë Atë dhe bën ç’është e drejtë pranohet prej Tij. Perëndia zgjodhi Jisuin së bashku me Shpirtin e Shenjtë dhe me fuqi, në mënyrë që Jisui të shkonte kudo duke shëruar dhe duke u bërë mirë të gjithëve. Ne jemi dëshmitarët e Ngjalljes së Tij dhe e kemi parë pasi u ngjall. Ai na ka thënë të predikojmë se Ai është gjykatësi i të gjallëve dhe të vdekurve”.

Ndërsa Pjetri po fliste, Shpirti i Shenjtë erdhi mbi të gjithë ata që po dëgjonin. Besimtarët që kishin ardhur së bashku me Pjetrin dhe që ndiqnin ligjin e Dhiatës së Vjetër u çuditën kur panë se Shpirti i Shenjtë u derdh edhe mbi paganët. Kështu ai i pagëzoi paganët në emrin e Jisu Krishtit.

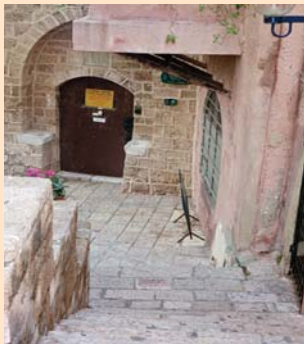
Mënyra si ndodhi

Vendosni këto ngjarje sipas radhës së duhur duke vendosur numra:

- ___ Disa besimtarë shkojnë së bashku me Pjetrin në shtëpinë e Kornilit.
- ___ Pjetri qëndron me Simonin në Jopë.
- ___ Një grup miqsh të Kornilit dëgjojnë Pjetrin që predikon për Jisu Krishtin.

- ___ Pjetri bie në ekstazë dhe sheh një vegim.
- ___ Kornili sheh një engjëll i cili i thotë të dërgojë njerëz te Pjetri dhe të dëgjojë se çfarë ka për t'i thënë.
- ___ Pjetri pagëzon shumë paganë në shtëpinë e Kornilit.
- ___ Pjetri dëgjon një zë t'i thotë: "Atë që Perëndia e quan të pastër nuk duhet ta quash të papastër".

Hyrja për në shtëpinë e Simonit

Fjalë Besimi

CENTURION

Një anëtar i ushtrisë romake që drejton 100 ushtarë. Ky ishte një post shumë i respektuar ndër paganë.

Të mendojmë

Përse u çuditën besimtarët që ndiqnin ligjin e Dhiatës së Vjetër, kur Shpirti i Shenjtë iu dha paganëve në shtëpinë e Kornilit? Shkruani këtu mendimet tuaja:

Jeta në Kishë

Jonai çuditet

Të Shtunën e Madhe bëhet një Liturgji e veçantë Hyjnore. Gjatë asaj shërbese lexojmë pjesë të ndryshme nga Dhiata e Vjetër. Këto lexime nga Dhiata e Vjetër na kujtojnë mënyrën sesi Perëndia përgatiti popullin e vet në mijëra vjet për ardhjen e Shpëtimtarit – Birit të Tij, Jisu Krishtit.

Një lexim nga Dhiata e Vjetër është tregimi për profetin Jona. Perëndia e dërgoi Jonain të paralajmëronte popullin e Ninevisë, një qytet shumë i lig. Jonai duhet t’u thoshte atyre që Perëndia do t’i shkatërronte nëse nuk ndalonin së bëri ligësi dhe së lënduari njerëz të tjerë.

Jonai ishte i sigurt që Ninevia, një vend kaq i lig, do të shkatërrohej. Por mbreti i Ninevisë urdhëroi popullin e vet të kreshmonte, të lutej, dhe të ndryshonte rrugë. Kështu Perëndia nuk e shkatërroi qytetin.

Jonai u inatos. Ai mendoi: “Ç’ drejtësi është kjo? Këta njerëz mëkatarë nuk e meritojnë mëshirën e Perëndisë. Për mua është më mirë të vdes sesa të jetoj në një botë kaq të padrejtë”.

Lexoni se ç’ ndodh më pas te **Jonai 4:5** deri në fund të librit të Jonait.

Kur të mbaroni së lexuari vizatoni Jonain ashtu si e mendoni, gjithashtu vizatoni dhe disa nga gjërat që i ndodhën atij.

Si është rrethi juaj?

Luajtët një lojë ku formuat një rreth duke kapur për dore njëri – tjetrin. Cili ishte përjetimi juaj me ushtrimin e rrethit? Zgjidhni pesë fjalë për ta përshkruar dhe shkruajini më poshtë. Bisedoni me pjesën tjetër të klasës për fjalët që keni zgjedhur.

Zgjerimi i rrethit

Shën Andoni i Madh jetonte i vetëm në shkretëtirë, ku lutej dhe kreshmonte vazhdimisht. Shumë njerëz shkonin tek ai për t'u këshilluar dhe për t'i kërkuar të lutej për ta.

Një ditë dy murgj shkuan ta takonin. Ata kishin kryer mëkate të rënda dhe u ishte kërkuar të iknin nga manastiri i tyre. Ata ishin trishtuar dhe ishin penduar për atë që kishin bërë. I rrëfyan shën Andonit mëkatet e tyre dhe i premtuan se do të ndryshonin jetën. Qëndruan për pak kohë me të dhe gjendja e tyre shpirtërore u forcua shumë nga këshillat me dashuri dhe lutjet e tij. Së fundi, shën Andoni i dërgoi te manastiri i tyre.

Por murgjit e tjerë nuk ishin gati t'i pranonin në manastir, prandaj i dëbuan përsëri. Kështu, ata u kthyen te shën Andoni. Ai çoi fjalë te vëllezërit në manastir: "Një anije që po mbytej humbi ngarkesën e saj. Pastaj me shumë vështirësi u kthye në liman. Mos doni vallë të mbytni atë anije që mezi u shpëtua nga mbytja?"

Si mendoni çfarë donte të thoshte shën Andoni? Çfarë bënë murgjit në manastir?

Një mesazh nga Shën Andoni

KËNDI FAMILJAR

Bëni gati një laps dhe fletë.

Mësimi i kësaj jave fokusohet mbi kohën kur paganët, jo-judenjtë, filluan të hynin në Kishë masivisht. Një centurion i drejtë romak i quajtur Kornil, i cili ishte pagan, pa një vegim, ndërkohë apostulli Pjetër, një jude, pa një tjetër vegim. Të dyja vegimet u dhanë nga Perëndia për t'i treguar anëtarëve të Kishës se çdokush duhej mirëpritur si judenjtë ashtu dhe paganët. Për disa anëtarë kjo erdhi si tronditje e madhe.

Mësimi na jep edhe një shembull tjetër. Jonai, profet i Dhiatës së Vjetër, ishte i sigurt që Perëndia do të ndëshkonte rreptësisht popullin e lig të Ninevisë. Ai u çudit dhe mbeti i pakënaqur kur Perëndia i fali dhe nuk i shkatërroi për shkak se u penduan.

Vizatoni një rreth të madh në letër. Vendosni emrat e anëtarëve të familjes suaj brenda tij, duke lënë edhe hapësirë boshe. Tani kërkoni nga anëtarët e familjes të mendojnë për njerëzit që kanë takuar vitin që shkoi. Vendosni emrat e tyre në rreth dhe diskutoni së bashku për ndikimet që këta njerëz kanë pasur mbi jetën e tyre. Ndoshta ata i kanë mësuar diçka një anëtar i familjes ose i kanë ofruar shoqëri etj.

Bisedoni për përvojat e mëparshme me njerëz të rinj të cilët kanë zgjeruar "rrethin" e jetës suaj. Si ju ka ndryshuar njohja me ta? Si jeni përpjekur të jetoni me mësimin e Perëndisë që Ai i do të gjithë? Thoni së bashku një lutje që Perëndia t'ju ndihmojë të jeni të hapur me të gjithë njerëzit që takoni.

Mësimi 16

SHPJEGIME PËR PAGËZIMIN E PAGANËVE

“Mos e quaj të papastër atë që ka pastruar Perëndia.”

Veprat e Apostujve 11: 9

Zbuloni

Cili nga pohimet në secilën dyshe pohimesh ju përshkruan më mirë? Nënvizoni zgjedhjen tuaj.

Jam gati të debatoj me njerëz të tjerë
për diçka të rëndësishme.

apo

Nuk më pëlqen të debatoj me njerëz të tjerë.

Gjithmonë do të mbroj idetë e mia.

apo

Jam gati të bindem për të ndryshuar idetë
e mia nga fjalët e të tjerëve.

Dëshiroj të jem pjesë e një grupi njerëzish.

apo

Më pëlqen të qëndroj larg grupeve
të njerëzve.

Nëse të tjerët janë mërëzitur nga diçka që unë kam bërë,
u jap shpjegime për atë gjë.

apo

Nëse të tjerët janë mërëzitur nga diçka që unë kam bërë,
është problemi i tyre dhe jo problemi im.

Në tregimin nga **Shkrimi i Shenjtë** vini re sesi apostull Pjetri i vetëm jepte shpjegime për atë që kishte bërë, nga e cila të tjerët ishin mërëzitur.

Shkrimi i Shenjtë

Vegimi i Pjetrit dhe pagëzimi i paganëve

Bazuar te Veprat e Apostujve 11: 1-18

Apostujt dhe besimtarë të tjerë në Jude dëgjuan që paganët kishin pranuar fjalën e Perëndisë ashtu si ata. Kështu që kur Pjetri u ngjit në Jerusalem, ata që ndiqnin ligjin e Dhiatës së Vjetër i thanë atij: “Përse ke shkuar tek ata të cilët nuk e ndjekin ligjin dhe përse ke pranuar mikpritjen e tyre?”

Pjetri u shpjegoi atyre të gjitha gjërat ashtu si kishin ndodhur. Ai tha: “Ndërsa isha duke u lutur në Jopë në ekstazë pashë një vegim ku një çarçaf i madh nga katër cepat u ul nga qielli. Ai erdhi pranë meje dhe unë pashë që brenda tij kishte kafshë grabitqare, kafshë me katër këmbë, zvarranikë dhe shpendë.”

Pjetri vazhdoi duke u treguar që kur një zë i tha të therte dhe të hante ai refuzoi duke thënë që disa kafshë ishin të papastra sipas ligjit të Dhiatës së Vjetër. Por zëri tha: “Atë që Perëndia e ka pastruar nuk duhet ta quash të papastër.” Pjetri tha që kjo gjë i ndodhi tri herë dhe më pas gjithçka u mor përsëri në qiell. Ai vazhdoi: “Pikërisht në ato momente disa njerëz të dërguar nga Qesaria erdhën tek unë. Shpirti i Shenjtë më tha të shkoja me ta dhe të mos bëja dallime midis atyre dhe neve.

Disa nga njerëzit tanë erdhën me mua dhe të gjithë shkuaam te shtëpia e atij njeriu që i kishte dërguar. Ai na tha se një engjëll e kishte urdhëruar të dërgonte njerëz në Jopë. Ata njerëz duhej të çonin në shtëpinë e tij Simonin, i quajtur ndryshe edhe Pjetër. Engjëlli i tha që, unë Pjetri do t’i jepja një mesazh shpëtimi atij dhe familjes së tij.”

“Sapo fillova të flisja”, tha Pjetri, “Shpirti i Shenjtë erdhi mbi njerëzit atje, ashtu si kishte ardhur edhe mbi ne në fillim. Dhe m’u kujtua se çfarë kishte thënë Zoti: “Joan Pagëzori pagëzoi me ujë, por ju do të pagëzoheni me Shpirtin e Shenjtë.” Prandaj, nëse Perëndia u jep atyre të njëjtën dhuratë që na dha edhe neve kur besuam te Zoti Jisu Krisht, kush isha unë që të pengoja Perëndinë?”

Kur njerëzit dëgjuan këtë heshtën dhe nuk bënë më pyetje. Ata lavdëruan Perëndinë dhe thanë: “Pra, Perëndia u ka dhënë edhe paganëve pendimin që çon në jetë.”

Ju ndodheni atje

Supozoni se jeni një nga njerëzit që po dëgjojnë shpjegimet e Pjetrit për vegimin që kishte parë dhe për pagëzimin e paganëve.

Cila gjë nga ato që dëgjoni ju surprizon më shumë?

Shkruani ose vizatojeni atë gjë këtu:

Fjalë Besimi

SIMONI I QUAJTUR PJETËR

Në Ungjijtë, apostulli Pjetri përmendet edhe si “Simoni i quajtur Pjetër”.

FJALË TË NGATËRRUARA

Për të përsëritur tregimin, rregulloni fjalët e ngatërruara që gjenden më poshtë dhe me to plotësoni vendet bosh.

napgaë

ët sspatëra

meJseural

simrëbeta

innqdin

Disa apostuj dhe _____ të tjerë u trishtuan kur Pjetri u kthye në _____ . Ata donin të mësonin se përse Pjetri kishte pagëzuar njerëz të cilët nuk _____ ligjin e Dhiatës së Vjetër. Pjetri u tregoi atyre për vegimin nga i cili kishte mësuar se Perëndia nuk i quan _____ njerëzit dhe kafshët. Kjo përbën fillimin e një periudhe kur shumë _____ iu bashkuan Kishës. Edhe ata mund të merrnin Shpirtin e Shenjtë.

Jeta në Kishë

Profeti Amos

Shumë njerëz në historinë e Kishës kanë mbrojtur të vërtetën ashtu si apostull Pjetri. Vini re se çfarë bëri njeriu në këtë tregim:

1. Profeti Amos i Dhiatës së Vjetër jetoi më shumë se 700 vjet përpara lindjes së Jisu Krishtit. Ishte koha kur mbretëria e Izraelit dhe e Judës ishin të ndara.
2. Amosi shkruan se përpara se ta thërriste Perëndia ai ishte një bari. Ai ishte nga fshati dhe jo nga qyteti. Ai shkroi për natyrën dhe për gjërat që dinte.
3. Amosi jetonte në Jude, Mbretërinë e Jugut. Ka të ngjarë të mos ketë qenë i arsimuar dhe të mos ishte një orator i mirë. Por ai ishte njeri besimtar dhe i lutjes.
4. Por Zoti i tha të udhëtonte drejt Izraelit, Mbretërisë së Veriut dhe t'u profetizonte (që do të thotë t'u tregonte se cili ishte vullneti i Perëndisë) njerëzve atje.
5. Kjo punë ishte vërtet e vështirë. Jo vetëm që Izraeli ishte një vend i panjohur për Amosin, por edhe njerëzit atje ishin përparimtarë dhe plot bindje në vetvete. A do ta dëgjonin ata një bari nga Jugu?
6. Por ky nuk ishte i vetmi problem. Izraeli ndodhej në një kohë paqeje dhe lulëzimi. Mbreti kishte pushtuar Moabin dhe të tjera zona përreth. Njerëzit nuk ishin të interesuar të dëgjonin fjalët e zymta të një profeti.
7. Por Amosi iu bind urdhrit të Perëndisë. U nis për në Veri dhe kur arriti atje i foli popullit të Izraelit se ata i kishin lënë në harresë të varfrit. Ata e kishin mendjen vetëm te paratë dhe te bërja e një jete të rehatshme.
8. Ai i paralajmëroi gratë e Samarisë, kryeqytetit, të mos jepeshin shumë pas luksit. Ai u tha të mos shtriheshin në shtretër fildishi, të këndonin këngë të kota dhe të mos pinin verë me kupa. Ai u tha atyre se duhej të ndihmonin ata që ishin në nevojë.

9. Amosi jo vetëm që e paralajmëroi Izraelin, por u tha edhe që Perëndia është i drejtë dhe nuk mban anësi. Perëndia do ta gjykonte Gazën dhe qytete të tjera të huaja me të njëjtin standard që gjykonte Izraelin dhe Samarinë.
10. Gjithashtu Amosi paralajmëroi popullin e Izraelit për arsye se adhurimin e Perëndisë e kishin kthyer në një shfaqje sipërfaqësore. Ata mendonin se lulëzimi i tyre ishte një shenjë që Perëndia ishte me ta. Por Amosi foli fjalët e Perëndisë dhe tha: “Nuk gjej kënaqësi në mbledhjet tuaja solemne”.
11. Amosi i vetëm u tregonte njerëzve të Izraelit gjëra të cilat nuk donin t’i dëgjonin. Atë e rrahën, e përqeshën dhe e urryen. Ai e dinte se mesazhi i tij ishte i rëndësishëm, sepse ishte mesazhi i Perëndisë. Megjithatë nuk ishte një mesazh i lehtë për t’u përçuar.
12. Amosi veprroi ashtu si e kishte urdhëruar Zoti dhe mesazhi i tij nuk ishte aspak i zymtë. Profecia e tij përfundon me një premtim të Perëndisë: “Ditët po vijnë kur malet do të burojnë verë të ëmbël dhe të gjitha kodrat gjithashtu. Do t’i risjell ditët e mira Izraelit.”
13. Shumë kohë të vështira ndodheshin para Judës dhe Izraelit. Ata do të pushtoheshin dhe do të keqtrajtoheshin nga pushtuesit. Por premtimi që Amosi u dha atyre do të përmbushej qindra vite më vonë.
14. Shpëtimtari do të vinte. Kisha do të lindte dhe do të rritej. Judenjtë, paganët dhe gjithë ata që kërkonin mbretërinë e Perëndisë do të mblidheshin së bashku. Profeti Amos kishte thënë të vërtetën: Perëndia do të ishte përgjithmonë me popullin e Tij.

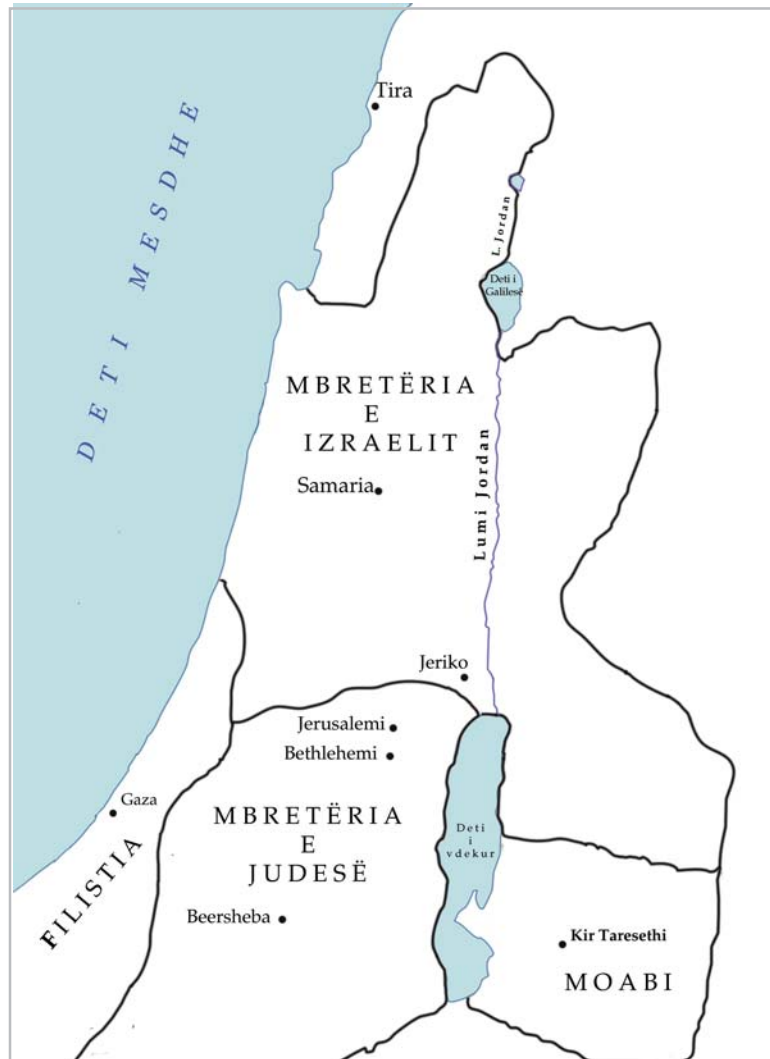
Duke pastruar me anë të Shpirtit të Shenjtë zemrën tënde të zjarrtë, o profet i lavdishëm Amos, dhe duke marrë prej së larti dhuratën e profecisë, me zë të lartë u the kombeve:

“Ky është Perëndia ynë, përveç të Cilit nuk ka tjetër”.

1. A keni mbrojtur ndonjëherë i vetëm diçka që e dinit se ishte e drejtë?
2. Çfarë do të bënit nëse në të ardhmen do t’ju duhej që i vetëm të mbronit diçka që e dini se është e drejtë?

Të gjejmë vendet ku kanë ndodhur gjërat

- Ngjyrosni me **blu** Judenë (Mbretërinë e Jugut).
- Ngjyrosni me **të verdhë** Izraelin (Mbretërinë e Veriut).
- Shënoni kryeqytetin e Judesë, Jerusalemin.
- Shënoni kryeqytetin e Izraelit, Samarinë.
- Ngjyrosni me **të gjelbër** zonën e Moabit të pushtuar nga mbreti i Izraelit.
- Shënoni Gazën për të cilën Amosi premtoi se do të gjykohej nga Perëndia njësoj si Jerusalemi.

Harta e Tokës së Shenjtë në kohën e profetit Amos

KËNDI FAMILJAR

Merrni Biblën.

Kërkoni nga fëmija juaj t'ju tregojë për mësimin e sotëm i cili përshkruan shpjegimet që apostull Pjetri u jep besimtarëve me prejardhje judaike, se përse kishte pagëzuar paganët të cilët nuk ndiqnin ligjin e Dhiatës së Vjetër.

Pjetri ishte i vetëm kur u shpjegonte sesi i kishte treguar Shpirti i Shenjtë që Perëndia mirëpret çdokënd në Kishë, madje edhe ata që dukeshin të huaj për disa nga anëtarët e saj.

Bisedoni së bashku për rastet kur anëtarë të familjes mund të kenë mbrojtur të vetëm diçka që e kanë ditur se ka qenë e drejtë. Më pas lexoni së bashku **Psalmin 23**. Ky psalm flet për premtimin e Perëndisë se Ai do të jetë me ne në të gjitha situatat edhe kur të “*ecim përmes luginës së hijes së vdekjes*”.

Kapitulli 5

KISHA FESTON

Mësimi mbi Engjëjt dhe Kryeengjëjt na mëson për punën e tyre në jetën e popullit të Perëndisë.
Mësimi mbi Lindjen e Jisu Krishtit na ndihmon të përgatitemi për kremtimin kësaj feste.

Për prindërit

Mësimet mbi Engjëjt e Kryeengjëjt, dhe Lindjen e Jisu Krishtit ilustrohen sipas traditës liturgjike të Kishës për t'i bërë nxënësit të kuptojnë më shumë jetën në Kishë.

Mësimi 17

ENGJËJT DHE KRYEENGJËJT

“Atëherë në qiell u bë luftë: Mikaeli dhe engjëjt e tij luftuan kundër dragoit.

Dragoi luftoi bashkë me engjëjt e tij, por nuk fitoi, dhe për ta nuk kishte më vend në qiell.”

Zbulesa 12: 7-8

Zbuloni

Ndonjëherë çuditemi kur zbulojmë se sa shumë gjëra nuk dimë. Mund të mendojmë që dimë shumë rreth diçkaje, por më pas zbulojmë se disa nga idetë tona ishin të gabuara. Nuk ka problem, sepse ajo na bën të kërkojmë të mësojmë më shumë. Ajo na bën të sigurohemi të mësojmë faktet e vërteta.

Sa shumë dini për engjëjt? Le ta zbulojmë.

E vërtetë apo e gabuar?

Të gjithë engjëjt bëjnë të njëjtat gjëra dhe kanë të njëjtat “punë” për të bërë. _____

Çdo komb ka një engjëll mbrojtës. _____

Çdo person ka një engjëll mbrojtës. _____

Engjëjt nuk kryejnë mrekullira. _____

Disa engjëj bisedojnë direkt me njerëzit. _____

Engjëjt janë krijesa të buta dhe të lehta. _____

Ekziston një engjëll që është në krye të gjithë të tjerëve. _____

Në tregimin nga **Shkrimi i Shenjtë** vini re se çfarë mund të zbuloni për engjëjt.

Shkrimi i Shenjtë

Engjëjt në jetën tonë

Bazuar te Jisui i Navisë 5: 13-15; Psalmi 91: 9-12; Danieli 10: 2-14; Mateu 18:10, 28:2; Llukai 1: 26-27; Tobit 3:16-17

Por ndodhi që ndërsa Jisui i Navisë ishte afër Jerikosë, ngriti sytë e pa, dhe ja, një njeri qëndronte përpara me një shpatë të zhveshur në dorë. Jisui i Navisë i tha atij: “A je një nga ne, apo një nga armiqtë tanë?” Ai u përgjigj: “Nuk jam asnjë nga ju, dhe asnjë nga armiqtë tuaj, po kam ardhur si kreu i ushtrisë së Zotit.” Jisui i Navisë ra përmbys para tij, iu fal edhe tha: “Çfarë i urdhëron shërbëtorit tënd, Zot?” Kreu i ushtrisë së Zotit tha: “Hiqi sandalet, sepse ku qëndron është vend i shenjtë”.

Për shkak se e ke bërë Zotin strehën tënde, nuk do të të gjejë asnjë e keqe. Sepse Ai do t’i urdhërojë engjëjt e Tij të të ruajnë në të gjitha rrugët e tua. Ata do të të mbajnë në duart e tyre me qëllim që këmba jote të mos pengohet në ndonjë gur.

Në atë kohë unë Danieli, duke qëndruar në bregun e lumit të madh Tigër, pashë një njeri të veshur me rroba liri me një brez të artë. Fytyra e tij kishte pamjen e rrufesë, sytë e tij ishin si pishtarë flakërues, krahët dhe këmbët e tij dukeshin si prej bronzi të ilustruar dhe tingulli i fjalëve të tij ishte si zhurma e një turme. Nuk më mbeti kurrfarë force, fytyra e bukur u zbeh. Por ja, dora e tij më preku dhe ai më tha: “Për shkak se e ke përlur veten para Perëndisë, fjalët e tua u dëgjuan, prandaj kam ardhur. Por princi i mbretërisë së Persisë më ka kundërshtuar. Prandaj Mikaili, një nga princat e parë ka ardhur të më ndihmojë. Unë e kam lënë atje bashkë me princin e mbretërisë së Persisë dhe kam ardhur tek ty.

Zoti Jisu Krisht tha: “Kini kujdes të mos përbuzni ndonjë nga këta të vegjlit; sepse po ju them se engjëjt e tyre shohin vazhdimisht fytyrën e Atit tim në qiej”.

Dhe papritmas ra një tërmet i madh, sepse një engjëll i Zotit duke zbritur nga qiejt erdhi dhe rrokullisi gurin dhe u ul mbi të.

Në muajin e gjashtë engjëlli Gabriel u dërgua nga Perëndia në një qytet të Galilesë të quajtur Nazaret te një e virgjër, që i ishte premtuar një burri me emrin Josif, që ishte nga shtëpia e Davidit.

Në atë moment lutjet e atyre të dyve u dëgjuan në praninë e lavdishme të Perëndisë. Kështu Rafaeli u dërgua t’i shëronte të dy ata. Tobit duke i hequr njollën e bardhë si shkallë nga sytë e tij, në mënyrë që të shihte dritën e Perëndisë dhe Sarën, vajzën e Raguelit duke ia dhënë nuse Tobias, birit të Tobitit, dhe duke e çliruar nga demoni i lig Asmode.

Bëni lidhjen

Mund të gjeni përgjigjet e sakta për secilin nga pohimet e vërtetë-e gabuar, me të cilët punuat në fillim të mësimin në rubrikën **Zbuloni**. Shqyrtoni tregimin dhe gjeni përgjigjet për secilën.

- Nënvizoni me **blu** fjalët që i japin përgjigje pohimit të parë.
- Nënvizoni me **të kuqe** fjalët që i japin përgjigje pohimit të dytë.
- Nënvizoni me **të gjelbër** fjalët që i japin përgjigje pohimit të tretë.
- Qarkoni me **blu** fjalët që i japin përgjigje pohimit të katërt.
- Qarkoni me **të kuqe** fjalët që i japin përgjigje pohimit të pestë.
- Qarkoni me **të gjelbër** fjalët që i japin përgjigje pohimit të gjashtë.
- Qarkoni me **të verdhë** fjalët që i japin përgjigje pohimit të shtatë.

Fjala e ngatërruar

A e dini se ç' do të thotë fjala “engjell”? Nëse vini sipas radhës shkronjat në fjalën e mëposhtme do të zbuloni kuptimin.

a r l ë a j m t

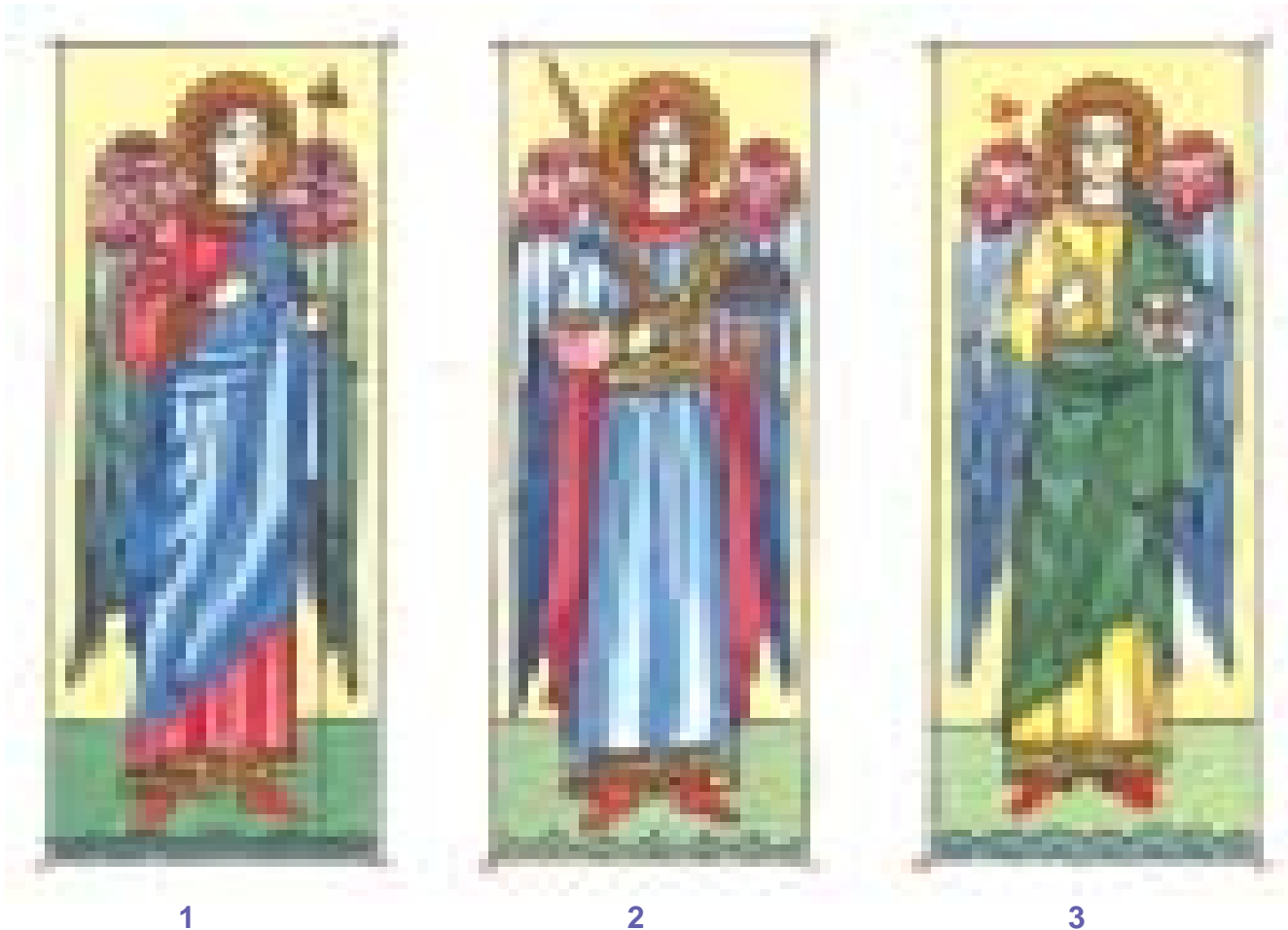
Engjell do të thotë _____

Pasi keni gjetur kuptimin, shkruani ose vizatoni në hapësirën më poshtë shembullin e një engjëlli duke u mbështetur te tregimi nga **Shkrimi i Shenjtë**.

Jeta në Kishë

Kryeengjëlli Mikail dhe engjëjt e tjerë

Këto janë ikonat e tre kryeengjëjve për të cilët keni folur. Ata janë: Mikaili, Gabrieli dhe Rafaeli. Në Kishë kemi ditë festash, në të cilat festojmë jo vetëm një, por disa engjëj.

Pasazhet nga **Shkrimi i Shenjtë** mund t'ju ndihmojnë të identifikoni se kujt engjëlli i përket secila ikonë. Këtu keni disa të dhëna për t'ju ndihmuar: një kryeengjëll ka lidhje me shërimin dhe mban një shishe ilaçesh. Një tjetër, i cili përshkruhet aq i ndritshëm dhe rrezatues sa një gur i çmuar, mban gjëra që rrezatojnë dritë dhe shkëlqim ose ndonjëherë një degë që i është dhënë nga Hyjlindësja. I treti, luftëtar dhe ushtar mban diçka që ushtarët kanë.

Me këto të dhëna vendosni emrin e kryeengjëllit në secilën ikonë të shënuar me numra.

- 1 _____
- 2 _____
- 3 _____

RANGJET E ENGJËJVE

Engjëjt e Perëndisë janë krijuar prej Tij ashtu si ne. Por ndryshe nga ne ata nuk kanë trup. Prandaj në shumë lutje ata përmenden si “shumicë e të patrupëve”. Ekzistojnë shumë engjëj dhe nuk janë të gjithë të ngjashëm. Ka nëntë grupe ose rangje engjëjsh.

Serafimet

Rangu më i lartë janë serafimet. Ata qëndrojnë më pranë Perëndisë se çdo engjëll tjetër. Ata janë qenie të zjarrta që kanë një dashuri shumë të madhe për Perëndinë dhe ndezin të njëjtën dashuri te njerëzit.

Keruvimet

Qëndrojnë pas serafimeve në prani të Zotit. Ata janë plot urtësi dhe ndriçojnë mendjet e qenieve njerëzore në mënyrë që të njohin Perëndinë dhe të shohin lavdinë e Tij.

Fronet

Qëndrojnë pas keruvimeve. Ata janë zbatues të drejtësisë së Perëndisë. U japin gjykatësve dhe pushtetarëve aftësi për të gjykuar me drejtësi.

Pas këtyre tri rangjeve vijnë:

Zotërimet, pushtetet, autoritetet, principatat, kryeengjëjt dhe engjëjt.

Engjëjt janë më afër qenieve njerëzore. Ata qëndrojnë me njerëzit e drejtë dhe ngrenë ata që kanë rënë. Ata kurrë nuk na braktisin dhe gjithmonë na ndihmojnë nëse duam.

Kryeengjëlli i shenjtë Mikail është kryekomandanti i nëntë rangjeve të engjëjve. Emri i tij do të thotë “i ngjashëm me Perëndinë”. Ai është luftëtar, mbrojtës dhe mrekullibërës. Një mrekulli shumë e njohur e kryeengjëllit Mikail ndodhi në Kolosi, një qytet në vendin e lashtë të Frigjisë në Azinë e Vogël.

Paganët në qytet u përpoqën të prishnin një kishë duke e përmbatur. Ata i ndryshuan drejtimin dy lumenjve drejt themeleve të ndërtesës. Kryeengjëlli Mikail u shfaq në mes të ujërave dhe me një kryq në dorë bëri që ujërat të hynin nën tokë. Kisha nuk u dëmtua. Më vonë një burim doli dhe shumë njerëz shëroheshin nga ujërat e tij.

Engjëjt na ndihmojnë të bëjmë vullnetin e Perëndisë. Ata na gjenden gjithmonë pranë, të gatshëm për të na afruar me Perëndinë i cili ka krijuar si ata ashtu dhe ne.

Ja disa pyetje për t’i bërë dhjakut ose priftit tuaj:

1. Kur e kremton Kisha festën e kryeengjëjve?
2. Çfarë thonë lutjet për engjëjt?

KËNDI FAMILJAR

Mësimi i kësaj jave fokusohet tek engjëjt, në veçanti te kryeengjëlli Mikail. Pyeteni fëmijën tuaj t'ju tregojë disa gjëra të ndryshme që engjëjt bëjnë dhe sesi paraqiten këto ndryshime në ikona.

Nëse dëshironi, tregoni histori rreth mënyrave sesi i përshkruajnë njerëzit engjëjt që drejtojnë jetën e tyre. Thoni së bashku si lutje familjare troparin (hymnin), i cili këndohet në kishë për tre kryeengjëjt më të njohur: Mikaili, mbrojtësi dhe ushtari; Gabrieli, sjellësi i lajmeve të rëndësishme, si Ungjillëzimi i Hyjlindëses, dhe Rafaeli, i cili ka lidhje me shërimin:

*Kryeengjëj të Perëndisë, meshtarë të Lavdisë
Hyjnore, drejtues të njerëzve dhe kryetarë të Forcave
pa trup, ndërmjetoni për ne për mëshirën e madhe, si
kryegjeneralë të engjëjve.*

Mësimi 18

LINDJA E JISU KRISHTIT

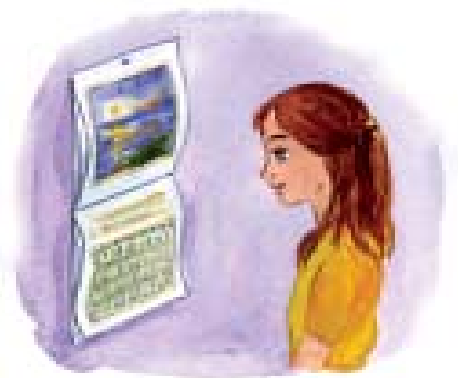
*“Pastaj një degëz do të dalë nga trungu i Isait...
Fryma e Zotit do të pushojë mbi të;
fryma e diturisë dhe e zgjuarsisë.”*

Isaia 11: 1-2

Zbuloni

Mund të jetë e vështirë kur pret për diçka të veçantë që do të ndodhë. Nuk është gjithmonë e lehtë të jesh i durueshëm. Dëshirojmë ta bëjmë kohën të ecë më shpejt, në mënyrë që gjëja e veçantë që presim të ndodhë më shpejt.

Por pritja mund të jetë diçka që sjell kënaqësi. Është qejf kur pret me dëshirë të madhe diçka. Mendojmë sesi do të jetë dhe çfarë do të bëjmë. Çfarë është diçka e rëndësishme që ju është dashur të prisni? Shkruani ose vizatoni këtu:

Shkruani ose vizatoni këtu për mënyrën sesi do të përgatiteshit për diçka që do të ndodhte në:

Në tregimin nga **Shkrimi i Shenjtë**, vini re se çfarë po prisnin njerëzit, madje disa prej tyre për një kohë të gjatë.

Shkrimi i Shenjtë

Ata prisnin dhe përgatiteshin

Bazuar te Isaia 11: 1-2; Mikea 5: 2, 4; Llukai 1: 39-44, 2: 25-32, 36-38

Profeti Isaia shkruan: *Një degëz do të dalë nga trunghi i Jeseut, dhe një filiz do të mbijë nga rrënjët e tij. Fryma e Zotit do të pushojë mbi të, fryma e urtësisë dhe e të kuptuarit, fryma e këshillës dhe e fuqisë, fryma e njohurisë dhe e frikës së Zotit.*

Profeti Mikea shkruan: *Por nga ti, o Betlehem, që je një nga fiset e vogla të Judës, do të dalë dikush që do të jetë sundues në Izrael.*

Mikea shkruan gjithashtu: *Dhe ai do të qëndrojë dhe do të kullojë kopenë e tij me pushtetin e Zotit, në madhësinë e emrit të Zotit, Perëndisë së tij. Dhe ata do të banojnë të sigurt, sepse atëherë ai do të jetë i madh, deri në skajet e tokës dhe ai vetë do të jetë paqja.*

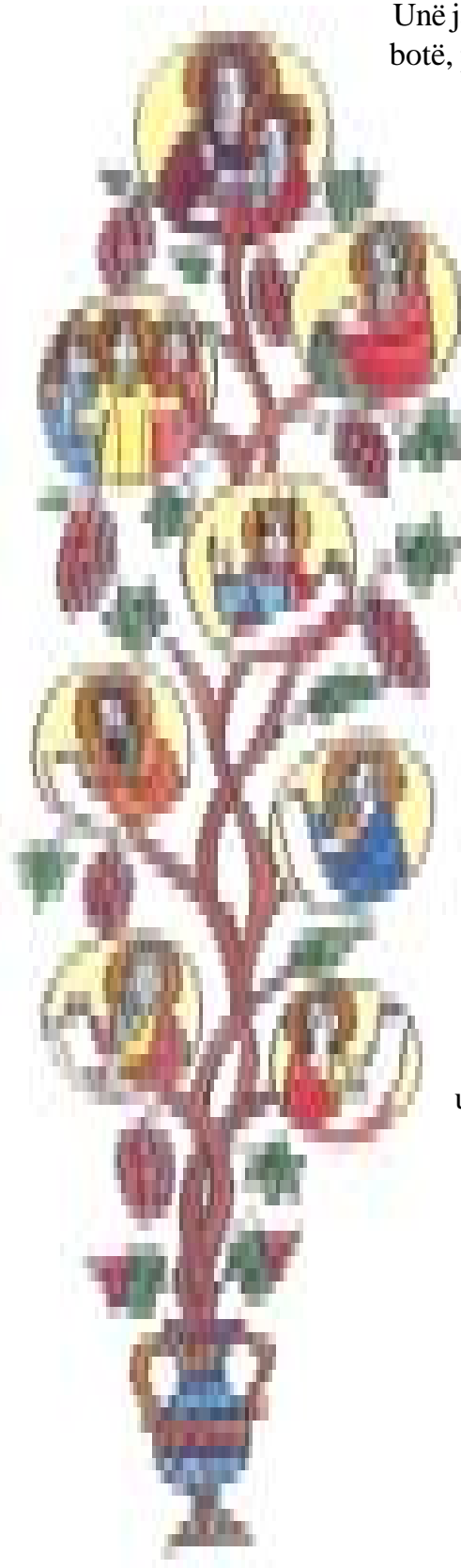
Në **Ungjillin e apostull Llukait** lexojmë se çfarë bëri Maria pasi engjëlli i tha se do të lindte Birin e Perëndisë: *Maria shkoi në një qytet të Judës në krahinën malore për të vizituar Zaharinë dhe Elisabetën (e cila ishte kushërira e saj). Kur Elisabeta dëgjoi përshëndetjen e Marisë, fëmija i kërceu në bark. Elisabeta u mbush me Frymën e Shenjtë dhe thirri me zë të lartë: “E bekuar je ti ndër gratë dhe i bekuar është fryti i barkut tënd. Dhe pse po më ndodh kjo, që nëna e Zotit të vijë tek unë? Sepse sapo dëgjova përshëndetjen tënde, fëmija kërceu me gëzim në barkun tim”.*

Në një pjesë tjetër të Ungjillit, **apostull Llukai** shkruan: *Në Jerusalem ishte një njeri i drejtë që quhej Simeon. Fryma e Shenjtë i zbuloi atij se nuk do të vdiste, pa parë më parë Mesinë. I udhëhequr nga Fryma, Simeoni erdhi në tempull dhe kur prindërit i prunë fëmijën Jisu, ai e mori Atë në krahët e tij. Ai lavdëroi Perëndinë dhe tha: “Tani, o Zot, nis shërbëtorin tënd me paqe, sipas premtimit Tënd, sepse sytë e mi kanë parë shpëtimin Tënd, të cilin e ke përgatitur në prani të të gjithë popujve, një dritë për të ndriçuar kombet, dhe për lavdi të popullit tënd Izrael”.*

Ishte gjithashtu edhe një profeteshë e quajtur Ana. Ajo ishte vejtushë, shumë e vjetër në moshë, që kurrë nuk ishte larguar prej tempullit. Ajo atje adhuronte Perëndinë, duke kreshmuar dhe duke u lutur ditë e natë. Ana erdhi në atë moment dhe filloi të lavdëronte Perëndinë dhe t’u fliste për fëmijën të gjithëve që prisnin çlirimin e Izraelit.

Kush jam unë?

Unë jam thjesht një vend shumë i vogël dhe aspak i rëndësishëm në botë, por unë do të jem vendi i lindjes së Mesias. *Cili jam unë?*

Zoti më bëri një dhuratë të veçantë. Gruaja që do të bëhej nëna e Jisu Krishtit, Zotit, erdhi të më vizitonte. *Kush jam unë?*

E kalova pjesën më të madhe të kohës sime në tempull. Atje me keshmë dhe lutje u përgatita të takoj Zotin. Kështu, kur Ai erdhi si foshnje në tempull e njoha menjëherë. *Kush jam unë?*

Kur dëgjova Marinë të përshëndesë Elisabetën kërcëva me gëzim. *Kush jam unë?*

Isha një i moshuar dhe Zoti më kishte premtuar që do ta shihja Shpëtimtarin para se të vdisja. Zoti e mbajti premtimin e Tij. *Kush jam unë?*

Unë shkrova që Shpëtimtari do t'i ngjante një bariu i cili ushqen delet e tij. *Kush jam unë?*

Unë shkrova që Shpëtimtari do të kishte frymën e urtësisë dhe frymën e të kuptuarit. *Kush jam unë?*

Fjalë Besimi

JESEU

Jeseu ishte babai i mbretit David. Një nga premtimet e Dhiatës së Vjetër ishte se Mesia do të ishte nga pasardhja e mbretit David.

Te **Mateu 1:1-6** lexojmë se Jisui është nga kjo pasardhje, mbreti David është paraardhësi i Tij.

Jeta në Kishë

Kreshma, koha e përgatitjes

Sapo keni lexuar për profeteshën Ana, e cila përgatitej me kreshmë dhe lutje për të takuar Zotin. Kisha na jep një periudhë 40-ditore para Krishtlindjeve në mënyrë që edhe ne të përgatitemi për lindjen e Zotit në Krishtlindje. Kjo periudhë është kreshma e Krishtlindjeve. Ajo quhet ndryshe edhe Pritja. Ashtu si Kreshma e Madhe para Pashkës, ajo zgjat 40 ditë. Fillon më 15 Nëntor.

Në faqen tjetër është një kalendar. Në disa nga 40 kutitë, një për secilën ditë të kreshmës, shkruani mënyra sesi mund të përgatiteni për të “takuar” Zotin kur të lindë. Vendosni në kalendar edhe disa nga ditët e veçanta të Kishës. Ato mund t’ju japin disa ide sesi të përgatiteni.

30 NËNTOR: Shën Andrea. Ai është “i parëthirruri”- i pari që iu përgjigj thirrjes së Zotit për t’u bërë apostull. Ai na kujton të jemi gati të bëjmë çdo gjë që Jisu Krishti na thërret të bëjmë.

3 DHJETOR: Profeti Sofonia. Ai shkroi për ardhjen e Zotit, mbretit të Izraelit.

6 DHJETOR : Shën Nikolla. Mirësia, vepra të mira të bëra në fshehtësi, dashuri për gjithë njerëzit dhe për fëmijët në veçanti, lutje e vazhdueshme, të gjitha këto ishin pjesë e jetës së tij.

7 DHJETOR: Shën Ambrozi. Ai ka shkruar një himn të bukur lavdërimi për Perëndinë, të cilin e këndojmë akoma në Kishat tona ,1700 vjet pas vdekjes së tij.

E DIELA PËRPARA KRISHTLINDJES: E Diela e Etërve. Lexojmë nga Ungjijtë për gjithë njerëzit e Dhiatës së Vjetër të cilët ishin paraardhësit njerëzorë të Jisuit. Kjo na kujton që Perëndia na ka përgatitur për një kohë të gjatë të presim Shpëtimtarin Jisu Krisht.

Çfarë thotë Isaia?

Profeti Isaia shkroi për mënyrën sesi bota armiqësore do të bëhej paqësore kur të vinte Shpëtimtari. Ai përdori imazhin e një lope dhe një ariu që do të kullotnin së bashku, një fëmije që do të luante i sigurt pranë një foleje gjarpërinjsh, një ujku dhe një deleje që do të jetonin në miqësi, një leopardi dhe një keci që do të pushonin së bashku.

Çfarë imazhesh do të përdorte Isaia për të përçuar mesazhin nëse do të shkruante në ditët tona? Shkruani imazhin më të preferuar?

Kreshma: Ne presim dhe përgatitemi

15 NËNTOR	16 NËNTOR	17 NËNTOR	18 NËNTOR	19 NËNTOR
20 NËNTOR	21 NËNTOR	22 NËNTOR	23 NËNTOR	24 NËNTOR
25 NËNTOR	26 NËNTOR	27 NËNTOR	28 NËNTOR	29 NËNTOR
30 NËNTOR	1 DHJETOR	2 DHJETOR	3 DHJETOR	4 DHJETOR
5 DHJETOR	6 DHJETOR	7 DHJETOR	8 DHJETOR	9 DHJETOR
10 DHJETOR	11 DHJETOR	12 DHJETOR	13 DHJETOR	14 DHJETOR
15 DHJETOR	16 DHJETOR	17 DHJETOR	18 DHJETOR	19 DHJETOR
20 DHJETOR	21 DHJETOR	22 DHJETOR	23 DHJETOR	24 DHJETOR

25 DHJETOR - LINDJA E ZOTIT TONË JISU KRISHT

KËNDI FAMILJAR

Mësimi i kësaj jave u fokusua mbi periudhën e pritjes, Kreshmës së Krishtlindjeve. Kjo periudhë 40-ditore pritjeje dhe përgatitjeje për festën e Lindjes së Krishtit, ose Krishtlindjeve është një periudhë e rëndësishme në Kishë. Kërkoni nga fëmija juaj t’ju tregojë për disa nga leximet nga **Shkrimi i Shenjtë**, të cilat ishin pjesë e këtij mësimi.

Kërkoni nga fëmija t’ju tregojë gjithashtu për disa nga gjërat që klasa mendoi të bënte gjatë pritjes, për t’u përgatitur për Lindjen e Jisu Krishtit. Disa nga këto gjëra, si lutja dhe veprat e mira për të tjerët mund të bëhen pjesë e jetës së familjes gjatë kësaj periudhe.

Ja dy himne nga shërbesat e Orëve, të cilat mund t’i përdorni si lutje familjare gjatë kreshmës:

*Përgatitu Betlehem,
Bëhu gati dhe ti, o grazhd,
shpella le të tregojë mikpritjen e saj,
se e vërteta po vjen dhe hija largohet,
Perëndia lind nga një Virgjëreshë,
dhe njerëzimit i zbulohet.
Ai vishet me mishin tonë, të cilin e hyjnizon,
prandaj Adami ripërtërihet dhe thërret së bashku me Evën:
Hiri yt shfaqet mbi dhé, o Zot, për shpëtimin e njerëzve.*

*Ejani, o besnikë, të frymëzuar nga Perëndia,
ngrihuni dhe shihni zbritjen e Perëndisë prej së larti!
Ai na shfaqet në Betlehem!
Le të pastrojmë mendjen tonë
dhe le t’i ofrojmë një jetë plot virtyte, në vend të miros.
Me besim le të përgatitemi të festojmë lindjen e Tij,
duke mbledhur thesare shpirtërore dhe duke thirrur:
Lavdi Perëndisë Triadik në më të lartat.*

Bisedoni së bashku për disa mënyra sesi të mund të “përgatiteni” dhe të “bëheni gati” për ardhjen e Zotit. Si mund t’i “ofroni Perëndisë një jetë plot virtyte në vend të miros” dhe si mund “të mblidhni thesare shpirtërore”?

LUTJE TË NDRYSHME

1. LUTJE FALËNDERIMI

Duke u ngritur prej gjumit, të falënderoj Ty, o Trini e Shenjtë, se nga mirësia jote e madhe dhe nga zemërgjerësia, nuk je zemëruar me mua përtacin e mëkatarin, as më bërë të humbas bashkë me paudhësitë e mia, por nga njeridashja si zakonisht, kur isha në dëshpërim më ngrite, që të qëndroj në mëngjes e të lavdëroj pushtetin Tënd. Dhe tani ndriçimi sytë e mendjes, çelma gojën për të mësuar fjalët e tua, për të kuptuar urdhërimet e tua, për të bërë dëshirën Tënde, për të të psalur me lavdërim zemre dhe për të himnuar emrin Tënd të Tërëshenjtë, të Atit, të Birit dhe të Shpirtit të Shenjtë, tani e përherë e në jetë të jetëve. Amin.

2. LUTJE E MËNGJESIT

Dhuromë, o Zot, përshëndetjen e ditës së re me paqe. Ndhimomë që për gjithçka të bazohem te vullneti Yt hyjnor. Në çdo orë të ditës, zbulomë vullnetin Tënd. Beko marrëdhëniet e mia me ata që më rrethojnë. Mësomë të trajtoj çdo njeri që takoj me paqe në shpirt dhe me bindjen e plotë, se vullneti Yt udhëheq gjithçka. Në çdo fjalë e vepër, drejto mendimet dhe ndjenjat e mia. Në ngjarje të papritura, mos lejo të harroj se të gjitha gjërat janë nën kujdesin Tënd. Mësomë të veprojmë me vendosmëri dhe me urtësi, pa zemëruar apo trazuar të tjerët. Jepmë fuqinë të përballoj lodhjen e ditës që vjen, me gjithçka që ajo mund të sjellë. Drejto dëshirat e mia, mësomë të lutem, lutu brenda meje. Amin.

3. LUTJE E MBRËMJES

O Zot, Perëndia im, nga mëshira dhe dhembshuria jote e madhe, falmë të gjitha mëkatet që kam bërë këtë ditë me fjalë, mendje apo vepra. (Thuaj mëkatet e tua përpara Perëndisë dhe pendohu për ato.)

Dhuromë gjumë të qetë e të paqshëm dhe mbromë nga çdo tundim dhe sulm i të ligut. Ngremë përsëri në mëngjes që të të jap lavdi. Se i bekuar je bashkë me Birin dhe Shpirtin tënd të Shenjtë, gjithnjë, tani e përherë e në jetë të jetëve. Amin.

4. LUTJE DREJTUAR TRINISË SË SHENJTË

Shpresa ime është Ati, përikja ime është Biri, mbrojtja ime është Shpirti i Shenjtë. Trini e Shenjtë, lavdi më Ty.

5. LUTJE PARA NGRËNIES

Lavdi Atit e Birit edhe Shpirtit të Shenjtë, tani e përherë e në jetë të jetëve. Amin. Mëshiro, o Zot. (3 herë)

O Krisht Perëndi, beko ngrënien dhe pirjen e shërbëtorëve të Tu, se i Shenjtë je gjithmonë, tani e përherë e në jetë të jetëve. Amin.

6. LUTJE PAS NGRËNIES

Lavdi Atit e Birit edhe Shpirtit të Shenjtë, tani e përherë e në jetë të jetëve. Amin. Mëshiro, o Zot. (3 herë)

O Krisht Perëndi, beko tepricat e pjesëve të kësaj tavoline dhe shtoi këto në këtë shtëpi (shkollë, qytet, fshat, vend) se i bekuar je gjithmonë, tani e përherë e në jetë të jetëve. Amin.

7. LUTJE PARA STUDIMIT

O Perëndi, burim i çdo urtësie dhe të vërtete, dërgo mbi mua Shpirtin e së vërtetës, Shpirtin e urtësisë, Shpirtin e mendjemprehtësisë. Ndiriço sytë e shpirtit tim me dritën e njohurisë Sate, që të mund të mësoj nga urtësia Jote dhe të rritem në virtyte, për lavdinë e emrit Tënd. Amin.

8. LUTJE PARA KUNGIMIT TË SHENJTË

Në darkën Tënde mistike, o Bir i Perëndisë, merrmë sot pjesëtar; se nuk do t'ua them armiqve të tu misterin; nuk do të të jap të puthur si Juda; por duke të pohuar si kusari, thërres: Kujtomë, o Zot, në mbretërinë Tënde.